

BULLETIN

3/20

INTERIÉROVÁ

TVORBA

A

VÝSTAVNICTVÍ

*„Máte skutečný kontakt
s vnějším světem, ať už se
díváte na modrou či šedou
oblohu nebo na hvězdné nebe.“*

Peter Trachsler, partner v SPPA Architekten

Fotografie: Jürg Zimmermann

VELUX®

Vážené a milé kolegyně a kolegové,

začal nový školní rok 2020, ale nás teprve čeká valná hromada, která se uskuteční v sobotu 19. září, ze známých „koronadůvodů“ až po pěti měsících od tradičního dubnového termínu. Sejdeme se opět v Praze, již tradičně na FA ČVUT, za což bych rád své alma mater, a především jejímu děkanovi a milému spolužáku Láďovi Lábusovi, poděkoval.

Pandemie koronaviru, která rozhodně neskončila, nám všem prodloužila lhůtu mandátů; nově zvolení členové orgánů Komory budou mít dle připravené změny Jednacího řádu valné hromady zkrácený mandát do termínu řádné valné hromady v roce 2023, aby ve funkčních obdobích nenastal chaos jako s rouškami a dalšími epidemiologickými opatřeními.

V sobotu 19. září se tedy uvidíme v rouškách, rozsazeni po posluchárně s respektem ke zdraví vlastnímu i svých kolegů. U vstupu vám budeme měřit teplotu a případně prodávat „designové“ komorové roušky. Neobáváme se, že by počet přítomných mohl překročit hygieniky omezený limit sálu, přesto však věřím, že se i v této době zúčastníte alespoň v „běžném“ počtu.

Před více než rokem jsem vás v Bulletinu č. 2/2019 oslovil poprvé jako nově zvolený předseda Komory a na valné hromadě vám budu spolu s kolegy skládat účty z našeho více než ročního působení. Všechny zprávy o činnosti a další dokumenty jste dostali v předstihu, původně dubnové materiály doplněné o novinky za půlroku prodlouženého mandátu.

Chtěl bych poděkovat všem zvoleným členům orgánů Komory i zaměstnancům Kanceláře za rok a půl práce. Podařilo se nám stabilizovat činnost Komory i její ekonomickou situaci, to vše zkomplikované koronavirovou pandemií. Naučili jsme se fungovat on-line a zaznamenali jsme posílení pozice ČKA, a to ve spolupráci s nám nejbližšími spolupracovníky z ČKAIT. Komora se v tomto roce a půl dokázala více představit širší veřejnosti a rozšířila své působení do dalších oblastí. Navázali jsme užší spolupráci se Správou železnic, která připravuje nové investice s využitím architektonických soutěží a s níž jsme připravili Memorandum o spolupráci, stejně jako s Národní sportovní agenturou a s Českou agenturou pro standardizaci MPO ČR.

Není prostor na rekapitulaci vztahů s MMR ČR v dosud nedokončeném procesu rekonstrukce stavebního práva, ale navzdory ne zcela uspokojivému vývoji nové legislativy musím konstatovat, že jsme maximálně úporně hájili zájmy nás, členů Komory, při výkonu naší profese.

Nebyl to lehký rok a půl, ale domnívám se, že klady převažují.

Tématem tohoto Bulletinu je interiérová tvorba a výstavnictví, a to nejen z hlediska vlastního navrhování, ale také z hlediska kalkulace odměny za jejich návrh. Bulletin ovšem tak jako vždy nabízí mnoho informací, aktualit a autorských textů k hlavnímu tématu.

Přeji vám co možná nejpříjemnější dny v nastupujícím babím létě a v nedobrovolném soužití s koronavirem, který se možná chystá na další útok na naše každodenní životy.

Budme zodpovědní, chovejme se tak, abychom zbytečně nevytvářeli podmínky pro jeho šíření a nekomplikovali sobě i druhým život.

Přeji hezké podzimní čtení.

Jan Kasl
Předseda České komory architektů

1	Editorial (Kasl)
2	Obsah
4	Kontakty na Kancelář ČKA

AKTUALITY

6	Pozvánka na valnou hromadu ČKA 2020
6	Pozvánka na vyhlášení výsledků Přehlídky diplomových prací 2020
6	Galavečer České ceny za architekturu 2020
7	Z nominačního večera České ceny za architekturu 2020 (Pražanová, Zemanová)
8	Zdeněk Zavřel oceněn Poctou ČKA 2019
9	Založení pracovní skupiny pro média ČKA (Hlouch)
9	Memorandum o spolupráci při rozvoji sportovní infrastruktury
9	Krajinářská architektura (Velička)
10	Šetrná řešení v praxi – webináře
11	Využití českých výrobků v architektuře (Říhová)
13	Novela ČSN 73 6005 – Boj za lepší podmínky pro stromy ve městě (Ent)
14	Alexandr Gjurič oslaví osmdesátiny (Pražanová)
14	Zemřel Jiří T. Kotalík

SERVIS

16	Akce (Pražanová)
20	Knihy (Pražanová)
22	Celoživotní profesní vzdělávání (Slaná)

LEGISLATIVA

25	Vyjádření ČKA z 23. 8. 2020: Rekapitulace vývoje rekodifikace veřejného stavebního práva 2017–2020 (Kopeček, Rybková)
25	Vláda schválila nový stavební zákon
26	Nové právní předpisy (Rybková)
27	Otázky a odpovědi (Faltusová)

INTERIÉROVÁ TVORBA

A VÝSTAVNICTVÍ

SOUTĚŽE

55
59
63

Výsledky soutěží
Probíhající soutěže
Připravované soutěže

- 30 Interiérová tvorba: přítomnost a minulost oborové autorizace (Plos)
- 36 Specifika interiérové tvorby (Soukenka)
- 38 Kde končí okrašlování (Beneš)
- 39 O standardech interiérů (Rada)
- 40 Standard služeb architekta a jeho dokumentace pro navrhování staveb – část 2: Interiéry
- 44 Rozhovor s Jaroslavem Bártou a Emilem Zavadilem: Výstava je novým prostorem, který by měl vždy trochu překvapit (Plicka, Pražanová)
- 49 Anketa: Práce architekta je smysluplná a efektivní ve chvíli, kdy projekt řeší komplexně (Koza, Hora, Polubědová, Steinbachová, Rochová, Kaprálová)

oficiální čtvrtletník
České komory architektů

číslo 3/2020, ročník 26

Datum expedice

16. 9. 2020

Náklad

5 000 ks

Registrace

MK ČR E 11062

ISSN

1804-2066

Vydavatel

Česká komora architektů
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
+420 273 167 480
www.cka.cz

Redakce

PhDr. Markéta Pražanová
šéfredaktorka

Redakční rada

Ing. arch. Ondřej Beneš, Ph.D.
Ing. arch. Miroslav Holubec
Ing. arch. Lucie
Kadrmanová Chytilová
Ing. arch. Ivan Plicka
RNDr. Milan Svoboda
Ing. Petr Velička

Jazyková korektura

Mgr. Josef Šebek, Ph.D.

Grafický design

studio Jakub Straka
(Jakub Straka, Barbora Fišerová)

Tisk

Triangl, a. s.

Distribuce

Bulletin ČKA je bezplatně
rozeslán všem architektům
autorizovaným ČKA
a investičním odborům
magistrátů a větších měst.

Uzávěrka příštího čísla

2. 11. 2020

Upozornění

U inzerce a podepsaných
článků se redakce nemusí
ztotožňovat s obsahem. Pokud
není uvedeno jinak, obrázky
pocházejí z archivu autorů textů.

PDF Bulletinu ČKA je ke
stažení na www.cka.cz.

Praha

Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
cka@cka.cz
T +420 273 167 480

úřední hodiny

po-čt 8–16 h

út 8–17 h

pá 8–15 h

ředitelka Kanceláře ČKA

Bc. Dagmar Mošnerová (Petrová)
dagmar.mosnerova@cka.cz
M +420 702 035 234
T +420 257 532 430

sekretář ČKA

Mgr. Ing. Milan Kopeček, MBA
milan.kopecek@cka.cz
M +420 731 126 098

office manager

Monika Pohanková
monika.pohankova@cka.cz
T +420 273 167 486

agenda recepce

Tereza Piričková (Konvičková)
recepce@cka.cz
T +420 273 167 480

právní poradce

Stavovského soudu ČKA,
PS Legislativa, právní poradna
Mgr. Eva Faltusová
eva.faltusova@cka.cz
T +420 273 167 481

zástupkyně ředitelky

Kanceláře ČKA, právní poradce
představenstva ČKA, právní
poradna
Mgr. Ing. Daniela Rybková
daniela.rybkova@cka.cz
T +420 273 167 481

autorizace, databáze,

dozorčí rada ČKA,
autorizační rada ČKA
Milena Ondráková
milena.ondrakova@cka.cz
T +420 273 167 483
M +420 608 976 912

Stavovský soud ČKA

Radka Kasalová
radka.kasalova@cka.cz
T +420 257 532 430

Creative Manager, koordinátor
a webmaster České ceny

za architekturu
Ing. arch. Radka Fořterová
(Šťastná)
radka.forterova@cka.cz
M +420 731 508 028
T +420 273 167 484

členské příspěvky, profesní
pojištění

Helena Jiříková
helena.jirikova@cka.cz
M +420 608 975 312

produkce akcí ČKA

sekretář PS Krajinářská
architektura, PS Urbanismus,
PS Udržitelnost, PS Památková
péče, PS Digitalizace, PS
Standards a honoráře
Marek Job
marek.job@cka.cz
T +420 771 126 426

Brno

Starobrněnská 16/18,
602 00 Brno
T +420 542 211 809

tisková mluvčí,
soutěže a veřejné zakázky

Mgr. Tereza Zemanová
tereza.zemanova@cka.cz
M +420 777 464 453
T +420 513 039 101

celoživotní profesní vzdělávání,
autorizace

Kateřina Slaná
katerina.slana@cka.cz
T +420 542 211 809

webmaster, sekretář
PS Vzdělávání a PS

Zahraněční aktivity
Ing. Ludmila Ševčíková
ludmila.sevcikova@cka.cz
T +420 542 211 809

IKONY

Jedinečné místo pro ty, kteří vědí, co chtějí, a ještě lepší pro ty, kteří váhají – to vás napadne, jakmile navštívíte showroom bulthaup Praha, kde se spojují dvě ikony v expozici kuchyní bulthaup a spotřebičů Gaggenau.

Německé prémiové kuchyně bulthaup jsou vytvořeny pro všechny, kteří požadují jednu zásadní věc: to nejlepší.

Dávají neomezenou svobodu návrhu interiéru, kdy mohou být splněna všechna přání a potřeby zákazníka. Samotné realizované návrhy pak díky tomu odpovídají požadovanému stylu a zejména charakteru interiéru a lidem, kteří v tomto interiéru žijí. Jako první na světě designéři bulthaup použili v kuchyni tzv. „ostrůvek“ a povýšili vaření na každodenní společenskou záležitost.

Neustále sledujeme trendy a zcela nově definujeme prostor kuchyně – esteticky i funkčně. Účelně nabídnutý minimalistický design, přičemž rozmanitost možných řešení je fascinující.

To vystihuje značku bulthaup, která je synonymem prémiového designu kuchyní a je známá především díky svým nekompromisním standardům kvality. S více než 70 lety zkušeností je bulthaup jedničkou po celém světě.

Špičkové domácí spotřebiče Gaggenau, které díky inovativnímu přístupu v oblasti technologií, sofistikovanému designu a průlomovým funkcím „Made in Germany“ pak kompletují prémiový a zcela funkční celek kuchyní.

Značky bulthaup a Gaggenau má v portfoliu ELITE BATH+KITCHEN, dodavatel prémiových koupelen a kuchyní. Jejich showroomy najdete v České republice v Praze na Rohanském nábřeží a na Slovensku v Bratislavě v komplexu Zukermandel.

Místo konání valné hromady – FA ČVUT v Praze. Foto archiv FA ČVUT.

POZVÁNKA NA VALNOU HROMADU ČKA 2020

Česká komora architektů zve své členy k účasti na XXVII. valné hromadě, která se uskuteční v aule Fakulty architektury ČVUT (Thákurova 9, Praha 6). Původní dubnový termín byl vzhledem k pandemii Covid 19 zrušen a jednání bylo přesunuto na sobotu 19. září od 9.30 h.

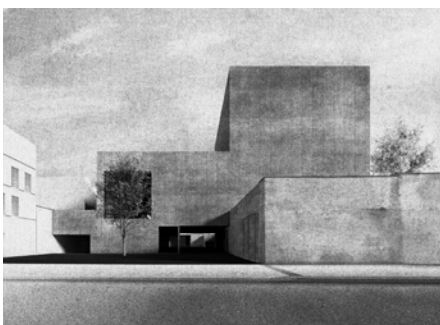
Valná hromada volí vždy na dobu tří let z řádných členů Komory třetinu členů představenstva, dozorčí rady a Stavovského soudu. Vedle toho valná hromada schvaluje řády Komory (kromě autorizačního), výši příspěvků členů nebo rozpočet Komory na příslušný rok (a bere na vědomí výsledky hospodaření roku předchozího). Valná hromada také může změnit nebo zrušit rozhodnutí představenstva. Součástí valné hromady je vždy diskuse o aktuálních problémech profese.

Program valné hromady

Informace o programu valné hromady včetně vybraných dokumentů, které budou předmětem jednání, jsou k dispozici na www.cka.cz

Usnesení valné hromady

Podrobné informace z jednání valné hromady (zápis, usnesení, výsledky voleb do jednotlivých orgánů ČKA, změny řádů atd.) budou po skončení valné hromady bez zbytečného odkladu vyvěšeny na webových stránkách ČKA www.cka.cz, stejně tak budou informace rozeslány v newsletteru ČKA.

Loňský vítěz Přehlídky diplomových prací – Matěj Šebek, Nové divadlo pro Jindřichův Hradec.

VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ PŘEHLÍDKY DIPLOMEK

Česká komora architektů pravidelně každým rokem pořádá Přehlídku diplomových prací jako soutěžní přehlídku úspěšně obhájených diplomových prací absolventů vysokých škol.

V květnu 2020 vyhlásila ČKA již 21. ročník Přehlídky diplomových prací. Slavnostní ceremoniál s prezentací výsledků soutěže se uskuteční 1. prosince od 17 hodin v prostorách CAMP Praha. Součástí akce bude zároveň vernisáž výsledků České ceny za architekturu 2020. Místo a termín akce se může s ohledem na koronavirová opatření změnit.

GALAVEČER ČESKÉ CENY ZA ARCHITEKTURU

V úterý 24. listopadu od 19.30 h proběhne v prostorách Fora Karlín v Praze 8 slavnostní vyhlášení výsledků soutěžní přehlídky realizovaných staveb Česká cena za architekturu 2020. Veřejnost se zde dozví jméno držitele Hlavní ceny i ostatních finalistů. S ohledem na koronavirovou situaci se může termín a místo akce změnit.

Česká cena za architekturu se již druhým rokem koná za podpory generálního partnera společnosti Central Group, největšího rezidenčního stavitele v ČR. Ten letos udělí Cenu společnosti Central Group za inovativní přístup k řešení bydlení. Svoji přízeň přehlídce zachovávají hlav-

ní partneri KKCG Real Estate a společnost Velux, udělující Cenu společnosti VELUX za práci s denním světlem. Novým hlavním partnerem pak je v letošním ročníku společnost VEKRA.

Galavečer loňského ročníku České ceny za architekturu. Foto Michal Čížek

Z NOMINAČNÍHO VEČERA ČESKÉ CENY ZA ARCHITEKTURU

Česká komora architektů zveřejnila na nominačním večeru 5. ročníku České ceny za architekturu pořádaném 24. června 2020 v prostorách areálu Uhelného mlýna v objektu Kotelna v Libčicích nad Vltavou sedmadvacet děl, která mezinárodní porota nominovala do prestižního výběru. Zároveň byla předána Pocta ČKA architektu Zdeňku Zavřelovi.

Česká cena za architekturu letos slaví půlkuřatiny, proto byl zorganizován speciální Nominační večer. Na dvě stovky milovníků architektury vyrazilo za letního večera kousek za hlavní město, do cenami ověnčené Kotelny v Libčicích nad Vltavou. Zvláštní express vypravený Českými drahami z Masarykova nádraží v Praze za doprovodu kapely dovezl zájemce až před její bránu. Na místě proběhlo nejen vyhlášení nominovaných projektů ČCA 2020, ale také předání ocenění Pocta ČKA 2019 významné osobnosti české architektury. Před slavnostním ceremoniálem proběhla komentovaná prohlídka areálu Kotelny s architektem Patrikem Hoffmanem i prohlídka výstavy Jitky a Květy Válových v galerii Arto.to.

Videozáznam z nominačního večera a fotografie jsou ke zhlédnutí na facebooku České ceny za architekturu.

Sedmadvacet nominovaných děl

Mezi porotou vybranými stavbami je třetina děl investic z veřejných zdrojů (zcela přesně 10) a dvě třetiny soukromých (17). Dvě realizace přitom vzešly z architektonické soutěže s potvrzením regulérnosti od České komory architektů. Jedná se o Novou radnici Prahy 7 / Atelier bod architekti – Finalista ČCA 2019 (soutěž v roce 2016) a Památník Jana Palacha ve Všetatech / MCA atelier (soutěž v roce 2015/2016).

Dvě třetiny nominovaných děl byly dokončeny v loňském roce (přesně 20). Jejich typologie je různorodá. Nejvíce jsou zastoupeny, jak bývá v České ceně za architekturu realitou, projekty pro bydlení, ať už soukromé, určené pro rekreaci nebo hromadné (7). Druhé nejsilnější zastoupení mají vlastní sídla společností, případně komerční prostory. Potěšující jsou čtyři projekty ve veřejném prostoru. Další dvě stavby pak plní veřejnou funkci. Pestrost přihlášených děl doplňují dvě rozhledny (Rozhledna na Velké Deštné / architekti.in; Rozhledna Doubravka / Huť architektury Martin Rajniš), objekt památníku (Památník Jana Palacha ve Všetatech / MCA atelier), spor-

Slavnostní vyhlášení 27 staveb nominovaných do užšího výběru ČCA 2020 – Kotelna Libčice nad Vltavou. Foto Michal Čížek

toviště (Panorama Golf Resort / Huť architektury Martin Rajniš), kostel (Rekonstrukce kostela v Hodslavicích / OBJEKTOR ARCHITEKTI) či školka (Mateřská škola Za Branou Pacov / VYŠEHRAD atelier). Ani letos nechybí drobné počiny (Tree house / Jan Tyrpekl – Finalista ČCA 2018); Prává vesnická zastávka / DPA; Kømen – útluna u balvanového vodopádu / 1:1 lab – FA ČVUT).

Kde je u nás nejkvalitnější architektura?

Nejvíce nominovaných realizací je v Praze, dohromady devět, což je třetina z postupujících děl. Na pomyslné druhé příčce letos skončil Královéhradecký kraj s pěti vybranými stavbami. Po třech nominacích pak mají kraje Středočeský a Jihomoravský.

Čtyři týmy uspěly už v předchozích ročnících ČCA

Mezi autory nominovaných staveb jsou i letos jak etablované ateliéry, tak i veřejnosti méně známí tvůrci. Hned čtyři autorské týmy, jejichž realizace porota nominovala, známe už z předchozích ročníků České ceny za architekturu jako oceněné Finalisty. Atelier CHYBIK + KRISTOF ARCHITECTS & URBAN DESIGNERS, Finalista ČCA 2017 s projektem Galerie nábytku, má letos hned tři želízka v ohni. Je to MANIFESTO Smíchov, Enotéka Znojmo a Vinařství Lahofer. Atelier 111 architekti uspěl v loňském ročníku ČCA, ve kterém se stal Finalistou za realizaci Chaty

u rybníka. Letos porota vybrala mezi nominované dvě jeho díla, Rodinný dům v Jinonicích a Dílny Opatov. Atelier bod architekti se letos bude ucházet o vítězství s Novou radnicí Prahy 7. Vloni přitom získal za návrh Rekonstrukce hospody se sálem v Máslovicích titul Finalista ČCA 2019, navíc Ministerstvo pro místní rozvoj ČR pozitivně ohodnotilo proces zadávání veřejné zakázky a ocenilo prosazování kvalitní výstavby prostřednictvím architektonických soutěží. V minulých ročnících byl úspěšný také atelier element architects, který letos získal nominaci za realizaci Chatky na Sirákově. Hned v prvním ročníku ČCA přitom získal titul Finalista za Revitalizaci Gahurova prospektu – předprostor kulturního a univerzitního centra ve Zlíně.

Mezinárodní odborná porota

Práci architektů bude hodnotit sedm erudovaných zahraničních expertů. V čele poroty jako předseda usedá krajinářský architekt, urbanista a akademik Henri Bava (Francie), spoluzakladatel ateliéru Agence Ter působícího v Paříži, Karlsruhe, Šanghaji a Los Angeles, další porotkyní je architektka Alessandra Cianchetta (Velká Británie) praktikující ve vlastním ateliéru sídlícím v Londýně a Paříži. V porotě ČCA 2020 dále zasedá architektka Jeanne Dekkers (Nizozemsko), která vede v Delftu vlastní atelier. Členkou poroty je architektka a teoretička Gillian Horn (Velká Británie), která se aktuálně realizuje v akademické sféře a výzkumu, současně je hlavní přispěvatelkou magazínu Royal Institute of British Architects (RIBA). Další z porotců, architekt Csaba Nagy (Maďarsko), působí ve vlastním ateliéru Archikon Architects. V odborné porotě dále zasedá architekt Štefan Polakovič (Slovensko), spoluzakladatel ateliéru GutGut, jehož realizace byly na Slovensku oceněny cenou ARCH, Cenou Dušana Jurkoviča a čtyřikrát Cenou za architekturu CE-ZA-AR. Výčet sedmičlenné poroty uzavírá architekt Jeroen van Schooten (Nizozemsko) působící v předním nizozemském ateliéru V Architectuur sídlícím v Amsterdamu.

Všechny přihlášené stavby a jejich fotografie naleznete v Bulletinu ČKA 2/2020 a na webu České ceny za architekturu:

ceskacenaazaarchitekturu.cz/projekty/2020

Markéta Pražanová, Tereza Zemanová

ZDENĚK ZAVŘEL OCENĚN POCTOU ČKA 2019

Předseda ČKA Jan Kasl předal na nominálním večeru České ceny za architekturu v Kotelně v Libčicích nad Vltavou ve středu 24. června 2020 ocenění Pocta ČKA 2019 prof. Zdeňku Zavřelovi. Oceněním vzdává Komora od roku 2000 hold význačným osobnostem z oblasti architektury.

Návrhy na udělení Pocty podává každoročně odborná veřejnost včetně členů jednotlivých orgánů České komory architektů. Z nominací pak laureáty vybírá odborná porota. V té, která navrhla udělení Pocty ČKA za rok 2019 profesoru Zdeňku Zavřelovi, usedli architekti Jakub Chvojka, Zdeněk Jiran, Miroslav Masák, Petr Stolín a teoretička a kritička architektury Jana Tichá. Česká komora architektů uděluje toto ocenění osobnostem v oboru, které se svou prací a morálním kreditem významně zapsaly do moderní historie české architektury.

Jan Kasl a Jana Tichá předávají POCTU ČKA 2019 Zdeňku Zavřelovi.
Foto Michal Čížek

PROFESOR ZDENĚK ZAVŘEL (* 13. SRPNA 1943 PRAHA)

Je český architekt a vysokoškolský pedagog, bývalý děkan Fakulty architektury ČVUT v Praze. Krátce po absolvování studia architektury na pražském ČVUT (1966) získal možnost stáže v rotterdamském ateliéru Van den Broek a Bakema, kterou absolvoval v letech 1968 až 1969. Po návratu do Československa se v roce 1970 stal členem legendární Školky SIAL v Liberci. Vysokou úroveň odborné práce prokazoval již v počátcích své samostatné tvorby, mezi jinými návrhem České boudy na Sněžce (1975). V roce 1978 emigroval do Nizozemska, kde začal pracovat opět v kanceláři Van den Broek a Bakema, v roce 1985 se stal společníkem ateliéru s E. Bakemou a v roce 1989 založil v Rotterdamu vlastní kancelář. Realizoval řadu obytných a občanských staveb, k jeho nejvýznačnějším realizacím patří České centrum v Paříži (1997) či Nizozemská ambasáda v Ghaně (2001). Pedagogicky působil od roku 1980 do roku 1997 na Technické univerzitě v Delftu.

Vedle své praxe se Zdeněk Zavřel dlouhodobě aktivně podílel na rozvoji architektonické komunity. V roce 1990 založil Czechoslovak Architectural Foundation – Nadaci českých architektů žijících v zahraničí. Zásadní význam pak má jeho působení na pražské Fakultě architektury. V roce 2005 byl vyzván, aby se ve volbě ucházel o úřad děkana. Zvítězil, byl jmenován a ve funkci setrval po dvě volební období. K jeho přínosům patří mimo jiné iniciativa ke zřízení studijního oboru Průmyslový design, zavedení výuky ekologie a podpora environmentálních aspektů navrhování ve výuce. Uspořádáním workshopu Dutch Ladies, vedeného předními nizozemskými architektkami, podpořil krátce po nástupu do úřadu děkana v roce 2009 myšlenku rovného uplatnění žen v architektonické profesi.

Porota Pocty ČKA navrhla udělit ocenění Zdeňku Zavřelovi za „vlastní architektonickou práci, pro jeho konzistentní občanský postoj a službu architektonické komunitě, kterou prokázal jako děkan Fakulty architektury ČVUT ve dvou volebních obdobích“.

ZALOŽENÍ PRACOVNÍ SKUPINY PRO MÉDIA ČKA

Představenstvo ČKA na svém srpnovém zasedání ustavilo novou pracovní skupinu pro média.

Primární náplní této pracovní skupiny budou aktivity spojené s rozvojem webu ČKA, na něž mohou v budoucnu navázat další úkoly spojené s působností v rámci různých komunikačních kanálů a platforem. Akcelerátorem vzniku byl mimo jiné také vývoj technologií a postupné zavádění digitalizace ve stavebním právu. Členy pracovní skupiny byli jmenováni David Hlouch (předseda) a Milan Kopeček.

David Hlouch
předseda PS Média

MEMORANDUM O SPOLUPRÁCI PŘI ROZVOJI SPORTOVNÍ INFRASTRUKTURY

Česká komora architektů, Národní sportovní agentura, Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě a České vysoké učení technické v Praze podepsaly v pondělí 20. července 2020 Memorandum o spolupráci.

Signatáři se zavázali k součinnosti v oblasti přípravy technokraticky objektivních materiálů, které budou Národní sportovní agentuře sloužit jako podklad pro rozvoj sportovní infrastruktury v České republice.

Spolupráce bude zaměřena zejména na oblasti:

- Strategické (územně plánovací) koncepce určené pro posouzení potřebnosti sportovních staveb v území, definovaném počtem rezidentů a spádovostí regionu.
- Technické koncepce a standardy, kladoucí důraz na soudobé trendy, typologie a navrhování sportovních staveb.
- Technické parametry a technické požadavky jednotlivých druhů sportovních staveb.
- Víceúčelové využití sportovních staveb a jejich kapacit v čase.
- Výpočet objektivních finančních nákladů sportovních staveb s rozdělením na investiční a provozní složky.
- Spolupráce na pilotních projektech typových sportovních staveb.

Úplné znění Memoranda o spolupráci je ke stažení na www.cka.cz

KRAJINÁŘSKÁ ARCHITEKTURA

Letos je to již dvanáct let, kdy se podařilo legislativně ukotvit název tohoto svěbytného oboru architektury, a rok od udělení pocty České komory architektů profesoru krajinářské architektury Ivaru Otrubovi. Své místo v architektuře měl soudobý obor krajinářská architektura v historických souvislostech

našich zemí již od sedmdesátých let, kdy se začal vyučovat v Lednici na Moravě.

V roce 1992 byli kolegové krajinářští architekti Ivar Otruba, Květoslav Vlček, Jaroslav Šubr, spolu s dalšími architekty, zakládajícími členy ČKA. Již v roce 1997 vydala ČKA Honorářový řád, kde byly jak zóny obtížnosti, tak typologie krajinářských staveb, která je platná i dnes a současná kalkulačka i standardy výkonů z ní nadále vycházejí. V současnosti je uznáné vzdělání krajinářské architektury na třech univerzitách v ČR. Dlouhou dobu byla jedinou školou krajinářské architektury již zmíněná škola v Lednici na Moravě. Dalšími dvěma jsou od roku 2005 ČVUT – Fakulta architektury a od roku 2018 je tento obor uznán i na ČZU v Praze. Přes vše výše uvedené musí krajinářský architekt neustále obhajovat svoji existenci a rozsah profese. A vysvětlovat své oprávnění autorizovat dokumentace pro územní řízení a stavební povolení pro krajinářské stavby, se zapojením a koordinací všech potřebných profesí. Bohužel to vysvětluje nejen úředníkům státní správy, ale mnohdy i svým rovnoprávným partnerům, autorizovaným architektům.

Níže uvedeným textem, který je součástí odvodnění regulované profese KRAJINÁŘSKÝ ARCHITEKT v kontextu legislativy a uznávání regulací v jednotném evropském prostoru, se pokusím předejít pochybnostem o smysluplnosti triumvirátu udělovaných rovnocenných autorizací A1, A2, A3 se všemi povinnostmi a právy k nim i od nich plynoucími při výkonu profesí jedné celistvé architektury. V tomto případě rozsah činností, které může svěbytně garantovat autorizace A3, autorizovaný architekt – krajinářská architektura.

Rozsah profese

Úkolem krajinářského architekta/krajinářské architektky je vytvořit srozumitelný a hodnotný prostor tak, aby zabránil/a ztrátě identity daného místa. Krajinářský architekt je vzděláván, aby rozpoznal hodnotu, potenciál a případné konflikty daného prostoru a následně navrhl perspektivní řešení, které bude odpovídat zjištěným okolnostem a bude zohledňovat technické, ekologické, společenské a tvůrčí aspekty. Předmětem práce krajinářského architekta není pouze komplexní projekční příprava staveb veřejného prostoru, jako jsou náměstí, ulice, nábřeží, parky, zahrady, památky krajinářské architektury, hřbitovy, sportovní a dětské areály (včetně staveb, které se v daných veřejných prostorech nacházejí), ale i koordinování a plánování zastavěné i nezastavěné krajiny. Autorizovaný krajinářský architekt je oprávněn k vedení svěřené úlohy před úřady. V rámci vedení pracovního týmu spolupracuje s dalšími odborníky, jako jsou dopravní inženýr, sociolog, lesní inženýr, ekolog, statik, umělec, historik apod. V případě komplexní úlohy, např. krajinářsko-urbanistického zadání, spolupracuje s rovnocennými partnery v rámci autorského týmu – urbanistou nebo architektem. Krajinářský architekt je vzděláván ve výše uvedeném rozsahu profese.

Definice profese krajinářský architekt/krajinářská architektka schválená Světovou radou IFLA – International Federation of Landscape Architects (Mezinárodní federace krajinářských architektů) dne 15. 5. 2003 pro účely mezinárodních standardů klasifikace zaměstnání vydávané Mezinárodním úřadem práce (International Labour Office) v Ženevě zní: „Krajinářští architekti provádějí výzkum, poradenství, plánování, projektování a správu krajiny, a to v zastavěném i nezastavěném území, včetně její ochrany, a to za respektování udržitelného vývoje. Pro profesi krajinářského architekta je vyžadováno vzdělání v oboru krajinářská architektura.“

Název oboru byl v novele zákona č. 360/1992 Sb. upraven na „krajinářská architektura“ a nový auto-

rizační řád schválený ministrem pro místní rozvoj dne 15. 10. 2008 pod č. 34445/2008 stanovuje druh autorizace krajinářská architektura s oprávněním užívat chráněný titul „autorizovaný architekt – krajinářská architektura“ popřípadě alternativně titul „autorizovaný krajinářský architekt“.

Krajinářské stavby

Jedná se o stavby zabývající se venkovním prostředím ve městech i volné krajině. Definovány jsou v souladu s typologií, rozděleny do kategorií náročnosti. Zejména jde o veřejná prostranství sídel (ulice, náměstí, nábřeží, pěší zóny, parky apod.), areály obytných souborů a vnitrobloky, areály mateřských a základních škol, hřiště pro děti a mládež, lázeňské areály, hřbitovy, obnovu historických zahrad a parků, soukromé zahrady, okolí průmyslových nebo zemědělských staveb, rekultivace těžebních, skládkových a jinak devastovaných ploch, cyklistické a turistické trasy včetně vybavení, krajinářské úpravy, příměstské rekreační zóny, lesy a parky, biocentra a biokoridory apod.

Pro příští rok se připravuje číslo Bulletinu ČKA věnující se tématu krajinářské architektury z pohledu školství, architektonických soutěží, historického a mezinárodního kontextu i tolik dnes moderního vnímání problémů klimatických změn a návratu ke snaze o pochopení přírody a její rovnováhy s člověkem (tedy predátorem). V neposlední řadě z pohledu samotných tvůrců a konceptů, architektů profesí A1, A2, A3, krajiny městské i volné.

Petr Velička

předseda PS Krajinářská architektura ČKA

Typologii krajinářských staveb neurčuje množství vegetace – Masarykovo náměstí v městské památkové zóně Strážbrno. Foto archiv Petra Veličky

ŠETRNÁ ŘEŠENÍ V PRAXI – WEBINÁŘE

V rámci spolupráce s Českou radou pro šetrné budovy probíhá od května letošního roku série online prezentací a debat s názvem Šetrná řešení v praxi, jejichž cílem je seznámit architektky s nejnovějšími šetrnými řešeními a jejich praktickým použitím. Debaty tematicky pokrývají všechny aspekty udržitelnosti, jako jsou hospodaření s vodou, zdravé vnitřní prostředí, cirkulární ekonomika, energetika, ekologie či zelené střechy.

Odborníci v jednotlivých tématech sdílí svoje zkušenosti s architektky a projektanty, představují různé možnosti řešení, ukázkou případových řešení, případně check list, na co nezapomínat při navrhování. Účastníci mají příležitost ptát se mluvčích na konkrétní problémy či řešení. Cílem série je zvýšení povědomí o řešeních, technologiích a materiálech pro využití při projektování udržitelných budov.

Témata webinářů

Úvod do problematiky šetrných budov – 5. 5.

Zdravé vnitřní prostředí

Vzduch (CO₂, vlhkost, teplota, VOC) – 13. 5.

Vzduch/světlo/stínění – 20. 5.

Světlo – 27. 5.

Spaceplan/ergonomie – 3. 6.

Akustika – 10. 6.

Materiály – 17. 6.

Automatizace, regulace

Smart systémy – 24. 6.

Sdílení (př. parkování, vzdálená recepce) – 1. 7.

Hospodaření s vodou

Technologie hospodaření s vodou v budovách – 15. 7.

Zelené střechy – 22. 7.

Cirkulární ekonomika

Výběr materiálů – 29. 7.

Šetrná demolice, znovuvyužití demoličního odpadu – 5. 8.

LCA, porovnání různých konstrukcí s ohledem na uhlíkovou stopu – 12. 8.

Energetika

Návrhy pasivních budov – 19. 8.

Alternativní zdroje energie – 26. 8.

Ekologie

Ekologie, biodiverzita – 2. 9.

Ekologické zhodnocení pozemku – 9. 9.

Návrh sadových úprav šetrně pro zahradní architektky – 16. 9.

Certifikace – základní přehled certifikací – 23. 9.

BIM – 30. 9.

Příležitosti a výzvy (po COVID) – 7. 10.

Videozáznamy přednášek a prezentace jsou ke zhlédnutí a stažení prostřednictvím komorového webu www.cka.cz

Více na www.czgbc.org

Dne 15. 7. 2020 byl na prezentaci představen mimo jiné projekt Modřanský cukrovar v Praze 12, který počítá se sofistikovaným hospodařením s vodou (povrchovými vsaky, extenzivními zelenými střechami, vodními prvky vylepšujícími mikroklima náměstí, podzemními vsaky pod parkingem, využitím šedé vody v domácnostech, vsakovacími průlehy v parku, retenční nádrží na dešťovou vodu s odvodem do Vltavy, vrtanými studnami pro závlahu vnitrobloků atd.). Vizualizace archiv Skanska

VYUŽITÍ ČESKÝCH VÝROBKŮ V ARCHITEKTUŘE

Co lze udělat pro to, aby byly české výrobky využívány v rámci výstavby a aby bylo zohledňováno environmentální hledisko? Co by architekti potřebovali od výrobců a co by naopak výrobci potřebovali od architektů, aby spolupráce mohla probíhat lépe? V červnu uspořádal časopis ASB ve spolupráci s Českou komorou architektů kulatý stůl se zástupci českých výrobců a architektů, jehož hlavním tématem bylo využití českých výrobků v architektuře.

Pozvání přijali architekt Jan Kasl, předseda České komory architektů, architektka Markéta Zdebská z atelieru BY architects, architekt Ivan Boroš z atelieru edit! architects, architekt Michal Juha z atelieru DOMY, dále Jan Tušl, spolumajitel značky Vekra, Roman Blažíček, jednatel společnosti LASSELSBERGER, a Ivo Ulich, majitel M & T Kování.

Jaký je pohled architektů na kvalitu českých výrobků? Dospíváte v rámci svých rozhodování k tomu, že jsou české výrobky konkurenceschopné, srovnatelné se zahraničními, či ne?

Markéta Zdebská

Nesmírně si vážím toho, co dělají zde přítomní čeští výrobci, a rozhodně český výrobek nevnímáme jako něco podřadného. Dost českých výrobců netříbí svou nabídku. Možná kdyby se nesnažili chrlit vše jen pro uspokojení celého spektra zákazníků, produkty by se jim dařilo lépe a cíleněji nabízet a prodávat. Uvítala bych tedy vyšší míru systematickosti a omezení některých řad, které jsou, z mého pohledu, neprodejné a spíš zahlcující.

Michal Juha

Architekt nesmí určit přesný výrobek. Uvádím jen jeho popis a je to tak trochu beletrie. Myslím, že je to ve vás, zda chcete zvolit místní výrobek, nebo cizí. Jako architekt primárně nepřemýšlím o tom, jestli je to český, nebo zahraniční výrobek. Je to v nabídce, v cenové dostupnosti. A je to o určitém patriotství. Já jsem se narodil v Třemošné, poblíž Horní Břízy, ve vile, která byla vzorkovnou fabriky, a maminka se narodila v Chlumčanech. A právě to vytváří vztah. Když jsme dělali v 90. letech nemocnici v Jablonci, obložili jsme ji jabloneckou mozaikou. Co by za to dnes dali. Tehdy ji vyhodili...

Za posledních třicet let došlo ke gigantické proměně společnosti. Nezdá se to, pořád máme pocit, že je všechno špatně. Ale to, že tu sedí čeští výrobci a prezentují špičkové výrobky, opírají se o tradici, na kterou navazují a sami ji vytvářejí, tak to je důkaz, že dochází ke změně. Je to logický vývoj, trh a nabídka se kultivují. Dnes je to více otázka marketingu, designu, o který se úspěšné značky opírají, o špičkové designéry. Zpětná vazba koncového zákazníka je především v tom, zda jsou s výrobkem problémy. Jak se to čistí, jestli to vydrží, jestli jsou reklamace. Tvůrce samozřejmě sahá po tom, co splňuje všechny předpisy. A protože máme také tvůrčí ambice, díváme se po designu a jdeme s ním.

Jan Kasl

Vy, jako místní výrobci, máte jeden silný nástroj, a to je certifikační schéma BREEAM a LEED pro komplexní hodnocení budov. Pokud jde o lokální výrobek nebo výrobek vyráběný v dostupnosti výstavby, přidávají se za to při certifikaci body. Je to argument, který už začíná být zohledňován. Dnes v podstatě každá nová kancelářská budova tento certifikát má. Certifikáty a hodnocení budov by tedy vám jako lokálním výrobcům měly pomáhat. A architekti toto vnímají. U některých materiálů je místní původ běžný. Ale u některých už to může být bod navíc.

Ivan Boroš

Jako malý atelier s omezenými mozkovými kapacitami nedokážeme mít přehled o celém obrovském trhu, to nezvládáme. Kolega se věnuje projektu, při kterém si nastuduje něco specifického, chvíli je v tom odborník, pak řeší něco jiného a zapomene to. Já, když zrovna řeším bazény, tak se naučím vše o bazénech, za půl roku je to zase pryč. Nemůžeme to udržet v hlavě, i když se snažíme. A pokud u nějakého výrobku zjistíme, že poměr cena-kvalita je skvělý, tak se nám to zafixuje. Někdy máme projekty – interiéry, kde si nás klient vybere, protože potřebuje být více trendy než konkurence. A my musíme být poplatní době, poplatní trendu a módě. A ještě tam musí být exkluzivita. Tehdy nám nestačí český trh a díváme se do Itálie, jezdíme do Milána na veletrhy a hledáme něco, co je absolutně nové a krásné.

K tomu bych možná vztáhl spolupráci se současnými českými designéry. To v malých firmách začíná krásně fungovat. Pokud česká nebo slovenská firma začne spolupracovat s lokálními designéry, kteří mají v rámci komunity jméno, tak ta symbióza je fantastická. Designérů je spousta a my se všichni známe a funguje to. Co také ohromně funguje, jsou návštěvy továren. Když jsem byl jednou v Míšní u Drážďan, ukázali a vysvětlili nám celou technologii a zdůvodnili cenu. Mám to v hlavě navždy. Další dobrá věc je dlouhodobě fungující showroom. Je to služba pro nás i pro klienta. Koncový zákazník si potřebuje na všechno sáhnout. A je to důležité i pro nás – proto mají stále smysl veletrhy.

Ještě bych uvedl všeobecné téma a to je kultura bydlení. Je to stejné jako kultura oblékání. Chápu, že pokrýváme velmi malý segment trhu – klienty, kteří si objednájí architekta a chtějí mít krásný prostor. Ale chápu, že vy ve vašem objemu pokrýváte i lidi, kteří nepůjdou za nejsoučasnějším architektem a nebudou hledat ten nejaktuálnější design. Když to řeknu ošklivě, lidi, kteří nemají úplně vkus. Chápu, že při vašich objemech si nemůžete říct – touto částí trhu se zabývat nebudeme, to se nás netýká.

Roman Blažíček

Ke kvalitě je také třeba říci, že všichni výrobci, kteří chtějí uspět, musí plnit evropskou normu. Přivezl jsem dnes s sebou šest vzorků podobných dlaždic. Některé jsou české, některé jsou italské, některé německé. Chtěl jsem na nich deklarovat kvalitu. Podívejte se na ty

dlaždice a zkuste označit zemi původu. Když se podíváte na rovinnost, na protiskluznost, tyto výrobky jsou identické, není tam rozdíl. Evropští výrobci jsou srovnatelní.

Markéta Zdebská

Když mluvil kolega o kultuře bydlení, tak já jen doplním, že problém je u nás také v kultuře stavění. Často se nám stává, že se řemeslníci nechtějí seznamovat s novými výrobky a postupy, přestože by jim to v procesu výstavby ušetřilo práci. Pro nás je těžké v těchto podmínkách prosazovat sofistikovanější materiály. Je to tedy také otázka marketingu výrobců – aby se informace dostávaly srozumitelně k prováděcím firmám z více směrů.

Ráda bych se nyní věnovala aspektu udržitelnosti a životního prostředí. Pojďme se zaměřit na koncového zákazníka. Jak pohlíží na české výrobky? Zohledňuje původ, ekologické hledisko, nebo rozhoduje cena?

Jan Tušl

Pokud jde o běžného koncového zákazníka, rozhoduje se podle ceny a kvality. Obsahu a kvalitě ale obvykle nerozumí. Často se nechá zlákat nabídkou, která je zdánlivě o 10 procent levnější. Přitom my mu dokážeme vysvětlit zásadní rozdíly v nabídce a po přepočítání zjistíme, že naopak naše nabídka je reálně o 10 procent levnější než konkurence. Myslím si, že je na nás, na výrobcích i architektch, abychom se snažili toto zákazníkům vysvětlit. Vnímáme, že architekti dnes již nehlídají pouze na estetické hledisko, ale více také na funkčnost a dlouhodobou životnost. To je myslím největší přínos pro ekologii vůbec. Vidím v tom zároveň možnost vzájemné podpory mezi výrobcí a architektky.

Jsem mladý člověk, věřím v spojení světa, ale vadí mi trend globalizace založené na špatných základech, a tím je umožňování nekvality. Pokud něco dovážím s tím, že je to méně kvalitní nebo jsem přesunul ekologickou škodu do Číny nebo jsem tím umožnil dětskou práci, tak to nejsou ty správné důvody.

Jaká je zkušenost architektů s koncovým zákazníkem? Na základě čeho se zákazník rozhoduje?

Ivan Boroš

Udržitelnost se již začíná dostávat do zadání od klientů. Zadání klienta z poslední doby bylo, aby byl dům soběstačný a udržitelný. Nechtějí po sobě zanechávat velkou uhlíkovou stopu. Klienti začínají přemýšlet nad tím, co po sobě zanechají. Nikdy neříkám jako argument či benefit nějakého výrobku, že je lokální, že je český. Jako argument používám kvalitu, cenu, design. Máme často klienty, kde vybíráme, co si mohou dovolit v rámci omezeného rozpočtu.

Markéta Zdebská

Mne na tom zajímá ta terminologie. Co je to český výrobek, česká firma a česká výroba? My máme například dodavatele, který je cizinec, některé komponenty vozí ze zahraničí, ale v Čechách výrobky řemeslně zpracovává. Nakonec je ale nucen své, řekněme čes-

Z diskusního setkání Využití českých výrobků v architektuře.
Foto Petr Novotný

ké, produkty vyvážet do zahraničí, protože náš trh není na jeho služby připravený. Je to tedy velmi komplexní téma. My se především snažíme udržovat portfolio ověřených dodavatelů, se kterými máme bližší vztah, můžeme vědět, co od nich očekávat, známe jejich produkty a lépe se nám vysvětluje cílovému uživateli jejich kvalita. Co se týče ekologie jako takové, tak usilujeme především o smysluplnost celého procesu, kterou spolu s klientem v průběhu procesu vyhodnocujeme.

Zohledňují větší investoři ekologické hledisko a uhlíkovou stopu?

Michal Juha

Do veřejného sektoru se toto hledisko dostává pomalu. Problémem je cena. Zůstává otázkou, zda si dnes úředníci, kteří schvalují velké projekty, uvědomují jejich reálnou hodnotu. Ministerstvo zdravotnictví má na svých stránkách cenové standardy, které byly vytvořeny v roce 2003. Chce se po nás, abychom vytvářeli špičkové nemocnice, abychom se přiblížovali standardu vyspělých zemí, ale pořád se operuje s těmito cenami. A vy se do té ceny musíte vejít. Ekologické hledisko se však již objevuje i u velkých staveb.

Pomohlo by, kdyby byla nastavena určitá podpora regionálních produktů?

Roman Blažiček

Nechceme žádné dotace. Mně by stačilo, kdyby se ve státních institucích a veřejných zakázkách objevoval český materiál, české výrobky. Bohužel tomu tak není. Ptám se proč? Vždyť přece platíme daně, zaměstnáváme 1500 lidí. Proč se na veřejné stavby dováží výrobky ze zahraničí, když české mají srovnatelnou kvalitu? Nám by stačilo, aby byly nastaveny férové podmínky.

Jan Tušl

Nejen férové, ale hlavně přísnější, striktnější podmínky a jejich dodržování. Například prodloužení záruky. Nechápu, proč veřejný sektor nemá prodlouženou záruku. Výrobky by měly fungovat desítky let. Přísné podmínky by měly být nastaveny na začátku, ale i v průběhu realizace a po dokončení. Pokud se zjistí pochybení, musí být jasná sankce. Pokud je investorem město či kraj, nechce pochybení ani hlásit, aby nepřišlo o dotaci. U veřejných zakázek také bývá běžnou praxí, kdy prohrajeme tendr o tři tisíce korun na zakázce za

10 milionů. Vítězná firma, která se věnuje úplně jinému oboru, nás vzápětí osloví, abychom zakázku realizovali formou subdodávky.

Jan Kasl

Myslím si, že přísnější podmínky mohou pomoci prosadit kvalitní český výrobek. Není důvod, aby české výrobky nebyly úspěšnější než ty, které se musí odněkud dovézt. Je ale třeba zpřesňovat podmínky veřejných zakázek a motivovat soukromé zadavatele, aby byly lokální produkty více vyžadovány při srovnatelné kvalitě.

Jolana Říhová

Kráce no redakci.

Plné znění na www.asb-portal.cz

Vymezením pojmů výsadbové místo a výsadbový pás by norma „Prostorové uspořádání sítí technického vybavení“ vytvořila mezi trubkami a kabely potřebné místo pro kořeny a usnadnila by tak výsadbu stromů a stromořadí v ulicích měst.

NOVELA ČSN 73 6005 – BOJ ZA LEPŠÍ PODMÍNKY PRO STROMY VE MĚSTĚ

Umísťování stromů a stromořadí v ulicích českých měst je komplikováno trubkami a kabely. Ty jsou pod povrch ukládány bezkonceptně, zabírají spoustu místa a prakticky tak znemožňují výsadbu stromů. Vlastníci a správci sítí jsou přesvědčeni, že stromy mohou být jen tam, kde zbylo místo, a sítě mají vždy přednost. IPR Praha se v roce 2015 zapojil do revize ČSN 73 6005 – prostorové uspořádání vedení technického vybavení a pokusil se vymezit stromům právoplatné místo v ulici. Nová norma vychází v září 2020.

Temný svět pod chodníkem

Strom je součástí modrozelené infrastruktury, která je pro zdravý rozvoj města stejně důležitá, jako je infrastruktura technická nebo dopravní. Zdá se, že toto prohlášení dělí Česko na dva izolované světy. Ve světě pod chodníkem žijí vlastníci a správci sítí, kteří podzemí ovládají a tvrdí, že proti stromům sice nic nemají, ale že do jejich normy kořeny stromů nepatří. Ve světě nad chodníkem žije většina veřejnosti a politiků, ti milují přívětivá veřejná prostranství a říkají, že strom chladí ulice a přispívá k jejich obyvatelnosti. Přejí si obnovu či výsadbu stromů, ale nevědí, že kvůli špatnému hospodaření s prostorem v podzemí je to prakticky nemožné.

Snaha IPR Praha

Cílem IPR Praha bylo tyto dva světy propojit, zrovnoprávnit stromy s ostatní technickou infrastrukturou a dosáhnout toho, aby je norma uznala jako rovnocenný prvek městského prostoru. Záměrem bylo přenastavit vzájemné vztahy tak, aby nedocházelo k poškozování stromů a jejich vytlačování z ulic, a zároveň otevřít diskusi a zpochybnit zaběhnutou praxi, že strom musí vždy ustoupit sítím. Proto IPR Praha mimo jiné v textu usiloval i o vymezení společného prokořenitelného prostoru, ve kterém se připouští koexistence sítí i kořenů stromů a stanovují se podmínky vzájemné ochrany.

Proces aktualizace normy

O podobě normy rozhoduje šestnáctičlenná Technická normalizační komise TNK 66 – inženýrské sítě (TNK 66), která je součástí České agentury pro standardizaci (ČAS) zřizované Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR (MPO).

TNK 66 se skládá výhradně ze zástupců správců a vlastníků sítí a podobné složení má i širší připomínkovácí skupina (přibližně 120 osob), která funguje jako její odborný poradní orgán. IPR Praha se v roce 2015 stal členem této širší připomínkovácí skupiny a jako jediný účastník začal aktivně lobbovat za stromy. Snažil se o změnu textu a spolu s ostatními se na setkáních vyjadřoval k jednotlivým verzím ČSN 73 6005.

Dílčí úspěch

Proces aktualizace normy byl ze strany sítařů plný mocenských her, příslibů a zvrátů. Zpočátku se zdálo, že jednání povedou ke shodě, v prosinci 2018 ale nastal zásadní zlom. TNK 66 zrušila dohodu o projednání textu, který zohledňoval potřeby stromů i obavy sítařů. Následovala oficiální stížnost IPR Praha a postoupení textu dotčeným ministerstvům ČR. Následně vznikla „kompromisní varianta“ podporovaná MŽP, MMR, SZKT, IPR Praha, Nadací Partnerství i SMOČR, která byla předložena k projednání v širší připomínkovácí skupině. Zde po velké bouři nedošlo k potřebnému konsenzu a dokončení textu bylo svěřeno do rukou TNK 66, která za zavřenými dveřmi výrazně zredukovala většinu opatření pro stromy. Za úspěch lze považovat, že, dle aktuálních informací, byl vypuštěn článek o nadřazenosti sítí a celkové vyznění normy bude vůči modrozelené infrastruktuře neutrální.

Blýská se na časy

Ač nebyl naplněn vytčený cíl, snaha přinesla své ovoce. Problém zrovnoprávnění stromů byl úspěšně medializován, u odborné zelené veřejnosti došlo k prolomení určité naivity a podařilo se iniciovat spolupráci důležitých aktérů na celorepublikové úrovni. Norma je neutrální vůči stromům a IPR Praha, SZKT a Nadace Partnerství s podporou MŽP a SMOČR jedná o společném postupu při zajištění životních podmínek stromů. Vedle řešení konkrétních praktických problémů je nutné usilovat i o změny v jiných předpisech a legislativě. V tomto smyslu bude třeba podpořit aktivitu současné pracovní skupiny, která hledá optimální postupy pro zakládání a péči o uliční stromořadí v Praze nebo zakotvení pojmů modrozelené infrastruktury v českém právu či úpravu standardů AOPK a normy ČSN 83 9061 o ochraně stromů.

Ing. arch. Zdeněk Ent
IPR Praha

před městskými ostrovy tepla a navrhnout postup (příp. nástroje) na jejich zohlednění v rámci územního plánování a podmínek prostorového uspořádání sítě technického vybavení.“ Úkol má být řešen primárně prostřednictvím stromů a hospodaření s dešťovou vodou (Úkol SC14. 1. 1).

Neřešený prostorový vztah sítě a modrozelené infrastruktury přitom může v budoucnu zkomplikovat úkoly strategických dokumentů vlády ČR, jako jsou Digitální ekonomika a společnost, Národní plán rozvoje vysokorychlostních sítí nové generace, Implementace ekosystému mobilních sítí 5G, Dotační politika státu do rozvoje vysokorychlostního přístupu k internetu ad.

ALEXANDER GJURIČ OSLAVÍ OSMDESÁTINY

Architekt Alexander Gjuríč (* 29. 10. 1940 Praha) oslaví významné životní jubileum. Patří mezi zakládající členy Komory, v letech 1999–2000 byl členem jejího představenstva. Pracoval též jako člen pracovní skupiny pro památkovou péči ČKA.

Vystudoval fakultu stavební a Fakultu architektury ČVUT v Praze. Od konce šedesátých let pracoval ve Státním ústavu pro rekonstrukci památkových měst a objektů, v letech 1981–1987 působil jako architekt v Kuvajtu. Po revoluci si založil vlastní architektonický ateliér. Je autorem desítek studií a projektů – např. rekonstrukce Obecního domu Praha v letech 1994–1997 (společně s Martinem Němcem a Karlem Franklem), scénáře využití Pražského hradu, rekonstrukce Černínského paláce v Praze, rekonstrukce zámku v Blatné atd. Byl členem Rady ministra kultury pro církevní památky, členem výtvarné rady Pražského hradu, Sdružení pro rekonstrukci Obecního domu v Praze, působil jako externí pedagog FA ČVUT v Praze.

Markéta Pražanová

V loňském roce obdržel Alexander Gjuríč (na snímku uprostřed) Poctu české památkové péči za projekt obnovy zámku Blatná (společně s majitelkou zámku, baronkou Janou Germenis-Hildprandt a Stephanosem Germenisem). Foto archiv zámku Blatná

ZEMŘEL JIŘÍ T. KOTALÍK

Emeritní rektor a dlouholetý pedagog AVU doc. PhDr. Jiří Tomáš Kotalík, CSc. (* 1951) odešel dne 2. 7. 2020. Tento významný český historik umění, památkář a pedagog opakovaně spolupracoval také s ČKA.

Bohatou škálu jeho odborných, ale i popularizačních aktivit sjednocovala vášně pro historii a zprostředkování jejího významu společnosti, přičemž hlavní předmět jeho zájmu ležel v široké oblasti historie české architektury. Jeho jméno je pak neodmyslitelně spjato s novodobou historií Akademie výtvarných umění v Praze. Čtyři desetiletí zde pedagogicky působil a zároveň školu v letech 1997–2003 a posléze 2010–2014 jako rektor vedl. Jeho otcem byl Jiří Kotalík, historik umění, člen Skupiny 42 a přední odborník na moderní umění, který v letech 1967–1990 pracoval jako ředitel Národní galerie v Praze. Od něj už v raném věku podědil zájem o historii výtvarného umění. Už jako školák se stal členem Klubu mladých průvodců Prahou. Jiří T. Kotalík studoval dějiny umění a historii na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Brně a dějiny umění na Filozofické fakultě UK v Praze, poté pracoval v Pražském středisku státní památkové péče a ochrany přírody. Na Škole architektury AVU v Praze začal externě přednášet po roce 1980, od 1. ledna 1984 se zde stal asistentem katedry dějin umění. V roce 2018 obdržel medaili Josefa Hlávky.

Vedle výuky dějin umění a architektury na AVU na sebe Jiří T. Kotalík upozornil jako kurátor a organizátor nejrůznějších kulturních akcí, které kontrastovaly s normalizačně upjatým pojetím veřejných společenských aktivit. V roce 1981 pomáhal uspořádat – a poté před úřady hájit – legendární výstavu Malostranské dvorky. Ve stejné době se zasadil o záchranu unikátního kubistického kiosku ve Vrchlického sadech u pražského Hlavního nádraží a se skupinou přátel jej i vlastnoručně zrenovoval. Po roce 1989 se Jiří T. Kotalík naplno zapojil do organizování kulturního života. Byl členem vědecké rady Národního památkového ústavu, rady ministra kultury pro vědu a vývoj, exekutivního výboru Národního komitétu ICOMOS, občanského sdružení Symposion a Pro Bohemia, Uměleckohistorické společnosti v Českých zemích, Sdružení výtvarných kritiků a teoretiků a mnohých dalších. V devadesátých letech pomáhal znovuoobnovovat Spolek výtvarných umělců Mánes a v letech 1999–2005 a 2008–2011 mu předsedal. Stal se jedním z kurátorů rozsáhlého projektu Deset století architektury. V letech 2003–2004 byl generálním ředitelem Národního památkového ústavu. Spolu s architektem Davidem Vávrou vydal úspěšné knihy Obrazy z dějin české architektury (2003) a Drobné perly české architektury (2012). Největší síla Jiřího T. Kotalíka však nespočívala v psaní dlouhých textů, ale v živém výkladu. Jeho přednášky, komentované prohlídky či exkurze byly proslulé a pro účastníky nezapomenutelné.

Zdroj: AVU
Kráceno redakcí.

SKRYTÉ ZÁRUBNĚ INSPIRACE PRO MODERNÍ ŘEŠENÍ

Vysoce designová novinka na trhu, která nabízí:

- absolutně čistý dveřní průchod bez obložek
- otevírání dveří k sobě i od sebe při dokonalém lícování se zdí
- použití pro posuvné i otočné dveře
- možnost atypické výšky dveří

www.japcz.cz

JAP

unikátní interiérová řešení

Z výstavy ČCA 2020 v Plasích. Foto archiv ČKA

SERVIS

Na konferenci se představí např. nové jezero Most, které vzniklo rozsáhlou hydrickou rekultivací lomu Ležáky, dotčeného těžbou hnědého uhlí. Foto archiv ČSSI

ČESKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU 2019

Výstava

Sedmadvacítku nominovaných staveb ČCA veřejnosti představí doprovodné výstavy v regionech. První z nich byla ke zhlédnutí v prostorách Krajského úřadu Kraje Vysočina, a to od 30. června do 17. července. Tradičním místem pro navštívení výstavy nominovaných děl ČCA bylo Luteránské gymnázium ve Velkém Meziříčí, kam bylo možné letos zavítat od 22. července do 15. září.

Probíhající výstavy:

6. 8.–31. 10. 2020

Centrum stavitelského dědictví NTM, Pivovarská 5, Plasy

5. 7.–31. 10. 2020

Spolkový dům Slavonice

Informace o dalších výstavách jsou dostupné na www.ceskacenaarchitekturu.cz

AKCE

VODA 2020

Konference

Záštita ČKA

19.–20. 10. 2020

Hotel Olšanka, Praha

Konference představí důležitá vodohospodářská díla i další stavby vznikající v úzkém kontaktu s vodou. Prezentovány budou rovněž aktuální trendy a přínosy vzniku vodohospodářských opatření ve volné i urbanizované krajině. Cílem konference je vzájemně se inspirovat a připomenout si význam a vliv vody v urbanismu, architektuře i stavitelství – v prostředí, v němž žijeme. Konferenci pořádá Český svaz stavebních inženýrů ve spolupráci s Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě u příležitosti 30. výročí obnovení své činnosti a 155. výročí založení Spolku inženýrů a architektů v Království českém. Součástí akce budou exkurze a výstava Stavba a voda.

Tematické zaměření přednášek

- Sekce A: Hospodaření s vodou v krajině a nakládání s pitnou vodou
- Sekce B: Hospodaření s vodou v sídlech
- Sekce C: Urbanismus, architektura a voda
- Sekce D: Městské inženýrství
- Sekce E: Vliv vody a vlhkosti na stavby
- Sekce F: Geotechnika

Podrobnosti a registrace na www.voda2020.cz

Müllerova vila – obytná hala. Foto Muzeum hl. m. Prahy

MVRDV, Seoulo 7017 Skygarden. Realizace 2017. Foto archiv Galerie Jaroslava Fragnera

Petr Hájek Architekti, Centrum současného umění DOX+, Praha, 2018. Foto archiv ČCA

Barozzi Veiga Architects, Budova filharmonie ve Štětíně, Polsko. Realizace 2014. Foto archiv Mies van der Rohe Award

ADOLF LOOS – SVĚTOOBČAN

Výstava

Záštitá ČKA

1. 12. 2020–1. 8. 2021

Hlavní budova Národního technického muzea v Praze,
Kostelní 42, Praha 7

Muzeum hlavního města Prahy ve spolupráci s Národním technickým muzeem pořádají výstavu u příležitosti 150 let od narození světově proslulého architekta Adolfa Loose. Výstava má za úkol připomenout osobnost, tvorbu a základní ideje tvorby významného architekta, jehož odkaz je stále aktuální a inspirující, a jejím cílem je přispět k obnovenému vnímání kvality Loosových děl odbornou i širokou veřejností.

www.ntm.cz

ESTETIKA UDRŽITELNÉ ARCHITEKTURY

Výstava

30. 7.–22. 9. 2020

Galerie Jaroslava Fragnera, Betlémské nám. 5a, Praha 1

V roce 2008 GJF uspořádala první mezinárodní projekt týkající se udržitelné architektury, jehož hlavní výstava mapovala aktuální situaci v České republice. Nynější výstava by měla zkoumat posun ve vývoji, a to zejména otázku, zda se daří smířit požadavky na ekologickou udržitelnost a architektonicko-estetickou kvalitu staveb. Představují se zde hlavní směry současné udržitelné architektury uplatňované ve spolupráci s odborníky i aktivisty, a to i z pohledu estetických tendencí, které mají dopad na environmentální kontext současné architektury, zejména v nových urbánních strukturách. Výstava hledá východiska při vytváření nových vazeb mezi naším vztahem k životnímu prostředí a udržitelností a odpovéd na otázku, zda architektura ještě může sehrát významnou roli při ochraně planety, a nebýt jen nástrojem kumulace kapitálu či vytváření estetických forem bez etického imperativu.

www.gjf.cz

PETR HÁJEK ARCHITEKTI – PRINCIPY

Výstava

10. 9.–11. 10. 2020

Dům umění – Galerie současného umění a architektury,
náměstí Přemysla Otakara II. 38, České Budějovice

Petr Hájek, přední český architekt, je znám také jako jeden z mála neúnavných „experimentátorů“, který na jedné straně neustále zkoumá, kam je dnes možné architekturu posouvat, ale stejně tak se u něho setkáváme s citem pro kontext k danému místu. Architektura inspirovaná principy optiky a akustiky je přístupná 24 hodin denně skrze pohled do tří výstavních prostorů zprostředkovaných trojicí sedm metrů vysokých periskopů umístěných v prostoru náměstí. Prostory galerie pak okupují rozměrné modely představující Sál Karlovarského symfonického orchestru, Dům periskop a Muzeum filmu.

dumumenicb.cz

BAROZZI VEIGA ARCHITECTS

Výstava

26. 11.–31. 12. 2020

Dům umění – Galerie současného umění a architektury,
náměstí Přemysla Otakara II. 38, České Budějovice

Výstava španělského ateliéru Barozzi / Veiga. Fabrizio Barozzi a Albert Veiga získali desítky ocenění a v roce 2015 se dostali do povědomí, když obdrželi Mies van der Rohe Award za budovu filharmonie ve Štětíně. Ateliér se věnuje architektuře a urbanismu, mezi dalšími pracemi lze uvést modernizaci Palacio de Santa Clara v Úbedě, auditorium v Áquilasu, ústředí firmy D. O. Ribera del Duero v Roa, Muzeum umění v Lausanne, rozšíření Bündnerského muzea umění v Churu, hudební školu v Bruniku a Taneční dům v Curychu atd.

dumumenicb.cz

NOVÉ KNIHY

**PRO ZRNO: OBILNÍ SKLADIŠTĚ A SILA
1898–1989**

Lukáš Beran – Jan Zikmund et al.

**Fakulta stavební, ČVUT v Praze
2018**

Rozsah: 191 stran, 19,5 × 24 cm
Orientační cena: 399 Kč

Obilní skladiště a sila jsou dokladem proměn technologie, architektury, hospodářství a politiky dvacátého století. Svépomocným rolnickým družstvům umožnila ovládnout obilní obchod, stala se nástrojem jeho regulace a později zestátnění. Inženýři a architekti specializovaných kanceláří pro ně hledali nejvhodnější řešení, nejlepší typový projekt. Publikace identifikuje a lokalizuje 360 těchto staveb v českých zemích, na Slovensku a Podkarpatské Rusi, a podává tak přehled po této dosud spíše opomíjené součásti průmyslového dědictví.

Publikace vznikla v rámci řešení projektu Industriální architektura. Památka průmyslového dědictví jako technicko-architektonické dílo a jako identita místa (DG-16P02H001) v programu aplikovaného výzkumu a vývoje Ministerstva kultury České republiky NAKI II.

VÝZNAM V ARCHITEKTUŘE ZÁPADU

Christian Norberg-Schulz

Dokořán 2019

Rozsah: 238 stran, 22 × 24 cm
Orientační cena: 599 Kč

Kniha představuje souborný pokus vylíčit základní proměny západního stavitelského umění. Nejde však o běžné akademické dějiny – autor na základě svého pojetí architektury jakožto prostředku vyjádření v této knize rozvinul zcela nový způsob, jak pohlížet na architekturu Západu. Vykládá všechny hlavní epochy západního umění od starověkého Egypta do dnešních dnů a sleduje nejvýznamnější stavební díla v kontextu sídel a měst, do nichž se integrovala. Největší část textu se vztahuje k popisu a interpretaci budov, a čtenář tak krok za krokem prochází jednotlivá dějinná období a na vybraných stavbách vidí, jaké významy se v nich zhmotňují. Budovy, jimž byla v daném společenství připisována klíčová pozice (např. palác či kostel), člověku svou strukturou poskytují základní duchovní ukotvení a architektura různých kulturních epoch – řecká, římská, gotická a další – je nahlížena jako hmotný výraz převládajícího náboženského a filozofického přesvědčení. Význam v architektuře Západu tak přináší vzácný vhled do lidských hodnot a světonázorů, jež se projevují v různorodých architektonických stylech. Kniha představuje jedinečný příspěvek jak k dějinám umění, tak k existenciálnímu myšlení.

ČESKÁ ARCHITEKTURA 2018–2019

Jakub Cigler

**Prostor – architektura, interiér,
design 2020**

Rozsah: 200 stran, 23 × 30,5 cm
Orientační cena: 700 Kč

„Architekti by se neměli nechat vláčet zastaralými normami. Měli by přestat uplatňovat technologie a materiály, které neprošly prověrkou času, a neměli by se nadále držet pouze ekonomických kritérií, která jako by ani neměla žádné meze. V určitém okamžiku se, paradoxně, může šetření proměnit v plýtvání. A nejprve je potřeba upravit stavební legislativu tak, aby stavby odpovídaly současnosti, začíná jubilejní dvacátou ročenku její autor a kurátor, který vybral všechny prezentované stavby – architekt Jakub Cigler, s nímž vedl úvodní rozhovor Petr Volf.

DUŠE DOMU – O PŘÍRODNÍM A NÍZKONÁKLADOVÉM STAVITELSTVÍ

Ondřej Netík

Mytago 2020

Rozsah: 104 stran
Orientační cena: 449 Kč

Kniha Ondřeje Netíka je jedním z mála příspěvků k tématu alternativního stavitelství, konkrétně k problematice propojení filosofie permakultury a staveb z přírodních materiálů. Ale nejedná se jen o slámu a hlínu. Přírodní dům autor považuje za vyústění společného vztahu člověka a přírody, probuzení vzájemné synergie. Autor se zabývá zdroji energie, duší domu, životním standardem, přírodními vzory, volbou materiálů, konstrukcemi, ale nezapomíná ani na proces povolování staveb a detaily realizace domu samotné. Jedná se o jakýsi manuál, v němž nás autor – nearchitekt, který již ale postavil na čtyřicítce přírodních domů – krok za krokem seznamuje s technickými, sociálními i ekonomickými aspekty výstavby, stejně jako s postupem seznamuje své posluchače na přednáškách. Na praktických příkladech ukazuje, jak se dá relativně rychle a úsporně postavit k přírodě i svým uživatelům šetrný dům. Publikace je psána srozumitelným jazykem populárně naučné literatury a společně s jednoduchými kresbami a fotografiemi nám kniha dovoluje dívat se na obydlí člověka novým pohledem.

JURKOVIČ, BRNO A VESNA

Milena Flodrová

Doplněk, 2019

Rozsah: 88 stran, 14 × 20 cm
Orientační cena: 114 Kč

Nová publikace z pera významné brněnské historičky se věnuje působení architekta Dušana Samuela Jurkoviče v Brně i jeho úzké spolupráci s tehdejší Ženskou vzdělávací jednotou Vesna. Spolu s autorkou se tak můžeme vydat na pomyslnou procházku a podrobně se seznámit se stavbami či interiéry, na nichž se Jurkovič podílel. Součástí knihy je také kapitola věnovaná historii a současnosti ŽVJ Vesna a osobnostem, které s ní spolupracovaly. Text doprovází obrazová příloha.

ARCHKOMIX

Kolektiv autorů

Vysoké učení technické v Brně
2020

Rozsah: 60 stran, 21,1 × 29,6 cm
Orientační cena: 160 Kč

Jak učit předmět Tradice a Nový urbanismus na vysoké architektonicky zaměřené škole? Již slovo tradice mnohé dnešní studenty odrazuje – chtějí přece vše nové, moderní a netradiční. Slovní spojení nový urbanismus je do jisté míry také zavádějící a mnoho studentů se do tohoto semináře nehlásí. Kniha se snaží najít způsob, jak studenty pro tento předmět získat, jak vzbudit jejich zájem o naši architektonickou historii s přesahem do současnosti. Zvolen proto byl příběh – příběh stavby. Jakým jiným způsobem vypráví architekt příběhy než kresbou či skicou? Tento způsob je mu nejbližší. Z takových úvah vzniklo zadání seminární práce. Nakreslete komiks o určité české stavbě, kterou si vyberete. Musíte vše nakreslit rukou, příběhy mohou být i částečně smyšlené. Máte na váš příběh pouze dvě strany. A tak vzniklo 24 příběhů.

Připravila Markéta Pražanová

PRINCIPY TVORBY VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ / KUCHAŘKA PRO LEPŠÍ BRNO

Kolektiv autorů

Kancelář architekta města Brna
2019

Rozsah: 288 stran
Orientační cena: 450 Kč
(nebo zdarma ke stažení na
kambрно.cz/principy)

Město Brno, ve kterém se budete cítit dobře. Takový je cíl knihy Principy tvorby veřejných prostranství. Představuje principy, podle kterých je možné vytvářet atraktivní, příjemné a bezpečné ulice, náměstí, parky a další místa ve městě. Má sloužit jako „kuchařka“ na tvorbu veřejných prostranství, která prostřednictvím ukázek nabízí srozumitelné „recepty“. Principy jsou určeny všem, kdo se zajímají o veřejná prostranství – zástupcům samosprávy, architektům, projektantům i široké veřejnosti. Kniha má pomoci vytvořit si či zpřesnit názor na kvalitu veřejných prostranství ve vaší městské části či obci. Může tak sloužit jako katalyzátor pro další úpravy. Zároveň má usnadnit práci zadavatelům projektu a zdárně je provést od procesu návrhu a povolování až k realizaci.

CELOŽIVOTNÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ ČKA

Dle zákona o výkonu povolání autorizovaných architektů a autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě patří do působnosti České komory architektů mimo jiné také podpora odborného vzdělávání a napomáhání šíření odborných informací. Přinášíme výběr konferencí, workshopů, přednášek a dalších akcí, které lze v následujících dnech absolvovat v rámci Celoživotního profesního vzdělávání ČKA.

Celoživotní profesní vzdělávání (CPV) je založeno na dobrovolnosti a individuální volbě forem vzdělávacích aktivit. Dvouletý cyklus CPV předpokládá splnění minimálního počtu 72 bodů, 40 bodů v předepsaných oblastech a 32 bodů může být zajištěno aktivitami v jiných oblastech CPV. Autorizovaným osobám, které doloží splnění požadovaného počtu bodů, vydá ČKA osvědčení o absolvování CPV. U pojišťovny ČSOB může autorizovaná osoba uplatnit 50% slevu na spoluúčasti při profesním pojištění.

VÝBĚR Z PŘIPRAVOVANÝCH AKCÍ CPV

Zápisy do katastru nemovitostí

Studio Axis, spol. s r. o.
15. 9. 2020, Praha, 2 body

Šetrná řešení v praxi: Základní přehled certifikací

Česká rada pro šetrné budovy, z. s.
16. 9. 2020, webinář, 5 bodů

Řízení na stavebním úřadě

Studio Axis, spol. s r. o.
17. 9. 2020, Praha, 2 body

Jak na výpočet PENB – novela vyhlášky č. 78/2013 Sb.

Centrum pasivního domu, z. s.
17. 9. 2020, webinář, 3 body
24. 9. 2020, webinář, 3 body

Technický dozor stavebníka

Studio Axis, spol. s r. o.
22. 9. 2020, Praha, 2 body

Požární bezpečnost staveb

Topinfo, s. r. o.
23. 9. 2020, Praha, 2 body

Šetrná řešení v praxi: BIM

Česká rada pro šetrné budovy, z. s.
23. 9. 2020, webinář, 5 bodů

Den architektury / Záštitá ČKA

Spolek Kruh
1. 10. 2020, celá ČR, 5 bodů

Severská cesta (cyklus přednášek) / Záštitá ČKA

Spolek Kruh
1. 10. 2020, Praha, 5 bodů

Obnova památek 2020 – SGRAFITO /dvoudenní konference

Studio Axis, spol. s r. o.
6. 10. 2020, Praha, 3 body

Požadavky na projektovou dokumentaci a stavební výrobky

Studio Axis, spol. s r. o.
13. 10. 2020, Praha, 2 body

Speciální betony 2020 / dvoudenní konference

Sekurkon, s. r. o.
14. 10. 2020, Bystřice nad Pernštejnem, 3 body

Modrozelená realita / Záštitá ČKA

Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, z. s.
15. 10. 2020, Praha, 5 bodů

Konference VODA 2020 / Záštitá ČKA

Český svaz stavebních inženýrů
19.–20. 10. 2020, Praha, 5 bodů

Venkov na rozcestí – globalizovat nebo řešit udržitelně?

ASIO TECH, spol. s r. o.
3. 11. 2020, webinář, 2 body

Severská cesta (cyklus přednášek) / Záštitá ČKA

Spolek Kruh
5. 11. 2020, Praha, 5 bodů

Stavební zákon – velká novela

Studio Axis, spol. s r. o.
10. 11. 2020, Praha, 2 body

Připravila Kateřina Slaná

Elegance is an attitude

Simon Baker
Simon Baker

LONGINES®

BECHYNĚ
HODINÁŘSTVÍ

VÁCLAVSKÉ NÁMĚSTÍ 10, PRAHA 1 | +420 608 080 874
ŠTĚPÁNSKÁ 57, PRAHA 1 | +420 725 348 287
KNĚŽSKÁ 21, ČESKÉ BUDĚJOVICE | +420 602 749 277

The Longines Master Collection

24

LEGISLATIVA

VYJÁDRĚNÍ ČKA Z 23. 8. 2020: REKAPITULACE VÝVOJE REKODIFIKACE VEŘEJNÉHO STAVEBNÍHO PRÁVA 2017–2020

V pondělí 24. srpna 2020 se chystá vláda ČR projednat nový stavební zákon. Legislativní rada vlády (LRV) doporučila vládě ČR schválit návrh stavebního zákona s úpravami podle připomínek obsažených ve stanovisku LRV. „The devil is in the details“, coby výrok připisovaný Ludwigu Miesovi van der Rohe, asi nejpřiléhavěji vystihuje ambivalenci nynější situace.

Zmíněné doporučení LRV schválit nový stavební zákon obsahuje zároveň právní argument, proč jej schválit nelze. Důvod je právně prostý, jde o rozpor s předpisem, podle kterého se připravované zákony projednávají, citujeme: „na základě výsledků připomínkového řízení došlo k podstatné změně obsahu návrhu zákona a návrh tak měl být znovu rozeslán do připomínkového řízení. Jestliže se tak nestalo a návrh zákona byl v rozporu s tím rovnou předložen vládě k projednání, došlo k porušení Legislativních pravidel vlády, která jsou jako usnesení vlády pro ministerstva závazná.“

Z dlouhodobě prezentovaných postojů Ministerstva pro místní rozvoj (MMR) vyplývá, že MMR chce za každou cenu dodržet politicky stanovený harmonogram schvalování, a to z prozaického důvodu, kterým je délka volebního mandátu současného Parlamentu ČR. S tím koresponduje stanovisko MMR vyhnout se „druhému kolu“ meziřesortního vypořádávání připomínek bez ohledu na to, jak tím bude vlastní obsah nového stavebního zákona dotčen. Česká komora architektů (ČKA) prezentovala podrobnější rekapitulaci vývoje již dříve (viz Bulletin ČKA 2/2020, s. 29, www.cka.cz) a zastává i nadále shodný názor zveřejněný v tiskové zprávě z 13. května 2020, kde se mimo jiné uvádí: „MMR v zájmu splnění premiérem stanovených termínů rezignuje na hledání konsenzu nad zněním zákona, který by zajistil tolik potřebnou reformu stavebního práva ve funkční systém.“

Předseda ČKA Jan Kasl ve svém vyjádření pro ČTK dne 23. 8. 2020 označil nový zákon pouze za velkou novelu zákona stávajícího a promarněnou šanci. „Vadí nám hybrid obecních a státních krajských stavebních úřadů, které spolu budou složitě komunikovat. Zůstanou navíc pod tlakem samospráv jako zaměstnanci obce.“ Problematiká je i celá část územního plánování, která nezaznamenal žádný progres. Na druhou stranu ČKA oceňuje zjednodušení projektové dokumentace pro jedno řízení, věří v koncentraci rozhodování integrovaných dotčených orgánů a doufá ve zkrácení celého procesu povolení. V neposlední řadě je třeba zmínit téma digitalizace, řešené poslancem iniciativou v zákoně č. 47/2020 Sb., která by měla přispět ke zrychlení procesu a transparentnímu řízení. Digitalizace je žádoucí trend, nicméně se zatím příslušným resortům nedaří provázat jej ve funkční celek. Z toho plynou nevyhnutelné důsledky, jako např. v návrhu nového stavebního zákona uvedené rozdílné požadavky na dokumentaci. Zatímco na dokumentaci pro územní plánování jsou požadavky „strojově čitelného formátu, včetně prostorových dat ve vektorové formě“, dokumentaci pro povolení záměru lze podat nakreslenou v listinné podobě. Po dobu přechodných ustanovení je nejednotnost zdůvodnitelná, ale pro projekční praxi se jeví obecně sjednocení požadavků na formáty projektové dokumentace jako koncepčně vhodnější řešení.

Dá se očekávat, že vláda ČR nový stavební zákon schválí a posune jej v legislativním procesu dále do Poslanecké sněmovny. MMR plánuje předložení do prvního čtení na září 2020. Je na místě upozornit, že text zákona může ještě doznat změn z iniciativ poslanců při jednotlivých čteních v Poslanecké sněmovně ČR. Čas ukáže jakých. V tuto chvíli předjímat jakýkoliv vývoj zodpovědně nelze. Kromě ministryně pro místní rozvoj, která má návrh v politické gesci, nemá nový stavební zákon srozumitelně identifikovatelného tvůrce nebo tým, který by se za svůj počín bral. Nelze vyloučit, že spíše než cízelci odborným směrem dozná text zákona změna a úprava obsahu, položených na oltář politických dohod. MMR plánuje, že zákon bude platit od jara příštího roku. Účinnost by měla nabíhat postupně do poloviny roku 2023.

Mgr. Ing. Milan Kopeček, MBA, sekretář ČKA
Mgr. Ing. Daniela Rybková, právní oddělení ČKA

VLÁDA SCHVÁLILA NOVÝ STAVEBNÍ ZÁKON

Vláda ČR v pondělí 24. srpna schválila nový stavební zákon. „Nový stavební zákon je součástí programového prohlášení vlády. Slíbili jsme, že bude přijat v tomto funkčním období, a děláme pro to maximum. Dnešek je dalším důležitým krokem, abychom slib občanům dodrželi,“ uvedla ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová. Nový stavební zákon podle ní představuje vyvážený kompromis mezi veřejnými a soukromými zájmy, který zajistí konkurenceschopnost naší země.

Nyní zákon poputuje do sněmovny. „Doufáme, že si všechny politické strany uvědomují, jak velmi důležitý je stavební zákon pro budoucnost, a nestane se z něj v Poslanecké sněmovně politikum, na kterém se budou chtít poslanci za každou cenu zviditelnit. Samozřejmě nebudeme tvrdit, že zákon už nejde vylepšit, jedná se ale o velmi provázanou normu, kde by některé zásadní koncepční zásahy mohly velmi uškodit,“ dodala Klára Dostálová.

Potřeby nové legislativy a digitalizace stavebního řízení ještě umocnila koronakrize a následná reakce vlády v podobě posílené investiční politiky. Stávající přeregulovaný zákon a byrokratický marasmus, do kterého jsme v posledních letech zabředli, ovlivňuje život všech, ať už jde o občany, developery nebo veřejný sektor. „Přece není možné, abychom čekali na stavební povolení u dálnice v průměru 13 let a bytový dům v Praze trvalo povolit více než pět let,“ dodala ministryně.

Do roka a do dne

Nový stavební zákon výrazně urychlí povolování staveb. Do 345 dnů budou stavebníci vědět, zda mohou stavět či nikoliv. A to včetně odvolání a přezkumu. Takový byl cíl nového stavebního zákona a ten jsme splnili. U záměrů, kde je třeba posouzení vlivu na životní prostředí, půjde o 375 dnů. Toto jsou ovšem maximální, nepřekročitelné lhůty! V praxi bude povolování mnohem kratší. Tyto maximální lhůty platí například při komplikovaném doručování do ciziny nebo tam, kde probíhá dědické řízení.

Jak tedy dosáhneme zrychlení povolování staveb? Stavební zákon zavádí několik nových principů a opatření. Jsou to především pevně stanovené lhůty pro rozhodování, fikce souhlasu k vyjádření dotčeného orgánu a opatření proti nečinnosti stavebního úřadu. Dnes v zákoně řada takových lhůt chybí, nebo nejsou ze strany úřadů dodržovány. Stavebníci se tedy jen těžko dovolávají potřebných dokumentů a povolování staveb se nesukutečně prodlužuje. Zákon zavádí pro vyjádření dotčených orgánů lhůty 30 dnů, které je možno ve zvláště složitých případech nebo při nařízení ohledání na místě prodloužit o dalších 30 dní. Pokud dotčené orgány lhůty nedodrží, bude se mít za to, že souhlasí a nemají žádné připomínky. Pro samotné obecní stavební úřady bude platit, že pokud nerozhodnou včas, tedy ve lhůtě 30 dnů, 60 dnů nebo 120 dnů podle druhu stavby, případně ve lhůtě prodloužené o 30 nebo o 60 dnů, převezme řízení neprodlžené nadřízený krajský státní stavební úřad a řízení dokončí namísto nečinného obecního stavebního úřadu.

Stavebník už také sám nebude obíhat často i více než 40 úřadů a prosit o razítka, aby mohl vůbec podat žádost na stavební úřad. Většina tzv. dotčených orgánů bude totiž integrována do stavebního úřadu, který vydá na základě podané žádosti jedno povolení, které nebude v rozporu s chráněnými veřejnými zájmy. U těch orgánů, které integrovány nebudou, pak bude platit fikce souhlasu. Velmi důležité je odstranění tzv. ping-pongu, kdy v případě podání odvolání nadřízený krajský úřad dnes vrací věc k novému projednání prvoinstančnímu úřadu, a to často opakovaně. To už nebude možné, odvolací orgán bude muset sám podle tzv. apelačního principu ve věci rozhodnout, tedy rozhodnutí obecního stavebního úřadu buď potvrdit, nebo změnit, nikoliv zrušit a vrátit věc k novému projednání.

Nový stavební zákon také přinese už jen jedno řízení místo stávajícího územního a stavebního řízení, ve kterých se často řeší stejné námítky. Vydávat se tak bude jen jedno povolení. Zákon zavádí i zrychlené řízení pro případy, kdy nebudou žádné rozpory, stavebník

podá kompletní žádost a doloží souhlasy všech účastníků řízení. Pokud bude vše v pořádku, vydá stavební úřad povolení jako první úkon stavebního úřadu v řízení ve lhůtě 30 dnů. Využit to budou moci především stavitelé rodinných domků. Rozšíří se také rozsah drobných staveb, které nemusí procházet povolováním vůbec.

Nemůžeme dál mrhat penězi

Všechny principy, které urychlí povolování staveb, pomohou všem – ať už se jedná o člověka, který si chce postavit rodinný dům, nebo developera s desítkami bytů či veřejného investora typu obce, kraje nebo třeba ŘSD či Správa železnic. Je potřeba si uvědomit, že největším investorem je stát, ať už se jedná o stavbu dálnic, vysokorychlostních tratí nebo energetických zdrojů. Kupříkladu příprava jednoho kilometru dálnice se v ČR v důsledku dlouhého povolovacího procesu protáhne o 8,4 roku a jeho cena se zvýší o 65,6 milionů korun na jeden kilometr. A to se ještě ani nekopne do země. Ekonomové spočítali, že jako stát přicházíme pomalým povolováním staveb o 7,1 miliardy korun (RIA) za rok. To si přece nemůžeme dovolit.

Hlavní principy nového stavebního zákona, které urychlí povolování staveb:

- jedno řízení před jedním stavebním úřadem
- stanovené lhůty, fikce souhlasného vyjádření dotčeného orgánu a opatření proti nečinnosti
- apelační princip
- integrace dotčených orgánů do stavebních úřadů v maximální možné míře

Milníky stavebního zákona

- září 2017 – ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová představila teze nového stavebního zákona
- 8. října 2018 – ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová podepsala memorandum o spolupráci na novém stavebním zákoně s Hospodářskou komorou. Důvodem bylo maximální urychlení přípravy rekodifikace stavebního práva tak, aby jej mohla Poslanecká sněmovna přijmout už za tři roky
- 24. června 2019 – vláda schválila věcný záměr nového stavebního zákona
- 25. listopadu 2019 – návrh paragrafového znění nového stavebního zákona zamířil do připomínkového řízení. K původnímu návrhu stavebního zákona a změnového zákona bylo uplatněno téměř 7700 připomínek, z toho asi 6600 bylo zásadních (včetně 4843 k návrhu stavebního zákona)
- 13. ledna 2020 – na úrovni premiéra došlo k dohodě se SMO ČR, že stavební úřady zůstanou na obcích v přenesené působnosti, což byl během vyjednávání o podobě zákona nejtěžší kompromis, kterým se podoba zákona odchýlila od věcného záměru
- 7. února 2020 – HK ČR se distancuje od stavebního zákona v reakci na dohodu se SMO ČR
- termín pro vypořádání připomínek se vzhledem k jejich vysokému počtu a koronakrizi několikrát posunul. Většinu připomínek se podařilo MMR vypořádat
- konec května 2020 – upravený návrh zákona dle vypořádání připomínek byl předložen Legislativní radě vlády
- konec června 2020 – Legislativní rada vlády přerušila jednání nového stavebního zákona
- 7. srpna 2020 – LRV doprojednala nový stavební zákon a doporučila jej po zapracování některých připomínek vládě schválit
- 18. srpna 2020 – MMR obdrželo konečné stanovisko LRV a zákon míří na vládu
- 24. srpna 2020 – vláda nový stavební zákon schválila

Tisková zpráva MMR ze dne 24. 8. 2020

NOVÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY

Pro lepší obeznámenost architektů s relevantní legislativou si dovoluujeme upozornit na některé předpisy, které souvisejí s výkonem profese a k jejichž změnám došlo v poslední době. Ve Sbírce zákonů České republiky jsou zákony a vyhlášky pravidelně zveřejňovány, viz www.mvcr.cz v rubrice Legislativa.

Z předpisů uveřejněných ve Sbírce zákonů České republiky od 19. 5. 2020 do 18. 8. 2020 upozorňujeme zejména na:

Zákon č. 283/2020 Sb.,

kterým se mění zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Zákon zpřesňuje podmínky použití tzv. daňové informační schránky, která umožňuje daňovým subjektům dálkový přístup k informacím vedeným o nich správcem daně. Vymezuje také případy, kdy může správce daně provádět opakovanou kontrolu (týkající se skutečností, které již byly kontrolovány).

→ Zákon nabývá účinnosti 1. 1. 2021.

Zákon č. 285/2020 Sb.,

kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další související zákony

Zákon nově upravuje podmínky pro dlouhodobé působení zaměstnanců z jiných členských států EU v České republice. Zavádí možnost zaměstnavatele komunikovat se zaměstnancem prostřednictvím datové schránky. Upravuje dobu trvání dovolené u zaměstnanců se zkrácenou pracovní dobou, podmínky čerpání dovolené a možnosti převodu dovolené do následujícího kalendářního roku. Upravuje náhrady nemajetkové újmy při závažném ublížení na zdraví zaměstnance a pro pozůstalé po zemřelém zaměstnanci. Zavádí možnost tzv. sdíleného pracovního místa, kdy si dva či více zaměstnanců se stejným druhem práce a s kratší pracovní dobou mohou rozvrhnout na sdíleném pracovním místě pracovní dobu a mohou se tak v rozsahu jejich pracovního úvazku střídát při výkonu práce.

→ Zákon je částečně účinný od 30. 7. 2020, v plném rozsahu pak od 1. 1. 2021.

Vyhláška č. 264/2020 Sb.,

o energetické náročnosti budov

Jedná se o kompletní nahrazení stávající vyhlášky č. 78/2013 Sb.

→ Vyhláška je účinná od 1. 9. 2020.

Dále uvádíme důležité předpisy přijaté v souvislosti s epidemií koronaviru SARS CoV-2.

Zákon č. 262/2020 Sb.,

kterým se mění zákon č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2

Zákon rozšířil okruh osob majících nárok na kompenzační bonus o společníky společnosti s ručením omezeným.

→ Zákon je účinný od 28. 5. 2020.

Zákon č. 299/2020 Sb.,

kterým se mění některé daňové zákony v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, a zákon č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů

Zákon rozšiřuje možnost obcí obecně závaznou vyhláškou osvobodit dotčené nemovitosti od daně z nemovitých věcí. Rozšiřuje se možnost uplatnění stanovené daňové ztráty jako položky odčitatelné od základu daně, a to i na zdaňovací období předcházející zdaňovacímu období, za které byla daňová ztráta stanovena. Snižuje se sazba silniční daně pro automobily s hmotností nad 3,5 tuny. Snižuje se sazba DPH pro ubytovací služby, vstup na sportovní a kulturní akce.

→ Zákon je účinný od 1. 7. 2020

Zákon č. 331/2020 Sb.,

kterým se mění zákon č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů

Zákon rozšířil okruh osob majících nárok na kompenzační bonus o osoby vykonávající práci na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr.

→ Zákon je účinný od 23. 7. 2020.

Připravila Daniela Rybková

OTÁZKY A ODPOVĚDI

V průběhu roku dostává Právní oddělení Kanceláře ČKA desítky dotazů týkajících se výkonu profese architektů, na něž autorizovaným osobám i jiným subjektům odpovídá. Vybíráme některé z nich.

Zvlášť stísněné územní podmínky

Zajímalo by mě, zda existuje nějaký uznaný výklad pojmu „zvlášť stísněné územní podmínky“, který je užitý v § 25 vyhlášky o obecných požadavcích na využívání území a je jím podmíněno snížení odstupů mezi rodinnými domy.

Pojem zvlášť stísněné územní podmínky není definován ani právními předpisy, ani žádným soudním rozhodnutím, protože je tuto okolnost vždy nutno posuzovat a zdůvodňovat individuálně. Je chápán jako charakteristika konkrétního zastavěného území, kde je nižší odstupová vzdálenost obvyklá (viz např. www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2009/0001_6As_0900128A_prevedeno.pdf). Odůvodnění, proč se v daném případě jedná o zvlášť stísněné územní podmínky, je třeba popsat stavebnímu úřadu v žádosti o územní rozhodnutí – je přitom třeba zdůvodnit i zvolené území, které se pro posouzení parcely vybírá jako referenční. Konečné slovo má při posouzení stavební úřad.

Odstoupení od smlouvy

Klient mi nezaplatil žádnou z faktur a chci ukončit smluvní vztah. Ve smlouvě je uvedeno, že lze vypovědět ze zákonných důvodů – patří mezi ně i nezaplacení faktury? Nepřipravím se výpovědí o právo na odměnu?

Chcete-li jednostranně smluvní vztah ukončit, přichází v úvahu buď výpověď, nebo odstoupení od smlouvy. Smlouvu o dílo lze vypovědět, pouze pokud smlouva možnost výpovědi výslovně připouští – např. po provedení jednotlivých projekčních fází. Od smlouvy lze odstoupit,

pokud je smlouva jednou ze stran porušena podstatným způsobem. Podstatným porušením smlouvy je takové porušení, kdy je pro jednu smluvní stranu znehodnocen celý smluvní vztah. Nezaplacení odměny nepochybně podstatným porušením smlouvy je, a je tedy důvodem k odstoupení od smlouvy. Odstoupením právní vztah zaniká a strany mají povinnost si vrátit, co bylo vzájemně plněno. Pokud klient projekt užívá (např. pro získání povolení pro stavbu), pak je váš nárok žalovatelný jako bezdůvodně obohacení na jeho straně. Pokud ho však neužívá a užívat ho nebude, pak doporučuji žalovat váš nárok ze smlouvy a od smlouvy neodstoupovat.

Regulativy k územnímu plánu

Naše obec vydala územní plán. Na webu obce je dále „vložený“ dokument s názvem Regulativy k územnímu plánu s poznámkou „Základní a zásadní dokument pro stavebníky“, který ovšem dle mého soudu není součástí ÚP, patrně jde o samostatné usnesení zastupitelstva. Vzhledem k tomu, že dokument zasahuje relativně tvrdě do práv stavebníků a vypadá to, že nikoli formou řádného regulačního plánu, ale jen schválením zastupitelstva, mám pochyby, zda je tento postup obhajitelný.

Ze zasláného odkazu není zcela zřejmé, zda jsou uvedené Regulativy k územnímu plánu součástí územního plánu, tedy zda byly jako návrh územního plánu projednány a vydány jako opatření obecné povahy. Pokud by tomu tak nebylo, pak nemá takové usnesení zastupitelstva samo o sobě žádnou právní relevanci a nemůže stavebníky zavazovat (omezovat).

Pokud by tomu tak bylo, pak vzhledem k tomu, že se jedná o regulativy, které vzhledem ke své podrobnosti náleží regulačnímu plánu, nikoli územnímu plánu, doporučuji prověřit, zda byl územní plán vydán jako „územní plán s prvky regulačního plánu“, v opačném případě jsou regulativy pro svou podrobnost nepřipustné.

Odpovědnost za návrh územního plánu

Pokud po dobu několika let pracuji na územním plánu a odevzdání poslední etapy (čistopis) spadne zrovna do období mého mateřského dovolené, kdo tento ÚP razítkuje a podepisuje? Lze nahradit zodpovědného projektanta pro tento účel jinou osobou z projekční společnosti, která představuje pro obec smluvního partnera? Přebírá tato osoba následně plnou zodpovědnost za dílo a zároveň jeho autorství (byť se na něm nijak nepodílela)?

Čistopis za vás může skutečně orazítkovat a podepsat jakákoli jiná autorizovaná osoba v rámci dodavatele. Vzhledem k tomu, že dodavatelem je s. r. o., jejímž jste (předpokládám) zaměstnancem, nelze hovořit o „plné odpovědnosti“. Převážnou část odpovědnosti nese společnost, zaměstnanec odpovídá (svému zaměstnavateli) do výše 4,5násobku měsíčního platu. Co se týče profesní odpovědnosti, nadále budete odpovídat za správnost dokumentů, které jste razítkem dosud označila. Kolega, který po vás zakázku převezme, bude odpovídat za to, co orazítkuje on. Otázka autorství v tomto případě není příliš relevantní, vzhledem k tomu, že návrh územního plánu je úředním dílem vyloučeným z autorskoprávní ochrany.

Připravila Eva Faltusová

28

TÉMA

INTERIÉROVÁ

TVORBA

A

VÝSTAVNICTVÍ

INTERIÉROVÁ TVORBA: PŘÍTOMNOST A MINULOST OBOROVÉ AUTORIZACE

Autorizace – interiérová tvorba

Přestože nebylo od samého počátku sporu o tom, zda navrhování interiérů je, či není nedílnou součástí profesních výkonů architektů, určitá nejistota panovala v názoru, zda má být pro tuto činnost udělována samostatná oborová autorizace. Nakonec po dlouhých diskusích zvítězil názor, že specifika této činnosti převažují a založení samostatného oboru bude žádoucí a potřebné. Proto byl tento obor také zákonem č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ustaven v § 4 odst. 2 písm. c) jakožto samostatný obor „interiérová tvorba“. Protože zákon o výkonu profese umožnil komorám tímto zákonem zřízeným ustavovat podle § 6 v rámci oborů specializace, byla rozhodnutím valné hromady ustavena specializace scénických architektů. Zástupci všech těchto profesí se pak aktivně podíleli na přípravě profesních standardů; v případě interiérových architektů se jednalo především o standardy stavebních a nestavebních interiérů, výstavnických staveb a staveb scénických.

Tato praxe setrvala až do roku 2004, v němž Česká republika přistoupila k Evropskému společenství (následně Evropské unii). V souvislosti s tím byla revidována řada právních předpisů a jejich obsah byl sjednocován s pravidly evropskými. V Evropském společenství nebyla profese interiérových architektů samostatně regulovaným oborem. Proto byl novelou zákona o výkonu profese provedenou zákonem č. 224/2003 Sb. tento samostatný obor autorizace zrušen; s ním také bylo ukončeno udělení samostatných autorizací pro specializaci scénických staveb. Kompatibilita s evropskými pravidly však nebyla jediným důvodem. V průběhu let se totiž ukázalo, že většina interiérových i scénických tvůrců jsou architekti s úplným vzděláním uměleckým a technickým a osob, které toto vzdělání postrádají, je jen velmi malý okruh. Jim ostatně zůstalo právo užívat oborové označení zachováno.

Právním základem obsahu a rozsahu činnosti autorizovaného architekta tak zůstává znění § 17 zákona o výkonu profese:

„Autorizovaný architekt je oprávněn v rozsahu oboru, popřípadě specializace (§ 4), pro kterou mu byla udělena autorizace, vykonávat tyto vybrané a další odborné činnosti:

- a) vypracovávat územně plánovací dokumentaci včetně územně plánovacích podkladů,
- b) vypracovávat dokumentaci pro vydání územního rozhodnutí a projektovou dokumentaci staveb (včetně příslušných územně plánovacích podkladů), s výjimkou staveb inženýrských,
- c) vypracovávat projektovou dokumentaci zahradních a krajinnářských úprav včetně územně plánovacích podkladů a příslušných částí územně plánovací dokumentace (koncepce uspořádání krajiny, systémy sídelní zeleně) a dokumentaci pro vydání územního rozhodnutí zahradních a krajinnářských úprav,
- d) podílet se na vypracování projektové dokumentace inženýrských staveb, vypracovávané autorizovaným inženýrem, a to zejména v případě staveb, které jsou zvláštním předpisem, územním plánem nebo rozhodnutím příslušného orgánu územního plánování označeny za architektonicky nebo urbanisticky významné,
- e) provádět stavebně architektonické nebo urbanistické průzkumy,
- f) vydávat odborná stanoviska, zpracovávat dokumentaci a posudky pro dílčí hodnocení vli-

Interiérová tvorba byla, je a bude jedním ze základů komplexní architektonické tvorby a představuje její mimořádně významnou součást, neboť vnitřní uspořádání (dispozice) staveb, jakož i uživatelská kvalita jsou bezprostředně žitým osvětím, s nímž přicházejí jeho uživatelé neustále do styku – s materiály – jejich kvalitou a bezpečností, estetickým uspořádáním či barevností, s technologiemi atd.

V souvislosti s návratem k demokracii byla hned v roce 1990 zakládána řada spolků, které začaly vyplňovat mezeby vzniklé ve spolkové činnosti v letech totality. Kromě Obce architektů, která nahradila existující a v mnoha ohledech zprofanovaný Svaz architektů, byly založeny i spolky sdružující urbanisty a územní plánovače (Asociace pro urbanismus a územní plánování), krajinnářské architektury (Společnost pro zahradní a krajinnářskou tvorbu) a architektury interiérové a scénické (Asociace interiérových architektů, Asociace interiérových tvůrců a Asociace scénografů), jejichž zástupci následně zasedali v Ustavujícím výboru, jehož úkolem bylo provést profesi prvními kroky jejího znovuoobnovení. Všechny uvedené spolky se již v průběhu let 1990 až 1992 ve větší či menší míře zapojily do přípravy zákona o výkonu profese a následně se prostřednictvím Komory aktivně zapojily do rozvoje profese, především profesních standardů.

Spolková činnost interiérových architektů (a designérů) mohla navázat do určité míry i na spolkové aktivity mezinárodní, zejména na činnost IFI (International Federation of Interior Architects/Designers; 1963), existující a vyvíjející soustavnou činnost již od počátku 60. let a sdružující mnohé národní spolky. V období počátku 90. let zahájila též svou činnost i nově založená ECIA (European Council of Interior Architects; 1992), která s IFI úzce a aktivně spolupracuje jakožto reprezentant zájmů evropských interiéristů. Zároveň intenzivně spolupracovala s reprezentací evropských architektů (ACE). Potud byla činnost českých interiérových architektů zcela aktuální.

Vodárenská věž s observatoří. Praha, Petr Hájek, Tereza Keilová, Cornelia Kliem, Benedikt Markel, Martin Stoss, Petr Hájek architekti, s. r. o., Interiér roku 2018, vítěz kategorie – veřejný interiér II. Foto Benedikt Markel

Vzducholod Gulliver v Centru současného umění DOX, Praha, Martin Rajniš a David Kubík / Huť architektury, Zbyněk Šrůtek, Leos Válka, Interiér roku 2018, finalista kategorie veřejný interiér II. Foto archiv Huť architektury

- g) vypracovávat projektovou dokumentaci interiéru staveb,
- h) provádět autorský nebo technický dozor nad realizací stavby,
- i) vést realizaci jednoduché stavby,
- j) provádět geodetická měření pro projektovou činnost a vytyčovací práce, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak,
- k) zastupovat stavebníka, popř. navrhovatele na podkladě zmocnění při územním, stavebním nebo kolaudačním řízení,
- l) vykonávat v orgánech státní správy odborné funkce na úseku územního plánování nebo stavebního řádu, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak.“

Pro jednotlivé obory, pro něž uděluje autorizace Česká komora architektů, to jest vedle druhové „autorizace se všeobecnou působností“ oborová autorizace „architektura“, „územní plánování“ a „krajinařská architektura“, je rozsah profesní působnosti uveden v ustanovení § 4 odst. 4 zákona:

„Autorizace se všeobecnou působností opravňuje vykonávat činnosti podle § 17 písm. a) až l) tohoto zákona. Autorizace uvedená v odstavci 2 písm. a) opravňuje vykonávat činnosti podle § 17 písm. a), b), d) až f), g) až l) zákona. Autorizace uvedená v odstavci 2 písm. b) opravňuje vykonávat činnosti podle § 17 písm. a), e), f), k) a l) tohoto zákona. Autorizace uvedená v odstavci 2 písm. c) opravňuje vykonávat činnosti podle § 17 písm. c), e), f), h) až l) tohoto zákona. Podrobnosti o rozsahu působnosti v jednotlivých oborech stanoví autorizační řád vydaný Komorou.“

Interiérová tvorba je jedním ze základů komplexní architektonické tvorby a představuje jeho mimořádně významnou součást.

Vnitřní uspořádání (dispozice) staveb, jakož i uživatelská kvalita jsou bezprostředně žitým osvětím, s nímž přicházejí jeho uživatelé neustále do styku. S materiály – jejich kvalitou a bezpečností, estetickým uspořádáním či barevností, s technologiemi atd. Architekturu se rozumí škála měřítek od měřítek největších (urbanistických: plánování území, krajinařská architektura a projektování velkých souborů staveb) přes měřítko střední (stavebních: jednotlivé stavby a jejich menší soubory, zahradní architektura) až k měřítkům nejmenším (interiérových: vnitřní uspořádání a vybavení). V tomto smyslu zůstává interiér i nadále naprosto integrální a nezbytnou, nedílnou součástí projektování! Prvořadá pozornost byla proto věnována nastavení profesních standardů pro jednotlivé výkony prováděné profesionály s oborovými oprávněními, a to i v případě interiérových architektů.

Profesní standardy výkonové a dokumentační byly popsány pro obor interiér vícekrát, poprvé obsáhleji a systematictější v publikaci Výkony a honoráře architektů, inženýrů a techniků činných ve výstavbě, zpracované kolektivem autorů obou z profesních komor a vydané v součinnosti ČKA, ČKAIT, ČSSI a Nadace ARCUS v roce 1997. Interiérové tvorbě byla týmem pod vedením architektů Jiřího Kantůrka a Jana Fišera věnována část třetí, v níž byly samostatně pojednány interiérová tvorba pro stavební a nestavební interiéry, pro stavby a interiéry výstavníkové a pro stavby scénické pro film a televizi a pro divadlo. Na tuto práci navázala rozsáhlá publikace Plánování území a projektování staveb, vydávaná v letech 2000 až 2004 nakladatelstvím Dashöfer. V této publikaci byla tématu interiérové tvorby ve stejné struktuře věnována rozsáhlá část osmnáctá. Naposledy byly souhrnně standardy výkonů a dokumentace popsány v publikaci Zákon o výkonu

povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě – komentář a výklad náležitostí a podmínek samostatného výkonu profese, vydané nakladatelstvím Wolters Kluwer v Praze v roce 2018.

Intervence do interiéru

Pod pojmem interiéru jsou chápána prostorová, proporční, výtvarná, konstrukční i materiálová řešení zařízení a předmětů nejen vnitřních prostorů staveb, ale také prostorů, které stavby samy vytvářejí. V tomto smyslu mohou být rozlišeny především interiéry:

stavební,

jimiž se rozumí interiéry, které řeší funkci a tvarovou stránku prostoru a zařízovacích předmětů současně; při tomto komplexním řešení je autor schopen v plném rozsahu skloubit všechny požadavky na architekturu klade – patří sem:

- interiéru stavby (vybavení jejích prostorů),
- interiéru města – městský mobiliář (lavičky, osvětlení, ale i menší konstrukce);

nestavební,

jimiž se pak rozumí interiéry, jejichž řešení nezahrnuje stavební zásahy do prostorů již stavebně dokončených;

výstavnické (přesněji výstavnické stavby a interiéry),

jimiž se rozumí stavby pro účely dočasných výstav a trvalých expozic;

scénické (přesněji „scénické stavby“),

přičemž se rozlišují scénické stavby:

- televizní a filmové,
- divadelní a kostýmní.

Zatímco pro realizaci stavebních interiérů je třeba splnit všechny požadavky stavebního zákona včetně příslušných správních řízení (v tomto případě řízení stavebního s vydáním řádného stavebního povolení), nestavební interiéry stavební povolení k realizaci zpravidla nevyžadují. Z této skutečnosti vyplývá, že stavební interiéry mohou navrhovat a realizovat výlučně osoby autorizované – zpravidla autorizovaní architekti; nestavební interiéry pak mohou provádět v podstatě všechny fyzické osoby, které si zadavatel, eventuálně investor vybere, neboť je lze chápat jako design, který samostatně autorizaci nepodléhá. Z této skutečnosti pak plyne celá řada důsledků věcných a právních, týkajících se rozsahu odpovědnosti za případně způsobenou škodu – mimo jiné například povinnosti být pro výkon praxe řádně pojištěn. Jen autorizované osobě přísluší provádět vybrané činnosti ve výstavbě, jak je definuje spolu s rozsahem odpovědnosti ustanovení § 158 až § 160 stavebního zákona; výjimkou z tohoto pravidla stanovuje jmenovitě § 159 odst. 4 stavebního zákona: „Dokumentaci ohlašováných staveb uvedených v § 104 odst. 1 písm. f) až i) a k) a terénních úprav podle § 15b odst. 1 vodního zákona může kromě projektanta zpracovat též osoba, která má vysokoškolské vzdělání stavebního nebo architektonického směru anebo střední vzdělání stavebního směru s maturitní zkouškou a alespoň 3 roky praxe v projektování staveb. Na tuto osobu se přiměřeně vztahuje ustanovení odstavce 3.“ Autorizovány musí vždy být dokumentace předkládané do veřejnoprávního projednání v rámci příslušných správních řízení (zejména řízení územních, obecných a speciálních řízení stavebních).

Projektování stavebních interiérů

Nejblíže obecným požadavkům na projektování jakožto regulovanou profesní činnost stojí tudíž projektování stavebních interiérů. Veškerá interiérová tvorba, která je při svém vzniku spjata se stavbou a se zásahy do ní (myslí se tím zásahy do stavebních konstrukcí a systémů stavby, popřípadě zásahy do vnějšího tvaru stavby), spadá do této kategorie. Vskutku kvalitní architektonické dílo je obvykle řešeno jako jeden celek včetně základního řešení interiéru, neboť tento postup umožňuje daleko komplexněji, a tedy i účelněji a šetrněji řešit stavbu jako celek – přizpůsobovat pružně řešení konstrukce, dispozice a provozu stavby požadavkům na kvalitní interiéru a pružným řešením interiéru reagovat na požadavky stavby samé. Tento postup však není nezbytně nutný a projekční praxe připouští i řešení, při němž je projekt interiéru pro stavbu řešen samostatně (obvykle to však bývá spíše případ interiérů nestavebních). Architektura tuto spolupráci vždy respektovala, dokonce mnohé architektonicky významné tvůrčí oblasti – Švédsko, Finsko – vycházely z řešení interiéru směrem ven – k řešení exteriéru.

Pokud vzniká stavební interiéru jako samostatné dílo, jehož důsledkem jsou i stavební úpravy rozsahu většího, než které připouští stavební zákon pro ohlášení [zpravidla zásahy do konstrukcí a do vnějšího tvaru stavby (portály, dveře, okna, firemní plastiky), popřípadě měnící funkci či provoz], pak podléhá projekt veřejnoprávnímu projednání v rámci stavebního řízení a vydává se na něj stavební povolení. Součástí takového projektu je většinou spolupráce dalších speciálních profesí, počínaje průzkumy přes statiku až ke speciálním technickým profesím. Do tvorby takového interiéru spadá například jakékoli řešení vnitřního prostoru, aniž by šlo o pouhou nábytkovou tvorbu, například projekt bazénů, hal, průmyslových hal, vybavení strojovým zařízením a podobně, a to za předpokladu, že se nejedná o součást projektu stavby samého (nejčastějším případem bude vestavba do stavby již existující).

V souladu s citovanými ustanoveními stavebního zákona mohou projekty stavebních interiérů provádět pouze osoby autorizované, obvykle autorizovaní architekti, nejedná-li se o stavební interiéry zahrnutelné mezi stavby v režimu § 103, resp. § 104 an. stavebního zákona, u nichž se připouští jejich projektování i osobami odborně způsobilými v souladu se živnostenským zákonem (předepsaná kvalifikace a odborná praxe). Proto také struktura výkonových fází odpovídá (s výjimkou fáze vypracování dokumentace pro územní řízení, které obvykle potřeba není) struktuře výkonových fází projektování staveb obecně, to jest:

- fázi přípravy zakázky,
- fázi vypracování studie/návrhu stavby (stavebního interiéru),
- fázi vypracování dokumentace pro stavební povolení, popřípadě pro ohlášení,
- fázi vypracování dokumentace pro provedení stavebního interiéru,
- fázi spolupráce při zadání realizace interiéru dodavateli (fázi soupisu prací a dodávek),
- fázi spolupráce (výkonu dozoru) při realizaci a spolupráce při uvedení do provozu a užívání.

Projektování nestavebních interiérů

Pro zařazení projektu mezi nestavební interiéry je podmínkou nestavební charakter díla, nepodléhající tudíž stavebnímu nebo jinému obdobnému povolení, resp. ohlášení. Takto řešený interiéru nezasahuje do exteriéru, a to ani výtvarným prvkem – například firemním poutačem,

Archeopark Pavlov, Architektonická kancelář Radko Květ, Interiér roku 2016, vítěz kategorie – veřejný interiér II. Foto Gabriel Dvorák

Kanceláře Deloitte, budova Churchill vedle Hlavního nádraží v Praze, Michal Kunc, Michal Matějček, Miroslava Fiedlerová a Lucie Eisová / ATELIER KUNC architects, vítěz soutěže Kanceláře roku 2019. Foto Peter Fabo

Obchod Kratochvílenci v pražském OC Quadrio, Štěpán Bratka a Radek Šima / Atelier 6, s. r. o., Interiér roku 2015, vítěz kategorie – veřejný interiér II. Foto archiv autorů

Kostel svatého Václava, Sazovice, Marek Štěpán / Atelier Štěpán, s. r. o., Interiér roku 2017, vítěz kategorie – veřejný interiér II. Foto archiv autorů

nemění stavební dispozici. Může měnit provoz, upravovat osvětlení bez stavebního zásahu, nezasahuje do nosných konstrukcí. Do nestavebního interiéru je možno počítat i volné solitéry a výtvarné doplňky prostorů, právě tak jako prvky zabudované, které nezasahují do statiky. Do nestavebního interiéru nespadá například vybavení novým strojovým parkem v dílnách. Svým rozsahem tato kategorie není omezena. Může se jednat právě tak o vybavení historické budovy jako o vybavení budovy nové nebo rekonstruované. Nestavební interiér může být vybaven typovým, atypickým i kombinovaným způsobem, může se jednat i o řešení technických prvků – vzduchotechniky, topení, osvětlení, ale zásadně toto vybavení neovlivňuje stavebně technickou část objektu, velikosti a polohu otvorů, polohy technického vybavení a podobně.

Projekty nestavebních interiérů mohou pochopitelně vždy provádět osoby autorizované, obvykle autorizovaní architekti. Nestavební interiér mohou provádět i osoby bez autorizace, to jest osoby odborně způsobilé ve smyslu živnostenského zákona, například členové architektonických spolků (Asociace interiérových architektů a podobně). V případě, že by se v činnosti těchto osob při plnění úkolu vyskytla jakákoliv překážka stran jejich profesionality, jsou povinni přizvat ke spolupráci autorizovaného architekta. I projektování nestavebních interiérů prochází obvykle několika profesními fázemi, a to (přiměřeně povaze nestavebního interiéru) fází:

- přípravy zakázky,
- vypracování výtvarné studie nestavebního interiéru,
- definitivního souborného architektonického řešení nestavebního interiéru,
- vypracování dokumentace pro provedení nestavebního interiéru,
- spolupráce při zadání realizace interiéru dodavateli,
- spolupráce (výkonu dozoru) při realizaci a při uvedení do provozu a užívání.

Projektování výstavnických staveb

Specifickou součástí oboru interiérového je projektování výstavnických staveb a interiérů; tyto stavby obvykle nepodléhají zcela obecně platným předpisům pro výstavbu (stavebnímu zákonu), avšak i na tyto stavby nutno vztahovat přinejmenším základní požadavky na výrobky a konstrukce, zejména na jejich statickou bezpečnost, požární bezpečnost, hygienickou bezpečnost a neohrožování životního prostředí a uživatelskou a provozní bezpečnost. Z hlediska profesních výkonů proto projektová činnost ve výstavnictví předpokládá odbornou způsobilost – znalost postupů interiérové a výstavnické tvorby a nároků kladených na výstavbu, včetně znalostí konstrukcí, materiálů a technologií a příslušných stavebních postupů. Organizace práce architekta činného v oblasti výstavnické tvorby musí striktně směřovat k dodržení fixního termínu zahájení a ukončení výstavy. Architekt je k tomu zavázán profesionálním přístupem svým i ostatních profesionálů přístupujících ve fázi projektové i realizační (dodavatel). Z toho vyplývá nutnost vzájemně úzké kooperace závislé na kvalitě a rychlosti předávání podkladů či jednotlivých dílčích úkolů.

Podobně jako u interiérů nestavebních a scénických je skladba výkonových fází a v nich obsažených výkonů i u výstavnických staveb a interiérů poněkud rozdílná od obecně projekční praxe. Výkonové fáze zahrnují:

- fázi přípravy zakázky,
- fázi vypracování architektonické studie/návrhu výstavy (nábidkové studie),

- fázi spolupráce s výtvarníkem,
- fázi vypracování technického projektu pro provedení výstavy,
- fázi spolupráce při zadání realizace výstavy,
- fázi výkonu autorského a investorského technického dozoru,
- fázi spolupráce při ukončení výstavy.

Projektování scénických staveb

Scénickými stavbami se rozumí jednak stavby filmové a televizní, jednak stavby divadelní a kostýmní tvorba. Výsledným produktem projektové činnosti architektů jsou dekorace, jimiž se rozumí všechna místa, kde je natáčen film a televizní pořad či jeho část (ateliér, reál interiéru, reál exteriér, volná krajina, včetně eventuálního použití dalších horizontů, trikové dekorace), popřípadě kde se koná divadelní představení. Stavbou dekorací se rozumí realizace nových objektů a jakékoliv zásahy do stávajících objektů, například renovace, rekonstrukce, přestavby, vestavby, nástavby, přístavby. Objekt dekorace v rozsahu ateliér, reál exteriér, reál interiéru, krajinářské úpravy je část stavby, pro kterou se stanovuje výše započitatelných nákladů pro účely stanovení honoráře. Samostatně se rozlišují pozemní stavby dekorací, stavební objekty v ateliéru, reálu exteriéru, reálu interiéru.

Projektování scénických staveb nepodléhá správním řízením, a pro jeho výkon tudíž není nezbytnou podmínkou autorizace podle zákona o výkonu povolání. To však neznamená, že projekty takových staveb nejsou projednávány s řadou orgánů státní správy (veřejné správy) – neboť se často provádějí v nemovitých kulturních památkách, v chráněných přírodních či památkových územích a podobně. I z tohoto důvodu je proto vhodné, aby projekty staveb, a to zejména filmových a televizních, prováděly osoby s ověřenou odbornou způsobilostí, neboť projekty mnohých filmových a televizních staveb jsou co do složitosti i nároků technických – konstrukčních, materiálových či provozních srovnatelné s řádnými stavbami obecnými. Rovněž odpovědnost za bezpečnost statickou i za bezpečnost provozní může nést (a ze zákona také nese) pouze osoba odborně způsobilá – autorizovaná.

Podobně jako u interiérů nestavebních a výstavnických je i u scénických staveb skladba výkonových fází a v nich obsažených výkonů poněkud rozdílná od obecné projekční praxe. Výkonem scénografa se rozumí výkon, který vede k vytvoření scénického prostoru jako součásti dramatického díla, jakož i výkonové fáze, jejichž výsledkem je dosažení stanoveného cíle. Při projektování scénických staveb filmových a televizních se rozlišuje:

- fáze přípravy zakázky,
- fáze zpracování studie/návrhu staveb dekorací (jíž se rozumí vypracování základní ideové představy scénického prostoru pro konkrétní inscenaci),
- fáze vypracování dokumentace zastavovacích plánů; vypracování souborné výtvarné barevné kompozice s dispozičním řešením základních prostředků jednotlivých dekoracích kompletů (zpracování scénografického návrhu, jímž se rozumí umělecké ztvárnění zamýšleného scénického prostoru pro uskutečnění konkrétního dramatického díla),
- vypracování dokumentace pro závazné schválení dekorací, vypracování dokumentace pro provedení stavby dekorací (zpracování základní výkresové dokumentace, jíž se rozumí vyhotovení podkladového výkresového materiálu pro zhotovení výrobní dokumentace),

- fáze vypracování podkladů pro vyhledání dodavatelů dekorací a spolupráce při zadání výroby dekorace dodavateli,
- fáze spolupráce při zhotovení výpravy scénického prostoru (jímž se rozumí zhotovení staveb trojrozměrných objektů a jejich jednotlivých částí, které vytváří dramatický prostor inscenace podle jednotného inscenačního záměru) a výkon nezbytného autorského dozoru, jímž se rozumí dozor nad dodržováním celkové architektonické koncepce v průběhu zpracování a realizace podle projektu,
- fáze spolupráce při předání dekorace zhotoviteli,
- fáze spolupráce po dokončení natáčení a likvidace dekorace.

V případě divadelních scénických staveb se jedná o:

- fázi přípravy inscenace,
- fázi vypracování scénického návrhu,
- fázi vypracování scénického projektu,
- fáze realizace scénického projektu,
- fáze vypracování světelného projektu,
- fáze realizace světelného projektu.

Přestože interiérová tvorba, s výjimkou interiérů stavebních, nevyžaduje činnost autorizovaných osob, neznamená to, jak jsme uvedli výše, že projektování interiérů nevyžaduje velmi specifické znalosti nejen výtvarné, ale také technické a bezpečnostní. Je tudíž na místě, aby projekty interiérů zpracovávaly osoby přinejmenším odborně způsobilé. Jsou-li to osoby autorizované, je rozsah jejich odpovědnosti dán nejen zněním příslušných ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, ale také profesními standardy, náležitostmi a požadavky formulovanými jednak a zejména ustanoveními § 12, 13, 16, 17 a 18 zákona o výkonu profese, ale také prováděcími vnitřními řády komor, zejména profesními a etickými řády. A konečně, jakkoliv v neposlední řadě, rovněž ustanovením § 159 odst. 3 stavebního zákona:

„Projektant odpovídá za správnost, celistvost, úplnost a bezpečnost stavby provedené podle jím zpracované projektové dokumentace a proveditelnost stavby podle této dokumentace, jakož i za technickou a ekonomickou úroveň projektu technologického zařízení, včetně vlivů na životní prostředí. Je povinen dbát právních předpisů a obecných požadavků na výstavbu vztahujících se ke konkrétnímu stavebnímu záměru a působit v součinnosti s příslušnými dotčenými orgány. Statické, popřípadě jiné výpočty musí být vypracovány tak, aby byly kontrolovatelné. Není-li projektant způsobilý některou část projektové dokumentace zpracovat sám, je povinen k jejímu zpracování přizvat osobu s oprávněním pro příslušný obor nebo specializaci, která odpovídá za jí zpracovaný návrh. Odpovědnost projektanta za projektovou dokumentaci stavby jako celku tím není dotčena.“

JUDr. PhDr. Jiří Plos
právní poradce ČKA, člen PS Legislativa

Loft Hřebenky, Praha, Dagmar Štěpánová / Formafatal, Interiér roku 2016, absolutní vítěz a vítěz kategorie – soukromý interiér novostavba. Foto Boys Play Nice

Zdroje:

1. Autorský kolektiv. Výkony a honoráře architektů, inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Praha: ČKA, ČKAIT, ČSSI a NF ARCUS, 1997
2. Plos, Jiří a kolektiv autorů. Veřejné stavební právo v praxi. Praha: Nakladatelství Dashöfer. 1998 až 2001; ISBN 80-86229-09-2
3. Plos, Jiří, Štěpán, Pavel a kolektiv autorů. Praktická příručka plánování území a projektování staveb – Výklad standardů výkonů a dokumentace, technických norem a postupů pro architekty, urbanisty a inženýry. Praha: Nakladatelství Dashöfer. Praha, 2000 až 2004; ISBN 80-86229-26-2 (spoluautoři části Interiér Jan Fišer, Jiří Kantůrek, Martin Pavala, Pavel Rada)
4. Plos, Jiří. Stavební zákon s komentářem pro praxi. Praha: Grada. 2013; ISBN 978-80-247-3865-9
5. Plos, Jiří. Zákon o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě – Komentář a výklad náležitostí a podmínek samostatného výkonu profese. Praha: Wolters Kluwer. 2018; ISBN: 978-80-7598-172-1

Moderní dům ve tvaru srdce, Havlíčkův Brod, Daniela Polubédová, Interiér roku 2017, absolutní vítěz a vítěz kategorie – soukromý interiér novostavba. Foto Filip Šlapal

SPECIFIKA INTERIÉROVÉ TVORBY

Současný stav interiérové tvorby vychází z jejího zařazení mezi neautorizované profese. Odpovídá tomu široké spektrum vstupů, které se na této oblasti podílí. Od architektů projektujících obytný prostor po celou škálu „dekoratérů“, kteří jej dotváří. Ovšem bez ohledu na pohlednou fasádu i harmonické včlenění budovy do okolní zástavby reprezentuje právě interiér finální hodnotu vynaložené investice. Ono přístřeší a otop přináší uživatelský komfort, který je výsledným měřítkem smysluplnosti vynaložených prostředků.

Prvotním rozdílem ve vnímání architektury a interiéru je jiné měřítko a jiný způsob jeho vidění člověkem. Standardní architektonický přístup k uspořádání prostoru se odehrává v půdorysném řešení dispozice. Prostor interiéru nám však zprostředkovává pohled chodce perspektivní, nikoli nadhled letecký.

Vnímání interiéru a rychlé životní tempo

V dnešní mediální době se úhel pohledu chodce proměňuje v pohled kamery. To přináší změnu myšlení z typologických schémat na dějový scénář v krátkém čase. Pro uživatele to znamená, že bez ohledu na metry čtvereční má svůj rozměr, místo a čas. Právě díky rychlému životnímu tempu a neustálé mobilitě už není tak důležitý útulný domov a reprezentativní kancelář. Řada emocí je dnes zprostředkována virtuálně. Vnímání kvality interiéru neovlivňují pouze výrobci jako Vitra a IKEA. Tím, že je interiér součástí hmotné a vizuální kultury, zásadním způsobem jej definuje jeho mediální obraz. Proto mají televizní a filmový průmysl velký podíl na utváření obecného vkusu. Vždyť okouzlení érou 70. let tvoří základ filmů Quentina Tarantina. Letošní rok, kdy se většina sociální komunikace přenášela prostřednictvím Skype a MS Teams, ukázal odformalizování pozadí mluvících hlav na monitorech počítačů, což povede k dalšímu prolínání interiérové tvorby spíše do oblasti fashion módy. Vždyť otlučená cihlová zeď v interiéru je stejnou výpovědí jako odřená dřevěná kalhoty.

Právě ona empatie do pobytového děje klade důraz spíše na psychoplasticitu prostředí a jeho emocionální složky nežli na exaktnost kompozice. Tato efemérní zážitkovost již přesahuje hranici architektonického myšlení vycházejícího z dlouhodobé neměnnosti stavby i urbanismu. Zde se tak otvírá pole působnosti pro detail designu, dekoraci a vše, co přináší prchavou emoci.

Řešení interiéru nebývá v rukou architektů

V dnešní architektonické praxi se jen zřídka naplňuje onen ideál meziválečné architektury, kdy autor stavby byl i autorem interiéru včetně nábytku a svítidel. S nostalgii se

vracíme k autorskému interiéru 60. a 70. let 20. století, kdy nebyla přemíra nábytkové produkce a kdy musel architekt vše navrhnout. Architekt dnes již ale nemůže suplovat složitý vývoj designu a antropometrie náročných výrobků s výrobními technologiemi dávno mimo pouhé truhlářství a čalounictví. To je již plně doménou designérů. A tak prázdné prostory administrativních budov zařizují specializované firmy typovým nábytkem. Koupelnová, kuchyňská a interiérová studia zařizují prostory konfekčním mobiliářem metodou „googlení“. V kádru těchto firem dominují ekonomové, kteří zaměstnávají ve velké míře středoškolačky. V tomto prostředí se jen obtížně prosazují osamělé tvůrčí osobnosti z řad architektů, kteří ještě rozeznávají masivní dřevo javoru, jilmu nebo jasanu. Přesto však v každoročních cenách za českou architekturu můžeme vidět kvalitní a invenční realizace i v oblasti interiérové tvorby. Svědčí to o stále dobrém řemeslném potenciálu, který byl u nás vždy tradicí.

A je tu také světlo, které má zásadní podíl na utváření atmosféry interiéru. Díky vyprazdňování architektonických výrazových prostředků se světlo stalo jediným nositelem emocionálního výrazu. Tím, že architektonické školy světelný design nevyučují, zůstává tato profese v gesci inženýrů elektro, a to včetně osvětlení veřejného prostoru.

Mohla by nastat systémová změna v architektonickém chápání interiéru

Pokud se soustředíme na samotné technologie a materiály související s realizací interiéru, zjistíme řadu paradoxů. Dřevo pro jeho tvarovou nestálost meleme a lisujeme na konstrukční desky, na které se textura dřeva jen natiskne. Kulaté kuchyňské nádoby stále skladujeme v pravoúhlých skříňkách. Srovnajme, jak se zároveň vyvíjela jiná průmyslová odvětví s mnohem kratší historií. Mám na mysli automobilový, letecký i lodní průmysl. Zde jsou všechny formy přizpůsobeny funkčnímu využití a jeho fyzikálním podmínkám s využitím nejmodernějších materiálů a technologií. Když jsme jako studenti v ateliéru na UMPRUM zehrali na provedení panelákových jader, odpověděl nám prof. Josef Svoboda prorockou vizí: „Jednou, až budou silnice a města plné autů, začnou automobilky vyrábět také vybavení do interiérů.“ Vždyť konstrukce automobilu obsahuje špičkové čalounění s polohováním i výhřevem sedadel. Máme zde topení, klimatizaci, vodu, elektřinu, osvětlení i komunikaci ve formě telefonu, rádia, navigace i televize. Není tedy dnes komfortnější přenocovat v automobilu než v betonovém kubusu s pěnovou matrací? V autě mohu jednou rukou přestavět sedadla a měnit jeho funkční využití. V karavanu mohu změnit obývací prostor v ložnici jedním tlačítkem. Veškerý design je zde přizpůsobený oblému tvarování lidské figury a žádný organický tvar není překážkou.

Je tedy pravoúhlý interiér tím psychologickým bezpečím s jasnou orientací nebo oděvem, který nám poskytuje veškeré funkce a pohodlí? Není pravoúhlost jen diktažem výroby, skladování a transportu v kartonových krabicích, kde funguje jasná kalkulace materiálu v metrech čtverečních? Nevím, ale myslím si, že má-li nastat nějaká systémová změna v architektonickém chápání interiéru, mohla by se téměř půl století stará vize prof. Svobody při stavu našich silnic začít pozvolna naplňovat.

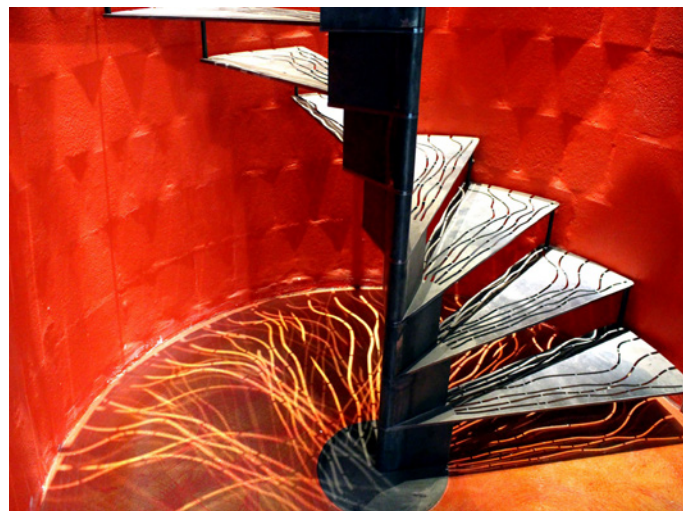
prof. akad. arch. Vladimír Soukenka
pedagog FA ČVUT v Praze

Bývalé Umělecké truhlárství nábytku, Lednice. Foto Vladimír Soukenka

Jon Rafman, Jasper Johns Oval Office – ze série „brand new paint job“ (zbrusu nová malířská práce), v níž přizpůsobil renomovaná umělecká díla malířů do trojrozměrné digitální říše, 2010. Foto archiv Vladimíra Soukenky

Stanislava Fiala, DRN v Praze, 2019. Foto Vladimír Soukenka

W2 Architecture / Stuart Winterbourn & Matt Wilkie, návrh otočného karavanu Romotow, 2019. Foto archiv Romotow

KDE KONČÍ OKRAŠLOVÁNÍ?

„Už staří Římané dělali to i ono.“ Dle střípků dochovaných záznamů se lze domnívat, že skvěle vypracované skelety antických chrámů tehdejší společnost nevnímala jen a pouze v jejich dnes oceňované dokonalé proporční oproštěnosti a strohosti. Obávám se, že chrámy byly bohatě barvené. Přece jen, těžko si lze představit, že v centru tehdejšího občanského a společenského života by se nekoncentrovaly veškeré myslitelné aktivity, a tedy že i tyto stavby musely být obecně srozumitelné, polidštěné. Tímto směrem se bude ubírat celá má úvaha o vztahu interiéru (ve smyslu architektury) a designu (ve smyslu okrašlování).

Dnes se určitě nebráníme dělat velkolepé „strohé“ stavby, kde má místo jen a pouze „architektura“. Při odvratu od už zvludgarizovaného modernismu v druhé polovině devatenáctého století bychom obdobných přístupů našli nespočet. Při obdobných „návrzích“ je vždy zajímavé, jak jsou inspirační zdroje používány – inspirativně. Můžeme pak sledovat, co s antickým odkazem udělala renesance, pseudodoslohy devatenáctého století, nebo jak pomáhala s výtříživěním z „modernistických měst v zeleni“.

Moderna a zejména pak tzv. druhá moderna ale umožnila tvůrcům realizovat své vlastní světy s jejich specifickou gramatikou a zákonitostmi. Dnes si tak můžeme „vybírat“. Nelze se ubránit tomu, že bychom našli nespočet staveb, které za základní stavební element považují jen a pouze design. Nemusí to být jen „zvětšený dalekohled nebo vidlička“ anebo „participační“ realizace Luciena Krolla přelomu osmdesátých a devadesátých let. V minulých desetiletích se pod pojmem „superdesign“ skrývá náročné komponování výrazných designových nebo i výtvarných elementů, kompleť, vytvářející neopakovatelně bohatství vjemů. Někdy na úkor práce s prostorem nebo srozumitelností základních architektonických prvků.

Tektoniku (konstruktivnost) stavby a její srozumitelnost považujeme za jeden ze základních požadavků na stavby. Velmi rádi se ujišťujeme, že to, co vidíme a prožíváme, tak i skutečně (konstruktivně) je. Dokážeme akceptovat „lobotomii“ mrakodrapů, ale ne vždy a všude. Určitě je nám jasné, že i reminiscence na antickou tektoniku si v průběhu staletí mnohdy žijí svým vlastním životem. Při pohledu do interiéru vatikánského chrámu sv. Petra si asi nikdo nemyslí, že ty ze stěn vystupující monumentální sloupy jsou kamenné a jsou ve stěnách zazděné. Je tu ale důležité sdělení, že by to tak být „mohlo“.

Jako příklad superdesignu mi u nás vždy naskočí NTK v Dejvicích. Svět designu a výtvarných intervencí si v této fotogenické stavbě takřka žije svým vlastním životem a dokáže tak vizuálně překonávat reálné fyzické prožívání stavby. Výhody individualizovaných interiérů pro kreativní pohodu svých zaměstnanců v digitální éře kor-

porátní svět objevil už dávno. Doba covidová bude pro tyto tendence patrně dalším silným impulzem. Proč nezůstat v pohodlí domova nebo parku, přírody a generovat tvůrčí potenciál společně – to už je výzva pro „kreativce“.

Také u nových staveb máme daleko větší pravděpodobnost, že se „ztratíme“, že se přestaneme orientovat. Jako hlavní důvod nemusí být hned velikost a rozlehlost staveb, své k tomu přináší i tzv. textilní tektonika. Společenské vazby a vztahy, proudy jsou kostrou, přes kterou jsou jako hadr přehazované sofistikované konstrukce, které se o tektonickou srozumitelnost sloupu a kladí už ani nesnaží.

V dnešní době je „dovoleno všechno“, a tak si každý architekt musí volit svou vlastní gramatiku a hledat srozumitelnost i v interiéru. Pokud jsou v této gramatice jako jednotlivá slova a znaky použity úměrně zadání obecně srozumitelná, líbivá klíše, materiály, designové výrobky, úspěchu není možno se ubránit. Může se ale lehce stát, že se při kopírování a vyhovování požadavkům investora, při převěťlování „tektoniky“ požadavků do komplexního řádu dostaneme k různým excesům.

Dnes tak vlastně problém rozporu ve vztahu architektura versus okrašlování ani příliš intenzivně neprožíváme. Architekti mají tendenci a aspiraci navrhovat vše – až po barvu ručníků a úchytek. Jak osvěžujícím způsobem pak může působit dilema vztahu Loos – Wittgenstein, kdy si pouze jeden z této dvojice uvědomoval, že klientovi není možno diktovat vše.

Do dnešního stavu se pro mne promítá neudržitelnost celkového rozvrhu našich dní. Jejich iracionalita a smýkání ekonomistickou matematizovanou přírodovědou nás nutí alespoň to málo, nad čím si myslíme, že máme kontrolu – alespoň interiéru – dopracovávat důsledně a důkladně a vlastně diktátorský. Další formu kompenzací můžeme hledat v různých formách něčeho, pro co se používá pojem kýč, a co je některými vnímáno, přes své přednostní zacílení na uživatele sociálních sítí, jako kvalitní.

V každém případě práce s interiérem, byť se jedná jen o drobné úpravy, nebo „srovnání křivě zavěšeného obrazu“, patří k těm nejnáročnějším. Je to dáno i tím, že interiéru máme daleko nejvíc spojený s intimitou nejužšího rodinného kruhu, tedy s místy, kde bychom si nejraději na nic nehráli a chtěli bychom být přijímáni takovými, jakými si myslíme, že doopravdy jsme.

Ing. arch. Ondřej Beneš, Ph.D.

Národní technická knihovna v Praze, Projektli architekti / Roman Brychta, Adam Halíf, Ondřej Hofmeister, Petr Lešek, spolupráce Hippos design – Radim Babák, Ondřej Tobała; autor vizuálu – Petr Babák, Laboratoř; umělecké dílo – P.A.S a Dan Perjovschí, 2009

O STANDARDECH INTERIÉRŮ

Před pár lety mi kolega architekt sdělil, že se při rekonstrukci stavby dostal výjimečně i k zakázce interiéru a nestačil se divit, kolik práce to bylo a jakými detaily se musel zabývat, aby akce dopadla dobře. Ano, mám obdobnou zkušenost, že pokud se interiér navrhuje znovu jako převážně atypický, je s návrhem a s dokumentací spojeno mnoho práce a obtížně se obhájí důstojný honorář.

Komory jsou tu právě proto, aby kromě jiného vymezily odborný průběh výkonu profese ve všech specializacích a disciplínách, které pod ně spadají. Standard služeb architekta a jeho dokumentace pro navrhování staveb – část 2 – Interiéry, který právě Česká komora architektů vydala, je určen zejména pro zakázky, kdy je interiér samostatným úkolem. Samozřejmostí by mělo být, že u novostaveb, případně i rekonstrukcí staveb již architekt na začátku s klientem dohodne projektové práce na interiéru jako samostatný provozní soubor projektované stavby.

Historie vypracování tohoto standardu je bohatá, sahá někdy do roku 2000, kdy ČKA spolupracovala s vydavatelstvím Dashofer na obsáhlé Příručce projektování staveb, jejíž součástí byly veškeré profesní specializace a kromě jiného i interiérová tvorba spolu se scénografií a výstavnictvím. Dalším krokem byla někdy v roce 2008 aktivita ČKA, kdy se spolu s ČKAIT rozhodla vypracovat všechny standardy výkonu profese v rozsáhlém a podrobném podání s odkazem na platnou legislativu. V tomto nikdy nedokončeném dílu bylo mnoho odpracováno i na textech popisujících výkon profese interiérová tvorba.

Ze všech těchto dokumentů lze samozřejmě vycházet a autoři soudobých standardů ČKA s nimi jako s podkladem pracovali a pracují. Projektové stupně – fáze byly přizpůsobeny současné praxi tak, aby jednodušeji postihovaly reálně nasmlouvané výkony interiérové tvorby. Je však nutno uvést, že snahou autorů pracovní skupiny standardy je současně vydané standardy zjednodušit a zpřehlednit s důrazem na popis základních úkonů a procesů, které vychází z obecně neměnných principů tvorby a pravidel. A to bez ohledu na pomíjivý a obtížně aktualizovatelný odkaz na právě platnou legislativu. Právě snaha doplnit do standardu architektonické praxe odkaz na platné zákony, vyhlášky a normy v minulosti zapříčiňovala komplikace. A nakonec vždy vedla k nedokončení procesu vzniku standardů. Práce na standardech je velmi časově náročná a neustálé novelizace předpisů ji jen ztěžují. Dlouho nebylo v silách Komory standardy dokončit v rámci činnosti pracovních skupin ČKA sestavených z praktiku-jících architektů.

Standardy interiéru mají také velmi potřebný přesah do veřejných zakázek, které jsou na tento typ zadání stále častěji vypisovány. Kdo se o jakékoliv veřejné zakázky v oblasti projektování staveb zajímá a obesílá je,

tak mi dá za pravdu, že se mnohdy nestačí divit, jak neoborně je zakázka připravena a vypsána. V případě neexistence standardu a modulu kalkulačky se nelze podívat, že investoři v minulosti při zadání veřejné zakázky na projekt interiéru bezradně tápali. Lze jen doufat, že nyní – kdy podpora obou komor a existence standardů služeb architekta dávno existuje – se kvalita vypisování veřejných zakázek zlepší. Vydání tištěné podoby standardu profesní specializace interiéry, případně chystané krajinářské stavby, předchází vypracování příslušného modulu kalkulačky a novelizaci kalkulačky jako celku. Dohromady bude pomůcka komplexní.

Je nutné stále opakovat, že dokumenty, které Komora vydává, jako jsou standardy, vzorové smlouvy a např. i kalkulačka, jsou podpůrnými, doporučujícími materiály pro práci architektů, klientů a další odborné veřejnosti. Architekt, případně klient by měl umět aplikaci těchto pomůcek přizpůsobit konkrétnímu úkolu a využít je jako pomocníka, který ušetří čas pro přípravu smlouvy, případně nastavení odborné komunikace.

Ing. arch. Pavel Rada
člen PS Standardy a honoráře ČKA

STANDARD SLUŽEB ARCHITEKTA A JEHO DOKUMENTACE PRO NAVRHOVÁNÍ STAVEB

ČÁST 2: INTERIÉRY

Standard služeb architekta část 2 – interiéry navazuje na již vydanou část 1 – stavby.

Uspořádání vztahů mezi architektem, klientem a dodavatelem do příslušného rámce standardu v oblasti tvorby interiéru je o to důležitější, neboť zde nepůsobí tak rozsáhlé vymezení legislativou, jako je tomu např. u staveb a územního plánování.

Navrhování a zpracování projektové dokumentace a následná realizace interiéru tvoří značnou část architektonické praxe, zejména v oblasti rekonstrukcí a změn staveb. Podstatný podíl zaujímají změny funkční náplně staveb včetně rekonstrukcí historických budov a jejich interiéru. Mnohé z nich jsou velmi cenným kulturním dědictvím a jsou památkově chráněny. Podle standardu, části 2 – interiéry je možné také přiměřeně postupovat při navrhování a realizaci výstav.

Část 2 – interiéry architektovo působení dělí na čtyři základní fáze služeb, ve kterých jsou stejně jako v části 1 – stavby tři základní kapitoly: služby standardní, nadstandardní a obstarávací.

Standard část 2 – interiéry pojednává a zařazuje jako součást standardní služby architekta pouze ty realizace a rekonstrukce interiéru, u kterých z hlediska legislativy není nutné opatřit stavební povolení, a tím i zpracovat a projednat příslušnou projektovou dokumentaci. Tento typ služby architekt provede po dohodě s klientem odděleně zvlášť, buď částečně podle standardu části 1 – stavby, nebo jako nadstandardní službu podle části interiéru.

Na standard služeb interiéru navazuje Program pro stanovení hodnoty projektových prací, který nabízí online možnost vypočítat individuální cenovou nabídku (honorář) za vypracování projektové dokumentace interiéru. Zde si architekt stanoví vlastní hodinovou sazbu dle charakteru a nároků projekční kanceláře v rámci volné hospodářské soutěže. Touto sazbou se pak násobí kalkulačkou vypočtená časová náročnost prací, požadovaných klientem.

Práce na větších projektech interiéru je vždy prací týmovou. Standard práce architekta předpokládá, že architekt bude vedoucím projektu a bude spolupracovat s dalšími architekty, výtvarníky, designéry, inženýry a dalšími profesemi na zdárném návrhu interiéru a následně realizaci díla. Standard práce architekta je z hlediska plnění v souladu se Standardy služeb vydanými ČKAIT.

1. PROJEKČNÍ PODKLADY

Na začátku veškerých prací jsou kromě zpracovaného přesného zadání od klienta zapotřebí dobré podklady. Bez nich nelze zpracovat kvalitní návrh INTERIÉRU. Ideálem je, když jsou všechny pohromadě na úplném začátku. Je však možné některé doplnit až v průběhu práce na návrhu. Pro velmi rozsáhlé komplexy budov, zejména historických, se například některé průzkumy musí zajistit se značným předstihem, a to nejrůznějšími odborníky a profesemi. Bývá zvykem, že projekční podklady zajišťují specializované firmy. Architekt by si na začátku práce měl s klientem podle typu zakázky vyjasnit, které podklady budou k návrhu potřeba. Pro vypracování některých podkladů a průzkumů architekt zpracovává jiné nezbytné podklady a zadání. Klientovi sdělí požadavky a rozsah v jednotlivých bodech a při vyhotovení zkontroluje úplnost podkladů a následně přebírá konečný elaborát. Pokud projekční podklady objednává přímo architekt, je vhodné, aby si předem stanovil výši koordinační přírážky za jejich obstarání. Zejména u zaměření stavby jsou vhodné podklady digitální ve vektorových formátech pro snazší využití ve fázi návrhu stavby.

Mezi projekční podklady patří zejména:

- geodetické zaměření interiéru budovy (pasport stavby),
- stavebně technický průzkum,
- průzkum dotčených inženýrských sítí, stávajících rozvodů a provozních zařízení,
- stavebně historický průzkum,
- radonový průzkum,
- biologický a dendrochronologický (dendrochronologický) průzkum,
- archeologický průzkum,
- restaurátorský záměr,
- inventarizace uměleckých děl,
- fotodokumentace,
- pasportizace okolních staveb,
- měření hluku,
- stavebně technický průzkum,
- akustická studie,
- archivní materiály a rešerše.

2. PŘÍPRAVA PROJEKTU INTERIÉRU

V počáteční fázi se tříbí a upřesňují základní představy a očekávání o budoucím návrhu stavby. Obecně, nejen v projekci, platí, že dobré zadání bývá polovina úspěchu. Architekt by měl klientovi pomoci ujasnit si záměr a účel realizace interiéru. Měl by dohlédnout možné souvislosti chystaného záměru a předběžně ověřit jeho vhodnost. Méně zkušeným stavebníkům by měl architekt pomoci předběžně vyhodnotit ekonomiku záměru a realizace interiéru. Výsledkem přípravy projektu by měl být podrobný stavební program – investiční záměr včetně stanovení standardů realizace. Je užitečné předem stanovit standard cílové rekonstrukce a úroveň technického řešení a technologické vybavenosti. V této fázi je též vhodné předběžně určit nutnost potřebných průzkumů a rozborů, případně dalších ověřovacích specializovaných studií nebo expertiz. Zejména u větších a složitějších realizací je vhodné smluvně oddělit zadání projektu od dalších fází, protože teprve při definici zadání se jednoznačně určí náročnost dalších projekčních prací, na jejichž podkladě lze lépe stanovit smluvní podmínky mezi architektem a klientem. Výsledkem přípravy zakázky je odborná analýza všech dostupných informací a jednoznačné definování předmětu plnění, časového harmonogramu, ceny a dalších podmínek pro uzavření smlouvy, včetně specifikace rozdělení zajištění jednotlivých činností mezi klientem – stavebníkem, osobu vykonávající obstaravatelskou inženýrskou činnost a osobu architekta/projektanta.

Služby architekta

Smluvní plnění fáze 1. příprava projektu interiéru zpravidla obsahuje činnosti:

- a) standardní
 - zhodnocení vstupních údajů,
 - soupis identifikačních údajů,
 - posouzení záměru klienta, doporučení pro stavební program a zadání projektu (investiční záměr),
 - předběžná analýza zadání, prohlídka objektu (prohlídka stávajících prostor řešeného interiéru, zjištění regulačních podmínek, stavu technických rozvodů a instalací, možnost napojení),
 - zhodnocení ekonomických parametrů zadání,
 - specifikace potřebných projekčních podkladů,

- specifikace předpokládaných projektových prací (určení fází služeb, harmonogramu, profesní zastoupení);
- b) nadstandardní
 - spolupráce na sestavení zadání interiéru (stavební program, způsob využití, velikosti, kapacity, provozní funkce a vazby),
 - spolupráce na libretu, scénáři v případě výstavy,
 - finanční a ekonomická analýza (stavby a jejího následného provozu),
 - zajištění potřebných podkladů a průzkumů,
 - sestavení harmonogramu realizace;
- c) obstarávací
 - zjištění a projednání kapacitních možností a nároků při napojení na technické sítě (energie, voda, kanalizace, apod.),
 - předjednání záměru u stavebního úřadu a zásadních DOSS (zejména památková péče).

Součinnost klienta

Ke zdárnému výkonu služby je nutná součinnost klienta zejména v těchto oblastech:

- předání dostupných podkladů, vyjasnění a upřesnění záměru,
- zajištění přístupu do objektu (resp. do řešených prostor),
- předání plné moci ke zjišťování potřebných údajů a zastupování investora,
- součinnost při zajištění průzkumů a podkladů,
- stanovení předpokládaných investičních nákladů,
- účast na koordinačních poradách při přípravě projektu.

3. NÁVRH INTERIÉRU

Vypracování návrhu interiéru (prostorově-výtvarné řešení – studie) je prvním graficky zpracovaným prostorovým vyjádřením záměru stavebníka. Dává mu konkrétní představu o koncepci řešení záměru (např. architektonické, dispoziční, provozní, konstrukční, technické, technologické a materiálové). Z návrhu by mělo být jasné, jaký je koncept záměru, jaké je jeho hmotové řešení, vnitřní uspořádání a tvarosloví a materiálové provedení mobiliáře, materiálové provedení stěn, podlah, stropů a jejich základní barevnost. Jedná se o kreativní práci architekta, která je na začátku celého procesu navrhování a zásadně předurčuje výslednou realizaci interiéru. Kvalitní návrh a realizace vždy vyžaduje souvislou práci architekta od konceptu k detailu, protože v návrhu stavby zůstávají detaily pouze naznačené. Návrh stavby zároveň ukazuje ekonomické a časové limity budoucí realizace. Dalším hlavním účelem návrhu je pomoci klientovi ve strategickém rozhodování a ověřování vhodnosti stavebního záměru v řešeném prostoru. Návrh interiéru je také možné již využít k předběžným konzultacím s dodavateli a dotčenými orgány a dalšími institucemi.

Služby architekta

Smluvní plnění fáze 2. návrh interiéru zpravidla obsahuje činnosti:

- a) standardní
 - prověření a analýza zadání, příprava projektu (fáze 1) a projekčních podkladů,

- upřesnění cílových představ klienta,
 - zpracování konceptu a skic,
 - výkresová dokumentace,
 - půdorysy, řezy, pohledy na jednotlivé stěny včetně podlahy a stropu místností, výkresy tvarů atypických prvků a mobiliáře, prostorové axonometrické a perspektivní zobrazení, zákresy, barevné a materiálové řešení, výtvarná díla,
 - zpracování technického popisu – zprávy,
 - výběr typového nábytku – mobiliáře,
 - výběr svítidel,
 - vypracování výtvarně-technického řešení atypických prvků,
 - určení základního materiálového řešení,
 - koordinace specialistů,
 - napojení na technické sítě,
 - předjednání dokumentace s DOSS;
- b)
- nadstandardní
 - zpracování variant řešení a jejich vyhodnocení, návrh vizuálního stylu, grafický návrh,
 - návrh orientačního systému,
 - odborné studie a rozbor (osvětlení, akustické studie, likvidace odpadů),
 - vizualizace a animace,
 - fyzický model,
 - podrobný rozpočet realizačních a provozních nákladů,
 - příprava údajů pro certifikaci stavby, marketingová dokumentace;
- c)
- obstarávací
 - předjednání dokumentace u zásadních DOSS, na stavebním úřadě a odboru památkové péče.

Součinnost klienta

Ke zdárnému výkonu služby je nutná součinnost klienta zejména v těchto oblastech:

- upřesnění cílových představ (funkční náplň, provozní a funkční vazby),
- stanovení technických požadavků na realizaci (např. preferovaný způsob vytápění, odběr energií, standardu realizace apod.),
- konzultace konceptu a jeho odsouhlasení,
- předání plné moci ke zjišťování potřebných údajů a zastupování investora,
- upřesnění předpokládaných investičních nákladů.

4. PROJEKT PRO PROVÁDĚNÍ INTERIÉRU

Fáze Projektu pro provádění interiéru, nazývaná také technickým projektem interiéru. Navazuje přímo na návrhovou část a vychází z ní. U realizaci interiéru, kde se předpokládají stavební a konstrukční změny, které vyžadují stavební povolení, musí této fázi předcházet zpracování a projednání dokumentace ke stavebnímu povolení, která je popsána ve standardu stavby. Dokumentace pro provádění interiéru je prohloubená a rozšířená do té míry, že jednoznačně definuje základní požadavky na kvalitu realizace (standard, kvalita materiálů a provedení). Projektová dokumentace se zpracovává v podrobnostech umožňujících vypracovat soupis prvků, prací, dodávek a služeb s výkazem výměr. Projekt pro provádění interiéru je podkladem pro realizační dokumentaci zhotovitele, tzn. výrobní a dílenskou dokumentaci.

Na jejím základě je možné zpracovat soupis prací a dodávek a stavbu jednoznačně ocenit, vybrat zhotovitele interiéru a uzavřít s ním smlouvu o dílo.

Projektová dokumentace pro provádění interiéru u staveb financovaných z veřejných zdrojů musí být zpracovaná tak, aby také splňovala požadavky zákona o veřejných zakázkách. Výkresy podrobností (detailů) zobrazují pro dodavatele závazné nebo tvarově složitě konstrukce (prvky), na které klade projektant zvláštní požadavky, a které je nutné při provádění stavby respektovat. Nenáročná realizace mohou být po dohodě mezi klientem, projektantem a dodavatelem stavby realizovány podle projektu pro provádění interiéru bez dalších montážních a dílenských výkresů.

Služby architekta

Z hlediska smluvního plnění fáze 5. dokumentace pro provádění INTERIÉRU zpravidla obsahuje činnost:

- a)
- standardní
 - zhodnocení dosavadních projekčních prací,
 - výkresy všech místností, všech stěn včetně podlahy a stropů, pokud se řeší, jednoznačně určující veškeré konstrukce, skladby, použité materiály, povrchové úpravy, umístění prvků, mobiliáře, svítidel včetně ovládacích prvků a technologií,
 - výkresy detailů,
 - popisy veškerých skladeb konstrukcí, materiálů a povrchů určených s odkazem na vzorníky a vzorky (podlahy stěny, obklady, povrchové úpravy konstrukcí a výrobků),
 - výpisy a specifikace výrobků, prvků, mobiliáře, svítidel a jiných technologií,
 - truhlářské, zámečnické, sklenářské a jiné výrobky,
 - stanovení podmínek pro další dokumentace RDS a DD,
 - koncepční koordinace všech profesí zapracování do dokumentace interiéru,
 - grafickou knihu místností,
 - studii intenzity osvětlení,
 - v případě stavebních úprav vyplývajících z dokumentace ke stavebnímu povolení je koordinace se stavební částí,
 - soupis prací dodávek a služeb,
 - ocenění výkazu výměr – rozpočet,
 - definice veškerých materiálů a povrchů na základě vzorků a jejich odsouhlasení klientem (např. podlahy, spárořez obkladů, nátěry konstrukcí a výrobků atd.);
- b)
- nadstandardní
 - zpracování variant řešení a jejich vyhodnocení,
 - zapracování dodatečných a změnových požadavků klienta,
 - koordináční výkresy profesí, zpracování a rozdělení dokumentace pro provádění interiéru podle profesí,
 - provozní schémata,
 - alternativní nadstandardní řešení,
 - dokumentace multimediálních technologií,
 - zpracování alternativních srovnávacích cenových podkladů,
 - zpracování speciální dokumentace pro výběr zhotovitele,
 - výrobní, dílenská a montážní dokumentace,
 - příprava údajů pro certifikaci stavby,

- projekt komunikační grafiky včetně informačních znaků, log, světelných efektů a výtvarných děl,
 - zpracování, případně spolupráce na technickém scénáři výstavy,
 - projekt souborného řešení prostorové akustiky,
 - komplexní hodnocení budovy,
 - vizualizace a animace,
 - fyzické modely,
 - obchodní a marketingová dokumentace;
- c) obstarávací
- vyhledání a oslovení potenciálních dodavatelů a subdodavatelů realizace,
 - organizace výběrových řízení,
 - vyhodnocení nabídek.

Součinnost klienta

Ke zdárnému výkonu služby je nutná součinnost klienta zejména v těchto oblastech:

- účast na koordinačních jednáních,
- odsouhlasení navrženého technického řešení interiéru,
- odsouhlasení výběru mobiliáře, koncových prvků a zařízení,
- odsouhlasení výběrů materiálů a povrchových úprav,
- odsouhlasení užitečných vlastností mobiliáře svítidel, materiálů a technologií.

5. AUTORSKÝ DOZOR

Hlavní náplní této výkonové fáze zpracovatele projektové dokumentace je kontrola dodržování platné projektové dokumentace realizátorem interiéru a případné schválení odchylek a úprav. Výkon autorského dozoru (AD) může mít charakter trvalý nebo občasný v rozsahu, který je stanoven smlouvou. (Podle § 152 odst. 4 SZ je u stavby financované z veřejného rozpočtu, kterou provádí stavební podnikatel jako zhotovitel, stavebník povinen zajistit technický dozor stavebníka nad prováděním stavby. Pokud zpracovala projektovou dokumentaci pro tuto stavbu osoba oprávněná podle zvláštního právního předpisu, zajistí stavebník autorský dozor projektanta, případně hlavního projektanta nad souladem prováděné stavby s ověřenou projektovou dokumentací). Při dokončení stavby se AD účastní na uvedení stavby a jejích technických a technologických zařízení do provozu a spolupracuje při odevzdání a převzetí stavby nebo její části. AD poskytuje klientovi součinnost a spolupráci při převzetí stavby interiéru, odstraňování vad a nedodělků a při případných reklamačních řízeních. AD je oprávněn provádět kontroly stavebního deníku a pořizovat zápisy AD do stavebního deníku.

Služby architekta

Z hlediska smluvního plnění fáze 7. autorský dozor zpravidla obsahuje činnost:

- a) standardní
- účast na kontrolních dnech a kontrolních prohlídkách stavby a konzultace na staveništi,
- kontrola realizace podle prováděcí dokumentace interiéru,
- odsouhlasení použitých materiálů a výrobků,
- spolupráce s objednatelům při přijímání rozhodnutí o případných změnách,
- účast na převímkách klíčových dodávek,
- účast při uvedení do provozu,

- účast při uvádění technických zařízení do provozu,
- účast při kontrole a odstranění závad,
- účast při případných reklamačních řízeních, spolupráce na odstranění vad a nedodělků, dohled na odstraňování závad;

- b) nadstandardní
- poradenství při provádění detailů a složitějších atypických konstrukcí,
 - účast na jednáních o změnách stavby vyvolaných klientem nebo zhotovitelem stavby, vypracování alternativních řešení v průběhu realizace (technických, dispozičních řešení a detailů a provedení),
 - posouzení odchylek, změn a úprav,
 - vyhodnocení dopadů skutečnosti doplňkových průzkumů,
 - posouzení plnění podmínek smlouvy při provádění prací dodavatelem stavby, provádění zápisů do stavebního deníku vedeného dodavatelem stavby,
 - odsouhlasování dílčích faktur za provedené práce,
 - účast při reklamačních řízeních, spolupráce při závěrečném vyúčtování a vyhodnocení stavby;

- c) obstarávací
- kontrola dokladů dodavatele před předáním realizace klientovi.

Součinnost klienta

Ke zdárnému výkonu služby je nutná součinnost klienta zejména v těchto oblastech:

- zajištění přístupu do objektu,
- koordinace TDI,
- sdělení zásadních podmínek smlouvy s dodavatelem, fakturační pořádek, postupy práce, stanovení podmínek pro výkon autorského dozoru + TDI,
- určení postupu stavby v souladu s výsledkem ZOV.

Použité zkratky:

PD	projektová dokumentace
RD	realizační dokumentace
DD	dílenská dokumentace
AD	autorský dozor
DOSS	dotčené orgány státní správy
TDI	technický dozor investora

Na textu spolupracovali:

Pavel Hnilička
Pavel Martinek
Ivan Plicka
Pavel Rada
Jaroslav Šafer

Standardy interiérů jsou ke stažení rovněž na www.cka.cz

ROZHOVOR: VÝSTAVA JE NOVÝM PROSTOREM, KTERÝ BY MĚL VŽDY TROCHU PŘEKVAPIT

Architektura expozic zásadním způsobem ovlivňuje vnímání uměleckých děl. Jaká je podstata a funkce výstavní architektury? Rozhovor s architektem Emilem Zavadilem a fotografem Jaroslavem Bártou.

Vlevo Jaroslav Bárta, vpravo Emil Zavadil. Foto Markéta Pražanová

JB: Jaroslav Bárta
IP: Ivan Plicka

EZ: Emil Zavadil
MP: Markéta Pražanová

MP: Pane architektke Zavadile, v roce 1961 jste absolvoval stavební fakultu ČVUT – obor stavba měst a územní plánování. Proč jste se začal věnovat výstavnictví, vlastně úplně odlišnému oboru?

EZ: Ve stavitelství se musíte zabývat množstvím výrobních detailů, než dojdete ke konečnému tvaru. Urbanista takové detaily neřeší, organizuje prostor, ulice, navrhuje parky. U výstav je to trochu podobné.

MP: Proto jste zpočátku pracoval jako krajinářský architekt?

EZ: Lákaly mě historické parky, úprava zeleně. Tehdy, v 60. letech, se tomuto oboru výrazně věnoval architekt Otakar Kuča a absolvent zahradnické fakulty v Lednici Ivar Otruba. Abych nemusel nastoupit na umístěnku, získal jsem od známého psychiatra posudek, že nejsem schopen duševní práce (absolventi vysokých škol byli umisťováni od roku 1951 dle potřeb státního národohospodářského plánu do určitého podniku – pozn. red.). A nastoupil jsem jako pomocný zahradník do Průhonického parku. Učil jsem se poznávat stromy a keře a studoval vybrané předměty na lesnické fakultě. Představte si, dřív jsem chodil kolem křoví, a teď jsem poznal šípky, trnky, hlohy, bezy, dřiny, kaliny...

IP: Který pedagog vás na ČVUT nejvíce ovlivnil?

EZ: Na škole profesor Jindřich Krise, vedoucí katedry urbanismu, pak architekt Milan Pavlík, tehdy asistent u profesora Oldřicha Stefana. A také pan profesor Jan Sokol, otec Václava Sokola, výtvarníka a grafika. Profesor Sokol tvořil neovlivněn panujícími trendy v architektuře, přistupoval k úkolu velmi citlivě, řekl bych intuitivně a pokorně.

MP: Dnes se dá scénická a výstavní tvorba studovat nejen na vysokých školách, ale už také na středních. Jak tomu bylo v 60. letech?

EZ: Scénografie se studovala na AMU u profesora Františka Tröstra. Pro výstavnictví, pokud vím, nebyla žádná škola. V té době si běžně výstavy v galeriích dělali kunsthistorici sami, pokud se této práce neujal architekt Bohuslav Rychlík nebo scénograf a sochař Stanislav Kolíbal. Geniální byly „Rychlíkovy vitríny“, jednoduché kovové prvky (přibližně 5 x 5 cm), kterými se spojovala plochá skla různých rozměrů včetně polic bez jakéhokoliv vrtání. Kolíbal zase dával výstavě něco navíc, vytvářel nové umělecké dílo. Rychlík byl pro mne vzorem snad dosažitelným, Kolíbal vzorem nedosažitelným. Jsem v tomto oboru samoukem, velmi dlouho jsem se cítil jako diletant.

JB: Nebyla neznalost výstavnictví spíše výhodou? Neumožňovala volnější přístup k úkolům?

EZ: Pohyboval jsem se v prostředí dost cizím. Nechtěl jsem napodobovat, snažil jsem se přistupovat k výstavám po svém. Představte si Le Corbusiera v knihovně sledujícího v odborných časopisech, co je nového v architektuře. Říkal jsem si, že nemá cenu opakovat

Paměť místa, Muzeum Boskovice, synagoga, Boskovice, 2012, kurátor, architekt Jaroslav Bárta.
Foto archiv autora

objevené, třeba také k něčemu zajímavému svou cestou dojdou. Takže jsem si říkal – buď se trefím, nebo se netrefím.

MP: Jak jste se k architektonickému řešení výstav dostal?

EZ: Výstavy a také užitou grafikou jsem začal dělat díky Tarasovi Kuščynskému. Chodili jsme na architekturu do stejného ročníku a Taras se po ukončení studia stal významným fotografem. V roce 1968 se konala slavná výstava bižuterie Jablonec 68. Antonín Langhammer, teoretik českého skla, se pojetím své expozice škol od hlavní výstavy distancoval. Rozhodl se použít Tarasovy fotografie a současně hledal architekta. Taras mu doporučil mne. Dostali jsme Zlatou medaili. V roce 1970 jsem v Domě kazatelů, dnešní Galerii Jaroslava Fragnera, dělal výstavu šperků Laděny Víznarové a fotografií Tarase Kuščynského. Výstava zaujala Tonyho Dufka, kurátora sbírky fotografie v Moravské galerii, a výstavu převzal i s mým novým řešením. Tak jsem se dostal do Moravské galerie. Navrhl jsem tam téměř sto výstav. Celkem mám za sebou přes tři sta výstav.

MOŽNOSTI INTERVENCE DO VÝSTAVY

MP: Mnozí z nás ještě stále naráží na umístění výstavy v „kamenné“ stavbě adaptované památky se všemi jejími limity, kde je pevný výstavní fundus, vše ve vitrínách a na soklech. Co dělá výstavu či expozici živou?

EZ: Na to není šablona. Výrazný prostor může zajímavě oživit výstavu. Závisí to na výběru a množství exponátů a možnosti přizpůsobit prostoru výstavní fundus. Někdy je nutno stávající prostor zcela popřít a vytvořit prostor vyhovující exponátům, koncepci výstavy. Oživení znamená překvapit návštěvníka, odlišit expozici od podobných výstav, vytvořit atmosféru ke zvýšenému vnímání exponátů. Exponát je tím nejdůležitějším prvkem. Nejraději si vystavované předměty sám prohlédnu a změřím. V dodaných podkladech bývají někdy nesrovnalosti. Z exponátů si vytvářím ideální sestavy, které pak přizpůsobím danému prostoru.

JB: Kdy se ve výstavnictví začala uplatňovat barva?

EZ: Cílem autorů výstav bylo – a dosud většinou je – shromáždit díla a prezentovat je v určitém, většinou chronologickém seskupení. Rozmístění na stávající stěny a do stávajících vitrín vlastními silami bylo a je, převážně z finančních důvodů, jedině možné. Závisí to také na strategii výstavní instituce. Někdy v 70. letech mě napadlo použít v Alšově jihočeské galerii na stěny panelů vedle bílé také oranžovou. Nebylo to obvyklé.

MP: Jaký význam má ve výstavě grafika?

JB: Grafické řešení nebylo v minulosti tak obvyklé, ale v současné době funguje v expozici jako důležitý, v podstatě architektonický prvek. Někdy má být grafika výrazná, jindy potlačena. Kladu velký důraz na to, aby grafika dotvářela myšlenku instalace. Proto se sna-

Jan Wojnar, Celek jsoucna, jsoucí v celku, Museum Kampa, Praha, 2020, architektonické řešení Jaroslav Bárta. Foto Matěj Bárta

Jaroslav Bárta (* 1948 v Hradci Králové)

Vystudoval v roce 1973 uměleckou fotografii na FAMU. V roce 1990 založil vlastní nakladatelství, v kterém vydal mnoho obrazových publikací. V roce 1996 vybudoval v Lomnici nad Popelkou Galerii Půda, v které připravil v letech 1996–2001 celkem 14 výstav. Je autorem projektu a výstav, vydáváním publikací, architektonickým řešením výstav a veřejnými konceptuálními akcemi. Poslední realizací byla letošní výstava Jana Wojnara Celek jsoucna jsoucí v celku v Museu Kampa.

žím, abych měl vliv na to, kdo bude grafiku navrhovat, nebo si ji dělám sám. Osobně považuji práci s písmem za důležitou. Do výstavy se dají vkládat úryvky textů, básně, citáty. Úvod kurátora a vizuální obraz jsou tak doplněny ještě o další vrstvu – slovo. Právě vrstevnatost, více rovin, dělá z výstavy potřebný zážitek.

EZ: S grafikou by se mělo pracovat jako s exponátem nebo doplňkem exponátů. Připadá mi naprosto nesmyslné zvolit v nějaké instituci pro všechny výstavy stejnou grafickou šablonu. Pokud se neshodnu s grafikem, navrhnu grafiku sám. Například loni na výstavě Ladislava Šalouna v Galerii středočeského kraje – GASK. Někteří výtvarníci grafikou výborně doplní a pozvednou výstavu. Hned chytanou slínu. V roce 1996 na výstavě Český surrealismus v Městské knihovně v Praze Robert V. Novák pochopil můj koncept a vstupní úzkou chodbu ještě zdůraznil černou barvou.

JB: A co světlo?

EZ: Přímé denní světlo ve výstavě ruší. Nejvhodnější jsou místnosti bez oken nebo s horním osvětlením jako Nová síň, Mánes, Rudolfinum, Dům umění v Brně... Umělé osvětlení mám nejrady rozptýlené. Vyhýbám se bodovým světélům. Ovšem na výstavě Rona Arada v Moravské galerii v roce 1995 jsem použil pravidelný rastr bodových stropních svítidel nezávisle na rozmístění exponátů. Obtížné je nasvítit sochy, aby vynikla jejich plastičnost a nerušily vržené stíny.

JB: Mně osobně vadí, že se práce se světlem stále podceňuje. U nás se na osvětlení šetří. A když už náhodou některá instituce kvalitní osvětlení má, tak je často v prostoru instalováno nevhodně. Přitom kvalita osvětlení – barva a intenzita světla – ovlivňuje vnímání exponátů. Měkké, rozptýlené denní světlo nic nezkaží, neublíží, neupřednostňuje. Světla můžou výstavu úplně zkažit. Někdy světlo dokonce „ořezává“ objekt obloukem kužele, případně si návštěvník vrhá na exponát stín, nebo mu reflektor svítí do obličeje. Příliš se pracuje s „tvrdým“ svícením, jako kdybychom byli v divadle nebo na diskotéce. Ruší to. Jako když v kině začne někdo šustit bonbóny.

EZ: Velmi naivní je přisvítit měsíc na obraze bodovým světlem.

EXPONÁTY SI SAMY ŘEKNOU, JAKÝ PROSTOR PRO NĚ MUSÍ VZNIKOUT

MP: Prostor výstavní síně ovlivňuje celé uspořádání výstavy. Který výstavní prostor lze považovat za ideální?

EZ: Ideální by byl půdorysně neomezený prostor bez podpor s rozptýleným horním osvětlením. Každý reálný prostor má své přednosti i nedostatky. Ve Veletržním paláci jsou poměrně nízké stropy, které jsou například pro vyšší plastiky nevhodné. V Chodovské tvrzi se v horním patře nedá svobodně instalovat, v Rudolfinu převládá jeho architektura.

JB: Dnes dochází k posunu od klasických výstavních prostor k netradičním. Ať už se jedná o průmyslové objekty, tovární haly, chátrající kostely, poznamenaná místa atd. Genius loci zde silně ovlivňuje vystavované věci. Ideální je, když pro to místo, které má svou atmosféru a sílu, děláte výstavu, která sílu podobného významu nebo gesta nese. Architektura místa zde působí sama o sobě a nemusí se do ní radikálně vstupovat. Jednou jsem dělal výstavu v synagoze v Boskovicích věnovanou zaniklým obcím. Synagoga sama v sobě nese otisk útlaku a zániku a tematicky se tak s výstavou potkala. Fotografie byly v malém odstupu položené na dlažbě a jména všech zaniklých obcí jsme psali křídou v liniích přetínajících řád dlažby. Návštěvníci po dlažbě chodili a postupně se jména stírala, zanikala.

MP: Je rozdíl mezi navrhováním krátkodobé výstavy a stálé expozice?

JB: Stálá expozice musí být více scéna na divadle. Třeba stálá expozice v Lidicích je silná, plně reflektuje téma, syrové holé betonové stěny... Tíseň a beznaděj na vás padne dokonale. A dobře se zde pracuje s tzv. novými médii.

IP: Jak by měly vypadat nové budovy pro výstavy?

EZ: V mládí jsem vnímal výstavní prostory jako mauzolea umění, odtržená od života. Umělecké dílo by mělo postupovat všední den. Člověk by měl umění potkávat.

AKTÉŘI VÝSTAVY

MP: Příprava výstavy předpokládá úzkou spolupráci autora architektonického řešení s umělcem – autorem děl, kurátorem, případně grafikem atd. Mohl byste význam a míru vlivu jednotlivých aktérů popsat?

EZ: Dřív neexistoval pojem kurátor, funkce kurátora. Výstavu připravoval buď výtvarník sám, nebo byl autorem výstavy kunsthistorik. Kurátor je dnes autorem výstavy nebo zástupcem vystavující instituce s externím autorem. Existuje obrovská škála různých kurátorů i umělců a jejich vliv je tím pádem rozličný. Podle mé zkušenosti funguje spolupráce s autorem či kurátorem buď tak, že mi předá seznam exponátů a ponechá mi volnost, jak s nimi naložím. Nebo má kurátor či autor přesnou představu, jak exponáty řadit (většinou chronologicky) a na tom trvá. To je pak spolupráce obtížná – protože tento přístup mnohdy ruší architektonický záměr, estetický dojem. Třetí variantou je situace, kdy je kurátor či autor obeznámený s výstavnictvím ve světě a dožaduje se podobných řešení. Někdy má zajímavou vizi, kterou se snažím pochopit a realizovat. To bývají nejlepší výstavy. Anebo má podobné myšlení jako já, pak postupujeme „na stejné vlně“. To je radost pracovat.

MP: Je třeba redukovat množství exponátů?

EZ: Většinou jsem autorovi (kurátorovi) vyhověl a množství neredukoval. Pokud by redukce

Jalonec 68, Expozice škol, 1968, architektonické řešení Emil Zavadil. Foto Taras Kušýnskyj

Letem českým světem 1898/1998, Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze, 1999, architektonické řešení Emil Zavadil. Foto Zdeněk Helfert

Imago Imagines – Společnost za Václava IV.: výpověď umění, AV Galerie Národní třída, Praha, 2019, architektonické řešení Emil Zavadil. Foto archiv autora

Ing. arch. Emil Zavadil (* 1936 v Přerově)

Vystudoval v roce 1961 stavební fakultu ČVUT – obor stavba měst a územní plánování. Nejprve pracoval jako zahradní architekt – podílel se např. na expozici Flory Olomouc, navrhl rozárium (1969), od konce 60. let se věnuje architektonickým a stavebním řešením výstav a užité grafice. Za více než padesát let praxe navrhl přes tři sta výstav. Například pro Pražský hrad celkem 21, Národní galerii 6, Uměleckoprůmyslové muzeum 9, Galerii hlavního města Prahy 42, Muzeum hlavního města Prahy 9, Obecní dům 7, Galerii Rudolfinum 4, Moravskou galerii v Brně 93, Alšovu jihočeskou galerii 22. Za svou práci získal několik ocenění.

prospěla instalaci, byla spolupráce s výtvarníky (zvláště muži) snadnější.

JB: Některým autorům nebo autorkám skutečně někdy chybí odstup a chtějí mít na výstavě co nejvíce prací. Neodhadnou, jak jejich exponáty vyzní v prostoru. Přestože se snažím respektovat autora výstavy, redukce je často nutná. Prostor by neměl být zahlcen, pokud to vyložené není záměr, dokládající myšlenku.

MP: Poslechnete vždy doporučení kurátora a autora?

EZ: Trvá-li kurátor nesmyslně na zaběhnutých klišé, vzbouřím se a vztekám. Prosadím svou. V roce 2000 během realizace výstavy František Bílek v Jízdárně Pražského hradu žádaly kurátorky ředitele, aby mě z výstavy odvolal. Vstupní prostor do výstavy totiž tvořil soubor výrazných soch z pozdějšího Bílkova tvůrčího období, porušil jsem chronologii. Výstavu jsem úspěšně dokončil. Velmi těžce také nesu změny koncepce během projektu.

JB: Někdy se výstava věnuje určitému tématu a představuje různé autory. Pak se snažím respektovat doporučení kurátora. Snažím se vždy reagovat na to, jak danou myšlenku promítnout do konkrétního prostoru – a vytvořit v něm prostor nový.

MP: Na prvním místě tedy jde o zážitek? Hluboký emocionální prožitek?

JB: Zážitek nemusí znamenat show – pokud tedy show není v zadání. Výstava musí být vždy citlivá k vystavovaným věcem i k divákovi. Dobrá výstava provede návštěvníka, aniž by byl znuděný, ale měl možnost vše intenzivně vnímat. Někdy ho vede prostorem, někdy ho nechá libovolně výstavou procházet.

EZ: Kurátoři výstav nejsou většinou tvůrčí typy. Výstava je pro mnohé výsledkem jejich badatelské práce, přistupují k výstavě jako ke knižní publikaci. Dopouštějí se omylu, nevnímají prostor, nemají na zřeteli běžného návštěvníka. Uspokojí nanejvýš odborníka. Přitom umělecká díla byla vytvořena, aby u diváků budila emoce. To by mělo být i cílem výstav. Vyvolat vzrušující zážitek, uspořádat exponáty, aby byl co největší.

JB: Autor dokončí své umělecké dílo a opouští ho. Dílo pak vede svůj vlastní život. Existují autoři, kteří mají silné ego a utkvělou představu o tom, jak by mělo být jejich dílo prezentováno a vystavováno. Ale s dílem se přece dá zacházet různými způsoby. Dokážeš takového autora přesvědčit o jiné interpretaci jeho díla?

EZ: Architekt by měl na výstavě umocnit dílo autora. Ale s pokorou. Stalo se mi, že jsem v Moravské galerii v roce 1989 dělal výstavu Radka Kratiny, variability a objekty. Tři jeho krásné kovové plastiky jsem umístil do tří trojúhelníků z dvoumetrových zrcadlových panelů. Vznikly tak tři nové vizuální exponáty. Autor byl nešťastný, místo abych představil jeho tři konkrétní objekty, jsem mu navrhl kaleidoskop. Jeho smutek teď chápu.

**IP: Má být výstava dílem autora, nebo interpretací ně-
ho jiného?**

JB: Tady je důležitá právě role kurátora, který má svou ideu. S dílem lze zacházet s velkou pietou, nebo dílo volně interpretovat. A obojí má právo na život.

JB: Trvalo dlouho, než si galerie uvědomily, že je třeba na architektonické řešení výstavy najmout odborníka, který by pracoval nejen s exponáty, ale také s prostorem a místem. Prvním impulzem byly spíše nezávislé výstavy, jako byly třeba výstavy Malostranské dvorky nebo výstava 9 & 9 v Plasích. Buduje v takovém případě architekt jakousi scénu – nový prostor v daném prostoru?

EZ: Už vhodným umístěním exponátů se vytváří nový prostor. Výstava by měla návštěvníka přivést do trochu jiného světa.

NAVAZOVÁNÍ VZTAHŮ S UMĚNÍM

MP: Před navržením adekvátního architektonického řešení si musíte najít vztah k tématu – k autorovi, k vystavovanému umění, ale také k výstavnímu prostoru. Jaká míra empatie se od architekta očekává?

EZ: Požádá-li mě výtvarník o návrh výstavy, navštívím ho v ateliéru, abych se seznámil s jeho prací. Snažím se pochopit, co od výstavy očekává. Podobné je to s kurátorem.

JB: Vždycky jsem na tobě obdivoval, že to správné řešení hned cítíš. A pak taky pečlivost při přípravě a seznamování se s exponáty. Znal jsi je do posledního detailu. Mám pocit, že ze všech architektů jsi exponáty nejvíc respektoval.

EZ: Uvedu dva příklady. V roce 1973 jsem v Moravské galerii v Brně připravoval výstavu Československá fotografie 1971–1972. Byla to obrovská výstava. Seděl jsem v galerii a všechny ty fotografie jsem si kreslil, takový přehled velikosti známek. Kreslením exponátů si je vrývám do paměti a pak s nimi mohu pracovat. Každá výstava je ale jiná a vyžaduje jiný přístup. V roce 1969 vystavovalo pět fotografů v čele s Tarasem Kuščynským ve Výstavní síni Mladé fronty. Všem jsem předepsal velikost fotografií a jejich adjustaci, bez rámců na podložce (krabice) 5 cm tlusté. Fotografie jsem pečlivě rozmístil ve výstavní síni. Teprve pak jsem si uvědomil, že nevím, co na těch fotografiích je. Vnímám jsem jen jejich strukturu, kompozici bílých, šedých, černých ploch.

JB: Sám navrhuji výstavy a vím, že když se výstavou pečlivě zabýváte, probíráte věci, vše si zakreslujete, diskutujete a někdy se i přete, tak si exponáty i prostor pečlivě otiskujete do hlavy, a pak pracujete automaticky s tím svým otiskem a víte už přesně, o co si výstava říká. Stačí jen vše navnímat.

MP: Jakou roli hraje architektura ve vztahu k prezentovanému uměleckému dílu?

JB: Architektura je podpůrným doplňkem, další svěbytnou vrstvou, kterou dílo podpoří. Neměla by ho rušit, povyšovat se nad něj. Vždy jde jednoznačně o vystavované věci. Ty si mají samy říci, jaký nový prostor pro ně musí

vzniknout v daném výstavním prostoru. Jak má být vzdušný, jestli tam má být barva, a pokud ano, jaká, jaká má být grafika, rozestupy, světlo... Všechny vrstvy.

MP: Zmínil jste vzdušnost. Vnímám ji jako modelaci prostoru prostřednictvím prázdna.

JB: To je problém. Většina výstavních prostorů u nás je malá a neumožňuje velkorysost při práci s prázdny. Jedna finální věc v jednom sále – to by bylo úžasné. A v jiné místnosti pak to zmnožení, variace, opakování, hledání myšlenky.

MP: Když se píše o výstavách, tak vycházejí spíše anotace nebo životopis autora. Skutečná kritika výstav chybí.

EZ: Recenzenti většinou nevnímají prostor. Nenapadne je, že jde o architektonické řešení. Stejně jako u staveb, dovíte se, kdo je investorem, která firma se na stavbě podílela. O architektovi ani zmínka, jako by to zedníci postavili bez projektu.

TRENDY

MP: V čem bylo odlišné výstavnictví v minulosti a nyní?

EZ: Dříve se tolik nekradlo a nepoškozovala se vystavená díla. Děti nepíchalý špendlíky do očí v obrazech. Exponáty nemusely být vždy ve vitrínách.

JB: Výstava by měla umožňovat co nejužší kontakt s dílem. Ale kvůli bezpečnosti se musí dávat do vitríny. Musí se navrhovat zábrany, které jsou ošklivé nebo na sebe zbytečně poukávají pozornost.

MP: Dají se ve výstavnictví vysledovat nějaké trendy nebo přístupy?

EZ: Nedovedu posoudit, jaké jsou trendy. Myslím, že dnes jsou instalace výstav výtvarně náročné, nesrovnatelné s dřívějšími lety. Za vrchol architektonického řešení výstav v poslední době považuji retrospektivu Stanislava Kolíbala Čtyři fáze v Galerii Miroslava Kubíka v Litomyšli v roce 2014, to byla symfonie. A pak výstavu Jiřího Koláře Úšklebek století z roku 2018 v Paláci Kinských, kterou s autorkou Marií Klimešovou vytvořili Josef Pleskot a Norbert Schmidt.

Děkujeme za rozhovor.
Ivan Plicka, Markéta Pražanová

ANKETA: PRÁCE ARCHITEKTA JE SMYSLUPLNÁ A EFEKTIVNÍ VE CHVÍLI, KDY PROJEKT ŘEŠÍ KOMPLEXNĚ

Zeptali jsme se vybraných architektů na specifika interiérové tvorby. V anketě vám přinášíme jejich názory.

Rekonstrukce bytu Kafkova, Praha, Adam Jirkal, Jerry Koza / ateliér SAD, spolupráce Vítek Markvart, vítěz kategorie Interiér – rekonstrukce, Interiér roku 2015

JERRY KOZA

DESIGNÉR, ATELIÉR SAD

V čem spatřujete zásadní odlišnosti při navrhování komplexní stavby a pouze interiéru stavby?

Při navrhování celé stavby jde o komplexní řešení, kde vše souvisí se vším. To je to, co máme nejraději a považujeme za smysluplné. Vnitřní prostor je otisk vnějšího a naopak. Měly by spolu korespondovat. Je to něco jako šaty nebo oblek na míru. Klient se v něm musí cítit dobře, měl by odrazet jeho osobnost, měl by mu sedět a zároveň pokud možno co nejdéle přinášet radost a dobře sloužit. Pokud bychom řešili pouze stříh bez ohledu na barvu a materiál, ne vždy to bude fungovat...

Co považujete při navrhování interiéru za nejdůležitější?

Aby měl atmosféru a byl funkční – důležitá je celková koncepce. Důraz klademe také na materiály, které stárnou do krásy. Ke kvalitnímu řemeslu pak patří i propracované detaily.

Kde podle vašeho názoru končí architektura a začíná design?

Design začíná tam, kde dopředu neznáme kontext, a stavba tedy musí obstát sama o sobě, bez širších vazeb na konkrétní místo. Takových staveb je více, např. opakovatelné objekty, jako jsou čerpací stanice, houseboaty atd. To už považuji za design. Pro architekturu je naopak důležitá jedinečnost a situovanost.

V jaké podrobnosti se při návrhu interiéru ocitáte (pouze stavební úpravy, zařízení, materiály, barevnost, dekorace...).

Pokud se bavíme o profesi architekta, pak jeho práce z definice zahrnuje vše výše popsané, nelze z toho cokoliv vyjmout. Jedno souvisí s druhým, a jak už bylo uvedeno, všemu by měl být nadřazen nějaký hlavní princip či koncept, od kterého se vše odvíjí. Pokud z výčtu vybereme pouze jeden bod, pak už to není práce pro architekta, ale pro jiné osoby, např. dekorátéra. Práce architekta je smysluplná a efektivní ve chvíli, kdy projekt řeší komplexně.

Dům stavitele Johanna Ungera, Znojmo, Jan Hora, Barbora Hora, Jan Veisser, ORA, Interiér roku 2018, absolutní vítěz a vítěz kategorie soukromý interiér

JAN HORA

ARCHITEKT, ATELIÉR ORA

V čem spatřujete zásadní odlišnosti při navrhování kompletní stavby a pouze interiéru stavby?

V míře přizpůsobení. Pokud vytváříme novou stavbu, neuvažujeme v měřítkách interiéru/exteriér, všechno je součástí jednoho celku. Všechno je integrované, vše spolu souvisí. Pokud vstupujeme do existujícího prostoru, musíme se mu přizpůsobit, nebo se naopak vymezit, pokud s něčím nesouhlasíme.

Co považujete při navrhování interiéru za nejdůležitější? Nic takového není.

Kde podle vašeho názoru končí architektura a začíná design?

Asi není třeba stavět pevnou hranici. Hlavní rozdíl vidím v tom, že architekt tvoří většinou prototypy, které nelze snadno zopakovat, zatímco designér často vytváří něco, co se vyrobí v celé sérii. A tomu odpovídá i způsob a úroveň zpracování. Pokud bych to měl komentovat pouze ze své pozice, pokud navrhujeme nějaký „design“, snažíme se detail přizpůsobit tomu, aby to byl schopný vyrobit lokální zámečnick/stolař vlastními silami v malé dílně v jednotkách kusů.

V jaké podrobnosti se při návrhu interiéru ocitáte (pouze stavební úpravy, zařízení, materiály, barevnost, dekorace...).

Stavební úpravy, věci pevně spojené se stavbou, nábytek na míru. Dekoracemi si prostor musí zanést obyvatelé sami...

Kanceláře a showroom Satpo, rezidence Sacre Coeur II, Praha 5, Daniela Polubědová.
Foto Filip Šlapal

DANIELA POLUBĚDOVÁ

ARCHITEKTKA

V čem spatřujete zásadní odlišnosti při navrhování kompletní stavby a pouze interiéru stavby?

Rozdíl bývá značný. Při návrhu kompletní stavby mám možnost připravit celý koncept i jednotlivé stavební detaily s návazností na budoucí interiér, nebojuji tak „s jiným názorem“. Konfrontace s již hotovou stavbou při tvorbě interiéru může být zajímavá a inspirující, nebo právě naopak.

Co považujete při navrhování interiéru za nejdůležitější? Dobrý nápad a soulad mezi investorem a architektem.

Kde podle vašeho názoru končí architektura a začíná design?

Takovými hranicemi se nezabývám, ponechme to teoretikům, pokud je to pro ně zajímavé téma. Navrhují to, co vnímám jako důležité pro vznik plánovaného celku, nebo o co jsem požádána investorem.

V jaké podrobnosti se při návrhu interiéru ocitáte (pouze stavební úpravy, zařízení, materiály, barevnost, dekorace...).

Abyste výsledná realizace interiéru měla zamýšlenou atmosféru, je důležité projít s investorem celou cestu. To znamená, že stavební úpravy by měly harmonicky navazovat na výběr barev, materiálů, tvarosloví, mobilní i vestavný nábytek. Často, v již hotovém prostoru, bývám investorem požádána o výběr drobnějšího vybavení.

Café Záhorský, Praha 6, Magdalena Rochová, JRA Jaroušek Rochová architekti, Interiér roku 2015, absolutní vítěz a vítěz v kategorii veřejný interiér I.
Foto Filip Šlapal

MAGDALENA ROCHOVÁ ARCHITEKTKA, JRA JAROUŠEK ROCHOVÁ

V čem spatřujete zásadní odlišnosti při navrhování kompletní stavby a pouze interiéru stavby?

Při navrhování kompletní stavby je exteriér již od začátku navrhován spolu s interiérem. Navzájem pak exteriér s interiérem komunikují a je pak patrný jeden rukopis architekta. Při navrhování interiéru stavby se musí architekt vypořádat s danou stavbou.

Co považujete při navrhování interiéru za nejdůležitější?

Nejdůležitějších je spousta věcí dohromady. V případě návrhu pouze interiéru již dané stavby je důležité vytěžit z daného prostoru maximum, pochopit danou stavbu, umět na ni reagovat, dokázat správně uchopit zadání a umět dohromady vyváženě navrhnout jednotlivé prvky interiéru.

Kde podle vašeho názoru končí architektura a začíná design?

Architekturu vnímám jako tvorbu uceleného prostoru a design vnímám jako tvorbu produktu či prvku, který se v architektuře použije. I když v případě návrhu atypického prvku interiéru architektem jako světla, stolu, lavice, nábytku jde ještě o architekturu, nebo už o design?

V jaké podrobnosti se při návrhu interiéru ocitáte (pouze stavební úpravy, zařízení, materiály, barevnost, dekorace...).

V té největší podrobnosti. Navrhujeme kompletní interiér, každý detail, prvek, materiál, barevnost je důležitý k docílení perfektního výsledku.

Architektonické řešení výstavy Česká divadelní fotografie, Obecní dům Praha, Marcela Steinbachová, spolupráce Vít Holý, čestné uznání v kategorii Interiér, Grand Prix architektů 2019

MARCELA STEINBACHOVÁ ARCHITEKTKA, ATELIÉR SKUPINA

V čem spatřujete zásadní odlišnosti při navrhování kompletní stavby a pouze interiéru stavby?

Někdy mi přijde, že jsou interiéry složitější, protože jsou silně navázány na představy zadavatele a mohou být hodně specifické.

Co považujete při navrhování interiéru za nejdůležitější?

Pro mne je jednak nejdůležitější nadčasovost navrhovaného řešení. To znamená, aby projekt nezestárl a byl stále aktuální, aby nebyl příliš spojen s dobou vzniku a módními trendy, ale zároveň aby byl současný, v čemž je trochu paradox. Dalším kritériem je určitě i spokojenost uživatelů – jde mi tedy o naplnění a zhmotnění představ zadavatele skrze nadčasové, ale i současné řešení. V případě řešení rekonstrukcí je pro mne často východiskem historická analýza a očišťování jednotlivých vrstev.

Kde podle vašeho názoru končí architektura a začíná design?

Nevím, designem, alespoň mám takový pocit, se nezabývám.

V jaké podrobnosti se při návrhu interiéru ocitáte (pouze stavební úpravy, zařízení, materiály, barevnost, dekorace...).

Naše návrhy nejsou standardizované, tedy řešíme vše a s veškerou péčí. Dekorace nepoužíváme, s výjimkou slavnostního otevření. Každý detail či každý element je ideálně součástí většího celku, celého konceptu. Snažíme se vyhýbat předesignovaným svítidlům či jiným předesignovaným prvkům.

Rodinný dům Prokop, Gabriela Kaprálová, Karolína Falladová, Monika Čurdová, 2018. Foto Peter Fabo

GABRIELA KAPRÁLOVÁ

ARCHITEKTKA, ASGK DESIGN

V čem spatřujete zásadní odlišnosti při navrhování kompletní stavby a pouze interiéru stavby?

Navrhování kompletní stavby včetně interiéru umožňuje lépe zkoordinovat TZB (technologie stavby) v návaznosti na interiéru. Pokud se navrhuje interiéru dodatečně, často to znamená zásah do TZB rozvodů a koncových prvků (např. topení, osvětlení, pozice vypínačů a zásuvek, klimatizace atd.). Při projektování stavby ve fázi prováděcí dokumentace (DPS) je dobré mít na začátku alespoň základní rozvržení budoucího nábytku (vestavěného i volně stojícího) a v ideálním případě mít zpracovanou kompletní studii interiéru ve 3D. Přináší to významnou úsporu času i financí. Při navrhování stavby jako celku včetně interiéru může zároveň interiéru značně ovlivnit i vzhled samotné stavby (například pozice oken na fasádě, šířka chodby, pokud je v ní integrována vestavěná šatní skříň, atd.). Jsou to spojené nádoby. Výsledek je zdařilejší, když se stavba projektuje současně s interiérem.

Co považujete při navrhování interiéru za nejdůležitější?

Interiéru musí být vždy v souladu s funkcí, které slouží. Nemusí to zákonitě znamenat dokonalý, ale studený prostor, ba naopak. Interiéru má krom své funkce nabídnout emoční zážitek, který podpoří jeho účel. Velmi důležitý je na začátku jednotný a jasný koncept, dále pak v celém procesu udržení konceptu v každém detailu včetně perfektní koordinace a integrace TZB prvků v něm.

Kde podle vašeho názoru končí architektura a začíná design?

Nevím, možná tam, kde je výrobek samostatný, ne pevně spojený se stavbou = architektuou, tam podle mě začíná design...

V jaké podrobnosti se při návrhu interiéru ocitáte (pouze stavební úpravy, zařízení, materiály, barevnost, dekorace...)?

Navrhujeme kompletní interiéru a součástí návrhu jsou nezbytné stavební úpravy (u rekonstrukcí), anebo koordinace se samotnou novostavbou, dále atypické vestavěné nábytky, povrchy, materiály, barevnosti, osvětlení. Dekorace – živé květiny, textil také individuálně projekt od projektu. U soukromých rezidencí ponecháváme u dekorací prostor spíše majitelům, snažíme se o solidní základ v podobě vestavěných nábytků, povrchů a osvětlení a zbytek s námi soukromí klienti většinou konzultují a řeší si sami. U komerčních a státních zakázek řešíme i dekorace, dále grafický design v podobě navigačního systému atd.

Připravila Markéta Pražanová

Foto archiv autorů

54

SOUTĚŽE

VÝSLEDKY SOUTĚŽÍ

REKONSTRUKCE KREMATORIA OSTRAVA

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Ostrava
Sekretář	Jiří Burysz
Předmět soutěže	Cílem rekonstrukce jediného krematoria v kraji bylo v první řadě přizpůsobení jeho prostor pro návštěvníky současným nárokům na komfortní užívání a současně zajistit kvalitativně novou úroveň vzhledu stavby. Současný nevyhovující stav je dán řadou nekoordinovaných přestaveb v minulosti, které se podepsaly i na interiéru, a dosluhující životností opláštění stavby, které má nedostatečné technické parametry a je zdrojem neúnosných tepelných zisků a ztrát. Současně měla být rekonstrukce citlivá k původnímu návrhu z šedesátých let a jeho objemovému řešení.
Datum konání soutěže	6. 9.–11. 12. 2019
Porota	Kateřina Šebestová, Richard Vereš, Lukáš Pecka, Marek Štěpán, Milena Vitoulová, náhradníci Ivo Furmančík, Václav Filandr, Radim Václavík
Počet odevzdaných návrhů	12
Ceny a odměny celkem	730 tis. Kč
1. cena (340 tis. Kč)	Meerkatelier / Jindřich Synek, Jaroslav Minařík, Jiří Kočí

Porota oceňuje promyšlený návrh a komplexní řešení objemově adekvátní dostavby. Návrh přiměřeně využívá novou formu pro navýšení kvality provozu a výtvarného ře-

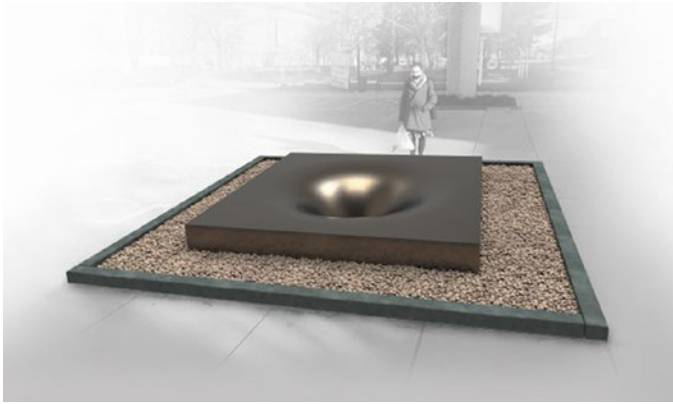
šení. Původní koncepce areálu je zachována a tvůrčím způsobem rozvíjena. Ocenění zejména zasluhuje zachování původní myšlenky situování obou obřadních síní v nástupní části stavby včetně přemístění provozu spalovacích pecí do zadní části objektu. Díky tomu je jejich provozní uspořádání efektivní. Návrh interiéru obřadní síně nezachovává původní prvky – tento názor autorů, včetně využití těchto prvků v jiném kontextu, porota doporučuje korigovat ve spolupráci s investorem. V interiéru, kde se jeví neadekvátně použití lícového zdiva, dále doporučujeme zvážit materiálové řešení více zohledňující konstrukci stavby. V exteriéru nejsou použity žádné nepřiměřené stavební technologie, které by stavbu nevhodně prodražovaly. Cenově náročnější je pouze zastínění hlavního prosklení, které je však z hlediska významu stavby adekvátní (přispěje také k zastínění velké síně). Porota rovněž doporučuje zachovat možnost příjezdu vozidel před objekt síně.

2. cena	neudělena
3. cena (210 tis. Kč)	NEUHÄUSL HUNAL / Ivan Březina, David Neuhäusl, Matěj Hunal, spolupráce Veronika Pal'ová, Jakub Zelenák
Odměna (90 tis. Kč)	Atelier 99 / Veronika Hladíková, Šimon Štrba, Lucie Pešáková Surá
Odměna (90 tis. Kč)	Přemysl Jurák, Karel Filsak, Zdeněk Rothbauer, spolupráce Vendula Bažová

ZTVÁRNĚNÍ PAMÁTNÍKU OBĚTEM STŘELBY V POLIKLINICE FAKULTNÍ NEMOCNICE V OSTRAVĚ DNE 10. PROSINCE 2019

Jednofázová užší výtvarná soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Ostrava
Organizátor	Městský ateliér prostorového plánování a architektury
Sekretář	Martina Kostelníková
Předmět soutěže	Umístění a návrh uměleckého díla v předprostoru Polikliniky Fakultní nemocnice v Ostravě, jehož plnohodnotnou součástí se má stát. Řešené výtvarné dílo bude sloužit jako pietní místo k událostem, které se v poliklinice odehrály 10. 12. 2019, čemuž by idea a význam díla měly odpovídat.
Datum konání soutěže	20. 2.–14. 5. 2020
Porota	Petra Petlachová, Ondřej Vysloužil, Jaroslav Kania, František Kowolowski, Jakub Ivánek, Tomáš Knoflíček, Petra Vlachynská, náhradníci Hana Maiwaelderová, Zuzana Bajgarová, Martin Mikolášek, Václav Filandr
Počet odevzdaných návrhů	6
Ceny a odměny celkem	120 tis. Kč
1. cena	neudělena

2. cena (60 tis. Kč)

Lukáš Dvorský

Lapidární, koncentrovanou a univerzální formou vystihuje tragiku celé události, přičemž na rozdíl od zbylých postupujících návrhů nevyužívá poněkud prvoplánové číselné symboliky. Porota kvituje vhodně zvolené měřítko objektu, jakož i oceňuje fakt, že se autorovi podařilo nenásilným způsobem navázat tvarový a obsahový dialog s již existující sochou Vladislava Gajdy. Porota není přesvědčena o zasazení díla do prostoru s přechodovým pásmem ze šterku, lemovaným obrubníkem. Porota doporučuje dílo k realizaci s těmito výhradami: navrhuje autorovi umístit objekt v jiné části předprostoru FNO, např. travnatý prostor. Komise je toho názoru, že přemístěním a jiným způsobem instalace díla do prostoru dojde k zvýšení kvality celého díla. Porotci zároveň doporučují lépe vyřešit nebo zcela odstranit problematický lem s obrubníkem.

3. cena (40 tis. Kč)
Odměna (20 tis. Kč)Matěj Frank
Jakub Gajda

REVITALIZACE HAVLÍČKOVA NÁMĚSTÍ V ŽATCI

Otevřená jednofázová otevřená projektová urbanisticko-krajinářská soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor
Sekretář
Předmět soutěže

Město Žatec
City Upgrade, s. r. o.
Lucie Kadrmanová Chytilová
Zpracování architektonicko-krajinářského návrhu revitalizace Havlíčkova náměstí v Žatci s cílem oživení místa a transformace na důstojné centrum sídliště Podměstí. Součástí návrhu mělo být propojení okolních budov a navazujících ploch, které s náměstím souvisí a ovlivňují jeho využití. Místo by se díky úpravám mělo opět stát navštěvovaným a využívaným centrem žateckého Podměstí. Cílem soutěže bylo získat kvalitní architektonicko-krajinářský návrh obnovy náměstí a přilehlých ploch, který bude podkla-

Datum konání soutěže
Porota

dem pro zpracování navazující projektové dokumentace.
2. 3.–1. 6. 2020
Radim Laibl, Jaroslav Špička, Markéta Zdebská, Ondřej Tuček, Vladimír Sitta, náhradníci Gabriela Becková, Jiří Žid

Počet odevzdaných návrhů
Ceny a odměny celkem
1. cena (300 tis. Kč)

10
600 tis. Kč
Objektor architekti, s. r. o. / Václav Šuba, Jakub Červenka, Pavlína Malíková, Aleš Steiner

Po obsahové stránce je návrh kladně hodnocen zejména díky vhodné reinterpretaci stávající morfologie, která je nejen citlivá, ale také zcela přesvědčivá. Jisté zjednodušení a stylizace totiž jednoznačně prospívá přehlednosti v území a variabilitě využití veřejného prostoru. Velkou kvalitou návrhu je také propracovanost nosných myšlenek. Ty jsou předneseny přehledně a srozumitelně. Porota oceňuje rozsah ideového návrhu a chápání širších vztahů, ačkoliv ne všechny myšlenky jsou v celé šíři realizovatelné. Kladně bylo hodnoceno umístění bloku stromů při komunikaci ve Svatováclavské ulici, která pomyslně uzavírá veřejný prostor z východní strany, při detailnějším zpracování však bude nezbytné myslet na průhledy směrem k historickému centru města. Přetvarování přístupové rampy do OC je jednoznačně přínosné, její osud je však závislý na další diskusi s městem a s majitelem objektu. K dalšímu dopracování jsou určeny prvky mobiliáře a rozhodnutí o rozsahu sportoviště / herních prvků. (kráceno redakcí)

2. cena (200 tis. Kč)

NEUHÄUSL HUNAL, s. r. o. / Ivan Březina, David Neuhäusl, Matěj Hunal

3. cena (100 tis. Kč)

Jan Hendrych, Matěj Čunát, Miroslav Chmel, Eliška Málková, Marie Štefanová, Karolína Roschl, Jana Voňková

POTENCIÁL MĚSTA / ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

Dvoufázová otevřená projektová urbanistická, architektonická a krajinářská soutěž

Vyhlašovatel Organizátor	Město Žďár nad Sázavou Refuel, s. r. o. / Babáková 2153/8, 148 00 Praha
Sekretář Předmět soutěže	Hana Špačková Návrh urbanistického, architektonického a krajinářského řešení lokality Neumannova, Magistrála a Atrium.
Datum konání soutěže Porota	4. 11. 2019–6. 2. 2020 Josef Klement, Martin Mrkos, Lucie Radilová, David Mikulášek, Michal Kohout, Petr Lešek, Zdeněk Sandler, náhradníci Jan Mokříš, Zdeněk Navrátil, Ludmila Řezníčková, Dana Příhodová, Saman Saffarin
Počet odevzdaných návrhů	9
Ceny a odměny celkem	550 tis. Kč
1. cena (200 tis. Kč)	MS plan, s. r. o. / Michal Šourek, Pavel Hřebecký, spolupráce Kateřina Holotová, Linda Svobodová, Milan Ševčík, Kateřina Fišerová

Porota oceňuje romantický charakter a drobné měřítko zástavby; rozmanitost veřejných prostranství; návrh etapizace i začlenění starších objektů do urbanistické koncepce. Porota oceňuje příjemnou fragmentaci objemu zástavby, který působí jako shluk drobnějších staveb, i když vychází z kompaktní blokové konfigurace. Celkové řešení vytváří rozmanitou síť veřejných prostranství, která svým ztvárněním nabízí možnost různorodého využití. Urbánní parter je koncipován v efektivním a lidsky příjemném měřítku, odpovídajícím komerčnímu a společenskému využití. Dalším pozitivním aspektem návrhu je vizuální prolínání veřejných prostranství s vnitrobloků. Porota doporučuje v případě dalšího rozpracování prověřit zachování současné stopy komunikace v ulici Neumannova a její koncipování jako hlavní dopravní i společenské osy území; možnost zklidněného propojení obslužných komunikací mezi jižní

a severní části zástavby za frontou náměstí; přesunutí parkovacího domu blíže náměstí; vhodnost umístění otevřeného tržiště v druhém plánu zástavby; míru uzavření bloků pro zachování polosoukromého charakteru vnitrobloků; dopravní obsluhu jednotlivých objektů v řešeném území. (kráceno redakcí)

2. cena (150 tis. Kč)	Miroslava Zadražilová, Jakub Czapek, Karolína Langnerová
3. cena (100 tis. Kč)	Rudolf Grimm, Klára Zahradníčková, Martina Grimmová, Štěpán Matějka, spolupráce Zdeňka Linhartová, Alexandra Krejčí

SOCHA K 1100. VÝROČÍ ZAVRAŽDĚNÍ SV. LUDMILY, MĚLNÍK**Jednofázová otevřená projektová výtvarná soutěž**

Vyhlašovatel Sekretář Předmět soutěže	Město Mělník Ondřej Vejvoda Návrh uměleckého díla – sochy sv. Ludmily, které bude umístěno na drobném rozšířeném veřejném prostranství, na křižování ulic Svatováclavská a Česká.
Datum konání soutěže Porota	2. 3. 2019–29. 5. 2020 Petr Volf, Jiří Hladík, Dominik Lang, Petr Pokorný, František Svátek, náhradníci Ctirad Mikeš, Jakub Rafl
Počet odevzdaných návrhů	31
Ceny a odměny celkem	140 tis. Kč
1. cena	nebyla udělena
2. cena (50 tis. Kč)	Pavel Uličný

Návrh, který vzbuzoval u poroty jednu z nejdelších debat. Porota kladně hodnotí promyšlenou symboliku návrhu, který zároveň svou interaktivitou vtahuje návštěvníka do děje. Citlivé až pokorné a mystické přístoupení k tématu bylo hodnoceno jako nejlepší ze všech soutěžních návrhů. Vodní prvek je vždy kladně hodnocen ve veřejném prostranství, nicméně problémem by zde mohla být následná údržba vzhledem k umístění pod

vzrostlým stromem. Rozporuplné názory byly také u technologického řešení tvořícího vlny a následné údržby a provozu. Doporučením poroty pro případné dopracování návrhu je zamýšlení se nad jednoduchým sdělením propracované myšlenky návrhu nezaujatému divákovi, které zde chybí.

3. cena (30 tis. Kč)	David Balajka
3. cena (30 tis. Kč)	Oksana Džabarjan
Odměna (10 tis. Kč)	Irena Armutidisová
Odměna (10 tis. Kč)	Viktor Svatoš
Odměna (10 tis. Kč)	Jakub Chvojka

REKONSTRUKCE A PŘÍSTAVBA ZÁKLADNÍ ŠKOLY V PRAZE PÍSNICI

Užší jednofázová projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Městská část Praha-Libuš
Organizátor	Markéta Kohoutová
Sekretář	Markéta Pražanová
Předmět soutěže	Zpracování architektonického návrhu rekonstrukce a rozšíření stávající kapacity školy, která bude sloužit 360 (výjimečně až 440) žákům. Předmět soutěže bylo možné realizovat na pozemcích ve vlastnictví hl. m. Prahy a svěřené správě zadavatele p. č. 302, 303, 304, 305, 341, 4/1 a 318/1, vše v k. ú. Písnice, včetně komunikace. Zadavatel kladl důraz na citlivé začlenění přístavby do území. Navržené řešení přístavby a rekonstrukce základní školy v Písnici by mělo umožnit urbanistické napojení na přílehlající veřejný prostor i následné zpracování kvalitních návrhů jejího interiéru. Škola si má i po rozšíření zachovat „rodinný“ charakter.
Datum konání soutěže	27. 12. 2019–10. 6. 2020
Porota	Jiří Koubek, Tomáš Loukota, Blanka Chýlová, Jan Hájek, Zdeněk Jiran, Markéta Smrčková, David Mareš, náhradníci Lenka Koudelková, Lucie Jungwiertová, Jiří Opočenský, Ivana Kabelová
Počet odevzdaných návrhů	10
Ceny a odměny celkem	1 100 tis. Kč
1. cena (260 tis. Kč)	Rusina Frei, s. r. o. / Martin Rusina, Martin Frei

Návrh má vysoké výtvarné a architektonické kvality. Celkové řešení působí střídme a pracuje precizně se zadaným stavebním programem a důsledně respektuje jeho minimalistický rozsah. Dodržuje rozpočtovou kázeň a nabízí tak ekonomicky výhodné řešení, které je velmi dobře realizovatelné. Minimální objem novostavby školní budovy, který je oprostěný od nadbytečných provozů, zachovává vysoké urbanistické hodnoty mis-

ta. Kladem tohoto úsporného řešení je rovněž podpoření rodinného charakteru vesnické školy, příjemné dimenze a volba materiálů. Dostatečné odstupy od společných hranic pozemků dávají naději na bezkolizní průběh projednání. Zelená střecha zlepšuje mikroklima místa a bude mít i edukativní roli. Jelikož nedochází k zásadním zásahům do stávající budovy školy, lze navržené úpravy realizovat v podstatě během letních prázdnin a nedojde tak k omezení výuky v době realizace. Vhodné je vizuální propojení tříd a společných prostor a povýšení chodeb na odpočinkové sdílené zóny. Přínosné je propojení vstupu do školy s veřejným prostranstvím stejně jako napojení jídelny na komunitní prostor piazzetty. Pozitivně vnímáno je rovněž vymezení zahrady pro družinu. Venkovní hřiště je vhodně propojeno s tělocvičnou, od sousedů ho opticky odděluje stromořadí. Jedná se o vhodné řešení rovněž z pohledu energetické efektivity u novostavby i původní budovy, kde doplňuje vnější stínění.

2. cena (200 tis. Kč)	SOA architekti, s. r. o. / Ondřej Píhrt, Štefan Šulek, Ondřej Laciga
3. cena (150 tis. Kč)	XTOPIX architekti, s. r. o. / Pavel Buryška, Barbora Buryšková

LETY U PÍSKU. PAMÁTNÍK HOLOKAUSTU ROMŮ A SINTŮ V ČECHÁCH

Dvofázová otevřená projektová krajinařsko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Muzeum romské kultury
Organizátor	ONplan lab, s. r. o.
Sekretář soutěže	Karolína Koupalová
Předmět soutěže	Nalezení optimálního architektonického, krajinařského a výtvarného řešení Památníku holokaustu Romů a Sintů v Čechách v Letech u Písku, řešení, které bude respektovat základní poslání památníku. Památník je a nadále musí být místem uctění památky obětí tábora v Letech, obětí holokaustu

Romů a Sintů, místem piety a tiché kontemplace, autentickým místem připomínky utrpení. Památník bude na autentickém místě utrpení poskytovat informace, vysvětlovat, zprostředkováním informací o historii místa i holokaustu Romů a Sintů narovnávat nepravdy a mýty. Památník v Letech bude na místě utrpení/holokaustu vzdělávat a vést obecně proti násilí, vychovávat k demokracii a vysvětlovat kořeny nenávisti a diskriminace. Památník se stane místem, které podnítl diskusi nejen o hodnocení minulosti, ale bude reflektovat i současnou společenskou situaci. Vzbudí zájem o témata, jako je diskriminace menšin a vyloučení ze společnosti, popírání holokaustu a obecně téma lidských práv, svobod a soužití. Památník se má stát místem reflexe a sebereflexe, pokání i smíření, místem, kde se paměť stane aktivní součástí života společnosti a jejího diskursu.

Datum konání soutěže
Porota

14. 10. 2019–21. 4. 2020
Jana Horváthová, Čeněk Růžička, Martin Martínek, Josef Pleskot, Vladimír Sitta, Emilie Rigová, Rostislav Koryčánek, náhradníci Anna Míšková, Rudolf Murka, Regina Loukotová, Igor Marko

Počet odevzdaných návrhů

41

Ceny a odměny celkem

520 tis. Kč

1. cena (150 tis. Kč)

Ateliér Terra Florida, v. o. s / Jan Sulzer / Lucie Vogelová – Lucie Vogelová, Jan Světlík, Vojtěch Šedý, Filip Šefl, spolupráce Roman Černošous, Petr Karlík

Porota kladně hodnotí jednoduchý, srozumitelný a provozně úsporný základní koncept, s kterým je do budoucna možno v detailu dále pracovat, aniž by byla narušena jeho celistvost. Všeobjímající kruh s pietní loukou uvnitř lemovaný lesem je účinným gestem, vymezuje místo paměti. Koncept používá minimalistické výrazové prostředky a tomu odpovídá i architektura staveb. Zasazení památníku do krajiny je přívětivé, citlivé, souzní s okolní krajinou. Postupný vývoj hlavního kompozičního prvku památníku – nového lesa bude symbolizovat růst, sílení vztahu mezi majoritou a minoritou. Návrh plní předpoklady pietního místa – památníku, citlivě pracuje s tématem času i připomínáním. Jednoznačně pozitivně lze hodnotit pochopení námětu památníku a jeho abstrakci do návrhu. Zakomponování historie do krajiny – vytvoření místa, které je nutné objevit, stejně jako historii Romů. Prázdný prostor místa ukrytého v lese je symbolem prázdne-

ho místa v historii, v paměti. Tábor není glorifikován, ale nabízí místo pro objevení jeho historie přímo v místě tábora. Návrh vhodně vykazuje respekt k romské kultuře a historii – převedeno právě na respekt k přírodě a možnost svobodného „bytí a pohyb“ v ní. Cesta, les a louka, to jsou silné atributy kočovných Romů, jsou to ale i účinné atributy, kterými lze ostatním lidem citlivým způsobem prezentovat útrpnou historii místa. (kráseno redakcí)

2. cena (120 tis. Kč)

Jakub Kopec, Klára Zahradničková, Tomáš Džadoň, spolupráce Paly Paštika, Luboš Zbránek, Lynda Zein, Aurélie Garová

3. cena (90 tis. Kč)

Andrea Govi Architetto / Karolina Chodura, Joanna Rozbroj, Marta Tomasiak

PROBÍHAJÍCÍ SOUTĚŽE

PŘÍSTAVBA MATEŘSKÉ ŠKOLY V MORAVSKÉ NOVÉ VSI

Jednofázová otevřená projektová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel

Městys Moravská Nová Ves ve spolupráci se Společností Petra Parlěře, o. p. s.

Sekretář

Aleš Valder

Předmět soutěže

Zpracování urbanisticko-architektonického návrhu řešení přístavby mateřské školy v Moravské Nové Vsi. Vyhlašovatel očekává takové řešení, které bude investičně i provozně úsporné a bude zohledňovat moderní trendy ve veřejném stravování určeném pro děti a mlá-

dež. Současně vyhlášovatel od návrhu očekává vytvoření přívětivého vnitřního prostředí přístavby i jejího exteriéru, které bude svým pojetím přístavbu vhodně začleňovat do stavební struktury městyse, bude respektovat stávající objekt mateřské školy včetně v nedávné minulosti provedených stavebních úprav jeho exteriéru, a kontext s další okolní zástavbou. Urbanistické řešení by mělo podpořit důležitost a význam objektu jako jednoho z nejvýznamnějších mezi veřejnou občanskou vybaveností v městysu, vytvořit odpovídající veřejný prostor v jeho okolí s důrazem na adekvátní prostorové uspořádání odpovídající významu stavby a jejího prostředí, respektovat komunikační vztahy v obci.

Předpokládané ceny a odměny celkem
Porota

330 tis. Kč

Rostislav Šilný, Jakub Luňák, Stanislav Žerava, Petr Brožek, Eva Kovářiková, náhradníci Vladislava Časná, Eva Špačková

Datum odevzdání soutěžních návrhů

23. 9. 2020

NOVÁ TEPNA – VRSTEVNATÉ CENTRUM NÁCHODA

Mezinárodní dvofázová otevřená projektová architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor
Sekretář
Předmět soutěže

Město Náchod
CCEA MOBA
Igor Kovačević
Zpracování urbanistické studie na nestabilizované území Tepna. ÚS bude vložena do evidence územně plánovací činnosti.

Předpokládané ceny a odměny celkem
Porota

2 650 tis. Kč

Jan Birke, Jan Čtvrtečka, Michal Kudrnáč, Pavel Hnilička, Jaroslav Wertig, Marta Mnich, Tina Saaby, náhradníci František Majer, Aleš Krutička, Viktor Vlach

Datum odevzdání soutěžních návrhů
Datum odevzdání soutěžních návrhů (2. kolo)

25. 9. 2020

11. 12. 2020

NOVÉ SÍDLO OBECNÍHO ÚŘADU V HOVORČOVICÍCH

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor
Sekretář
Předmět soutěže

Obec Hovorčovice
Jana Kusbachová
Zuzana Kučerová
Zpracování architektonického návrhu nového sídla Obecního úřadu v Hovorčovicích a jeho okolí. Obec prošla v nedávné době velkým a rychlým rozvojem, a proto potřebuje posílit své centrum a vybudovat adekvátní zázemí občanské vybavenosti. Polyfunkční objekt se stane významným reprezentativním místem sídla, které usnadní komunikaci mezi obyvateli a správou obce.
300 tis. Kč

Předpokládané ceny a odměny celkem
Porota

Zdeněk Šťastný, Milan Kotva, Jan Šépka, David Mateáško, Vojtěch Sosna, náhradníci Ondřej Tuček, Miroslav Bazika, Ida Chuchlíková

5. 10. 2020

Datum odevzdání soutěžních návrhů

OBNOVA NÁMĚSTÍ JIŘÍHO Z LOBKOVIC

Otevřená projektová jednofázová architektonicko-krajinářská soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor
Sekretář
Předmět soutěže

Městská část Praha 3
Miroslav Vodák
Miroslav Vodák
Najít nejlepší řešení na obnovu náměstí Jiřího z Lobkovic včetně souvisejících uličních prostorů dle soutěžního zadání. Zadavatel očekává, že soutěžící budou prostor náměstí řešit jako komplexní architektonický návrh ve všech urbanistických, krajinářských, dopravních a technických souvislostech. Cílem je navrhnout řešení základních funkčních a provozních vztahů tak, aby vzniklo kvalitní veřejné prostranství, které umožní jeho každodenní praktické užívání obyvateli ze širšího okolí.
750 tis. Kč

Předpokládané ceny a odměny celkem
Porota

Martina Forejtová, Jiří Ptáček, Ivan Plicka, Petr Velička, Štěpánka Šmídová, náhradníci Matěj Michálek, Žaloudek, Ondřej Elfmarek, Radek Vaňáč, Petr Kučera
30. 9. 2020

Datum odevzdání soutěžních návrhů

NG, PRAHA JINONICE – NOVOSTAVBA
DEPOZITÁRNÍ BUDOVY, 1. A 2. ETAPA

**Veřejná zakázka zadávaná v řízení se
soutěžním dialogem**

Vyhlašovatel
Předmět soutěže
Porota
Datum odevzdání
soutěžních návrhů

Národní galerie v Praze
Zajištění služeb spočívajících
především v dopracování ví-
tězného architektonického
návrhu a ve zpracování kom-
pletní projektové dokumen-
tace dle uvedené specifikace
pro novostavbu depozitár-
ní budovy Národní galerie
v Praze v Jinonicích.
Radek Kolařík, Igor Kovače-
vič, Jan Novotný, Filip Ditrich,
Dušan Perlík, náhradníci Ja-
romír Hainc, Eva Balaščíková,
Jan Žalský
29. 9. 2020

MĚSTSKÉ BYDLENÍ POLIČKA

**Jednofázová otevřená projektová
architektonická soutěž**

Vyhlašovatel
Organizátor
Sekretář soutěže
Předmět soutěže
Předpokládané ceny
a odměny celkem
Porota
Datum odevzdání
soutěžních návrhů

Město Polička
Marek Janatka
Kateřina Hroníková
Zpracování architektonic-
kého návrhu rekonstrukce
a dostavby nebo přístavby
dětského domova v Polič-
ce pro využití jako bytového
domu. Předmětem soutěže
je urbanistické a architekto-
nické řešení pozemku s ob-
jektem stávajícího dětského
domova. Cílem zadavatele je
využití na rezidenční funk-
ci při zachování, dostavbě,
nebo přestavbě stávající-
ho objektu, případně i jeho
odstranění tak, aby vznikl
plnohodnotný rezidenční
komplex jednoho nebo více
objektů. Je možné uvažovat
o demolici objektu dětského
domova. Soutěžící musí toto
řešení řádně zdůvodnit, ze-
jména s ohledem na výhody
a nevýhody, které toto řešení
přinese.
670 tis. Kč
Jaroslav Martinů, Jan Ma-
touš, Radim Totušek, David
Mateáško, Pavla Pannová,
Martin Kloda, Lenka Dvořá-
ková, náhradníci Jiří Mach,
Anita Stanislavová, Jiří Hůrka
13. 10. 2020

NÁMĚSTÍ KARLA IV. V BRNĚ-LÍŠNI

**Dvoufázová otevřená projektová
urbanistická, architektonická a krajinářská
soutěž**

Vyhlašovatel
Organizátor
Sekretář
Předmět soutěže
Předpokládané ceny
a odměny celkem
Porota
Datum odevzdání
soutěžních návrhů

Statutární město Brno, měst-
ská část Brno-Líšeň
Refuel, s. r. o.
Zbyněk Ryška
Návrh urbanistického, archi-
tektonického a krajinářské-
ho řešení náměstí Karla IV.
v Brně-Líšni.
600 tis. Kč
Břetislav Štefan, Martin Pří-
borský, Iva Kremitovská,
Pavel Jura, Tomáš Rusín,
Zdeňka Vydrová, Ivan Kole-
ček, náhradníci Lukáš Bru-
žeňák, Pavel Mokřý, Rudolf
Grimm, Lukáš Pecka
23. 10. 2020

REKONSTRUKCE JEŠUTOVA NÁMĚSTÍ
A NÁMĚSTÍ II. ODOBOJE V BYSTRICI

**Jednofázová projektová architektonicko-
krajinářská soutěž o návrh**

Vyhlašovatel
Organizátor
Sekretář soutěže
Předmět soutěže
Předpokládané ceny
a odměny celkem
Porota
Datum odevzdání
soutěžních návrhů

Město Bystřice
MOBA studio / CCEA MOBA
Igor Kovačević
Najít nejlepší řešení na re-
konstrukci Ješutova námě-
stí a náměstí II. odboje. Cílem
soutěže je pro město Bys-
třice najít partnera pro vy-
tvoření kvalitního veřejného
prostoru a řešení dvou nej-
významnějších veřejných
prostranství města. Odha-
dované stavební náklady bez
přeložek sítí na realizaci jsou
40 mil. Kč bez DPH. Soutěž
tyto předpokládané náklady
ověří a bude sloužit jako in-
dikátor pro jejich případnou
aktualizaci.
500 tis. Kč
Michal Hodík, Tomáš Russe,
Roman Brychta, Ondřej Cís-
ler, Eva Zemenová, náhrad-
níci Jan Vaněček, Jaroslav
Hulín, Vít Dvořák
30. 10. 2020

SOUTĚŽE PO TERMÍNU ODEVZDÁNÍ SOUTĚŽNÍHO NÁVRHU / ŽÁDOSTI O ÚČAST

CENTRUM OBCE ROZDROJOVICE

Jednofázová užití projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Obec Rozdrojovice
Organizátor David Mikulášek
Sekretář David Mikulášek
Předmět soutěže Nalezení hodnotného a koncepčního návrhu plochy před novostavbou obecního úřadu v řešeném území a koncepcie zachování hodnoty navazujícího veřejného prostranství centrální plochy obce v dotčeném území.

Předpokládané ceny
a odměny celkem
Porota

Lhůta pro podání
žádosti o účast
Datum odevzdání
soutěžních návrhů

90 tis. Kč
Daniel Stráský, Karel Taft,
Mirko Lev, Lenka Hanusová,
Petr Todorov, náhradníci
Martin Kružík, Oldřich Pokorný,
Petr Mutina
8. 7. 2020
30. 9. 2020

PARKOVACÍ DŮM ZA KATEDRÁLOU, OSTRAVA

Užití jednofázová projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Statutární město Ostrava
Organizátor Městský ateliér prostorového plánování a architektury, příspěvková organizace
Sekretář soutěže Martina Kostelníková
Předmět soutěže Návrh architektonického řešení novostavby parkovacího domu na pozemcích parcelní číslo 461/1, 461/2 a 462/1 v k. ú. Moravská Ostrava, obec Ostrava. Návrh je nutné řešit komplexně v rámci řešeného území v rozsahu vymezeném dle soutěžních podkladů. Soutěžní zadání vychází z aktuální situace lokality historického centra města. Novostavbu PD je proto nutné řešit v jejím kontextu jako součást všech systémových vrstev města. Z prostorového hlediska

je požadováno PD řešit tradičně jako součást městské blokové struktury s ohledem na sousedící významné stavby. Součástí soutěžního zadání je také úvaha o způsobu provozování PD a na to navazující funkční náplni včetně případných budoucích změn. 2000 tis. Kč

Předpokládané ceny
a odměny celkem
Porota

Lhůta pro podání
žádosti o účast
Datum odevzdání
soutěžních návrhů

Vladimír Cigánek, David Witosz, Ondřej Vysloužil, Martin Krupauer, Ondřej Chybík, Vladimír Fialka, Milena Vitoulová, Zuzana Bajgarová, Petr Buryška, náhradníci Lucie Kadrmanová Chytilová, Petr Stanjura
31. 7. 2020
20. 11. 2020

ZÁMECKÝ PARK V OSTRAVĚ-PORUBĚ

Jednofázová užití projektová krajinářsko- urbanistická soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor
Sekretář soutěže
Předmět soutěže

Předpokládané ceny
a odměny celkem
Porota

Lhůta pro doručení
žádosti o účast
Datum odevzdání
soutěžních návrhů

Statutární město Ostrava – městský obvod Poruba
Statutární město Ostrava, městský obvod Poruba
Martina Kostelníková
Zpracování krajinářsko-urbanistického návrhu na řešení prostoru s názvem Zámecký park v Ostravě-Porubě.
1750 tis. Kč

Lucie Baránková Vilamová, Zuzana Bajgarová, Petr Jedlička, Mojmír Kyselka, Vladimír Sitta, Magda Cigánková Fialová, Jiří Žid, náhradníci Petra Brodová, Rudolf Grimm, David Zajíček
14. 8. 2020
24. 11. 2020

JEZERO MILADA

Mezinárodní užití dvofázová projektová krajinářsko-urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor
Sekretář
Předmět soutěže

Palivový kombinát Ústí, státní podnik
ONplan lab, s. r. o.
Karolína Koupalová
Nalezení optimální proveditelné a udržitelné koncepce postupné přeměny území jezera Milada v místo:

1. které si i přes navržené změny zachová a bude dále rozvíjet svůj osobitý přírodní charakter s cílem vytvoření krajiny odolné vůči klimatickým změnám,
2. vhodné pro příměstskou rekreaci, odpočinek v přírodě, sport s kvalitním zázemím a vybavením pro obyvatele okolních sídel, které bude lákat k pobytu i přespolní návštěvníky,
3. které se stane nedílnou součástí širšího území, které bude dobře dostupné z okolních měst a obcí, vhodně doplní jejich občanskou vybavenost a v odůvodněných případech alokuje i plochy pro bydlení navazující na již zastavěné území,
4. které přispěje ke zvýšení kvality života místních obyvatel, přispěje k obnovení „místa s dobrou adresou“.

3 875 tis. Kč

Předpokládané ceny
a odměny celkem
Porota

Petr Kubiš, Tomáš Kupec,
Martin Klika, Pavlína Janiková,
Klára Salzman, Jitka Trevisan,
Jan Magasanik, Filip Tittl,
Ondřej Špaček, náhradníci
Jan Vondruška, Josef Kusebauch,
Petr Nedvědický, Jana Princová,
Ondřej Beneš, Vladimír Šanda,
Roman Bukáček, Milota Sidorová,
Miroslav Janovský

31. 7. 2020

Lhůta pro podání
žádosti o účast

Datum odevzdání
soutěžních návrhů

30. 11. 2020

Datum odevzdání
soutěžních návrhů
(2. kolo)

26. 3. 2021

PŘIPRAVOVANÉ SOUTĚŽE

PARK U VODY, PRAHA 7 – HOLEŠOVICE

Otevřená jednofázová projektová urbanisticko-krajinářská soutěž o návrh

Vyhlašovatel
Organizátor
Sekretář
Předmět soutěže

Městská část Praha 7
Markéta Kohoutová
Markéta Pražanová
Zpracování urbanisticko-
krajinářského návrhu parku
u vody v Praze 7 – Holešovicích.
Cílem revitalizace

prostoru je znovunavázání vztahu s řekou na levém vltavském břehu, posílení jedinečného charakteru parku se zachovalou stopou průmyslového provozu a využití potenciálu jednoho z mála veřejných míst v městské struktuře s rozlehlou zelenou plochou, které umožňuje volný pohyb kolem vody. Návrh by měl představit základní principy fungování nového parku, jeho schopnost dynamicky reagovat na proměňující se způsob užívání i uživatelů samotných, které revitalizace vyvolá. Zadávatel si nepřeje instantní, luxusní, přesně definovaný nábrežní park. Nový park na ploše přibližně 2,9 ha by měl udržitelným způsobem zohlednit rizika a omezení, která s sebou přináší umístění v aktivní záplavové zóně. Předpokládané celkové stavební náklady: 25 mil. Kč

400 tis. Kč
Lenka Burgerová, Jiří Hejnic,
Jan Sedlák, Patrik Hoffman,
Tomáš Jiránek, náhradníci
Jiří Knitl, Eva Jeníková
30. 11. 2020

Ceny a odměny celkem
Porota

Datum odevzdání
soutěžních návrhů

REVITALIZACE AREÁLU BÝVALÉ MAYEROVY
TOVÁRNÝ VE DVOŘE KRÁLOVÉ NAD LABEM

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel

Město Dvůr Králové nad Labem

Předmět soutěže

Zpracování architektonického návrhu na řešení rekonstrukce areálu bývalé Mayerovy továrny ve Dvoře Králové nad Labem (bývalý areál podniku Strojtex) v území městské památkové zóny Dvůr Králové nad Labem. Návrh by se měl stát jedním z podkladů k zadání zakázky na zpracování navazujících výkonových fází projekčních prací, dohledu nad jejich provedením a uvedením předmětné stavby do užívání. Návrh by měl architektonicky, výtvarně a provozními vazbami zapojit areál do historického centra města a otevřít široké veřejnosti z řad obyvatel města i jeho návštěvníků.

ÚPRAVY ČÁSTI CENTRA OBCE ŽELECHOVICE NAD
DŘEVNICÍ

**Jednofázová architektonicko-urbanistická
soutěž**

Vyhlašovatel Želechovice nad Dřevnicí
Předmět soutěže Zpracování architektonicko-urbanistického návrhu revitalizace části centra obce Želechovice nad Dřevnicí.

REVITALIZACE KOMENSKÉHO NÁMĚSTÍ, NOVÉ
STRAŠECÍ

**Jednofázová otevřená architektonicko-
krajinařská projektová soutěž**

Vyhlašovatel Město Nové Strašecí
Předmět soutěže Řešení revitalizace Komenského náměstí a přilehlého okolí v centru města Nové Strašecí.

POCTA JIŘINĚ HAUKOVÉ A JINDŘICHU
CHALUPECKÉMU – UMĚLECKÁ INSTALACE VE
VEŘEJNÉM PROSTORU PRAHY 10

**Jednofázová otevřená projektová
architektonicko-výtvarná soutěž**

Vyhlašovatel Městská část Praha 10
Předmět soutěže Nalezení nejlepšího uměleckého ztvárnění pocty Jiřině Haukové a Jindřichu Chalupckému – tedy nejlepší řešení umělecké intervence v Parku Jiřiny Haukové a Jindřicha Chalupckého mezi ulicemi Vršovickou a U Vršovického nádraží v Praze 10. Cílem soutěže bude najít pro městskou část Praha 10 partnera pro vytvoření kvalitní soudobé umělecké instalace ve veřejném prostoru, a to v souladu s pravidly danými Programem Umění pro město (<https://umenipromesto.eu/>). Odhadované celkové náklady na realizaci jsou 5 mil. Kč bez DPH.

JIRÁSKOVO NÁMĚSTÍ V KOLÍNĚ

**Otevřená jednofázová urbanisticko-
architektonická soutěž**

Vyhlašovatel Město Kolín
Předmět soutěže Urbanisticko-architektonický návrh na řešení Jiráskova náměstí v Kolíně.

NOVÉ HLAVNÍ NÁDRAŽÍ BRNO

**Mezinárodní dvoufázová užší projektová
urbanisticko-dopravně-architektonická
soutěž**

Vyhlašovatel Správa železnic, státní organizace / Statutární město Brno
Organizátor Kancelář architekta města Brna, příspěvková organizace
Předmět soutěže Návrh nového hlavního nádraží města Brna včetně zastřešení a podoby nástupišť, návrhu dispozic vnitřních prostor, umístění hlavní výpravní haly, podoby fasád drážních objektů, vzhledu drážního tělesa, návrhu mostních konstrukcí a souvisejících veřejných prostranství v podrobnosti urbanisticko-dopravně-architektonické studie. Součástí návrhu bude také nalezení optimální polohy a podoby autobusového nádraží, přestupního terminálu MHD, odstavných parkovišť, stanovišť taxi-slужby a úschovny kol. Návrh musí zohlednit jak jejich napojení na městskou dopravní síť, tak i jejich vzájemné vazby zejména s ohledem na kvalitu pěších přesunů a pěšího prostupu drážním tělesem a v neposlední řadě vazby na urbanistickou strukturu nové čtvrti. Návrh také zahrne kompletní řešení přednádražního a zanádražního prostoru včetně budov podle stavebního programu. Jako místo ležící na evropské železniční dopravní síti TEN-T bude stavba svým významem i účelem značně přesahovat hranice města a bude zároveň důležitým dopravním terminálem pro všechny druhy veřejné hromadné dopravy. Tato významná veřejná budova se stane nejen novou vstupní branou do města Brna, ale i těžištěm nové čtvrti jižně od historického jádra města. Cílem soutěže bude nalézt všestranně kvalitní řešení dopravního uzlu, který bude komfortní pro cestující, stane se součástí městské urbanistické struktury a obrazu města a současně nabídne atraktivní a veřejné prostranství ve své blízkosti.

REVITALIZACE PARKU U HRADEB PODÉL ULICE
HORSKÁ, PRAHA 2

**Jednofázová otevřená krajinářsko-
urbanisticko-architektonická soutěž
o návrh**

Vyhlašovatel	Městská část Praha 2
Předmět soutěže	Zpracování krajinářsko-architektonicko-urbanistického návrhu k revitalizaci parku U hradeb nacházejícího se na území městské části Praha 2 podél ulice Horská v těsné blízkosti zahrady Ztracenka a parku Folimanka se záměrem vytvoření prostoru pro volnočasové aktivity pro všechny věkové skupiny (včetně klidové zóny a zóny pro děti) s malým objektem občerstvení do 30 míst a venkovní terasou.

TŘI V JEDNOM PRO LIBČICE NAD VLTAVOU –
NOVÝ MĚSTSKÝ DŮM, ÚPRAVA RADNICE A NÁMĚSTÍ

**Jednofázová užší projektová
architektonicko-urbanistická soutěž**

Vyhlašovatel	Město Libčice nad Vltavou
Předmět soutěže	Návrh novostavby městského domu a úpravy prostor městského úřadu a okolního veřejného prostranství. Cílem soutěže je pro město Libčice nad Vltavou najít partnera pro vytvoření kvalitní veřejné vybavenosti. Odhadované stavební náklady na realizaci jsou 65 mil. Kč, z toho 35 mil. Kč na kulturní dům, 15 mil. Kč na opravu radnice a 5 mil. Kč na úpravu křižovatky bez přeložek sítí. Soutěž tyto předpokládané náklady ověří a bude sloužit jako indikátor pro jejich případnou aktualizaci.

REVITALIZACE VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ
A OTEVŘENÍ SPORTOVNÍHO AREÁLU V KRNOVĚ

**Jednofázová užší projektová urbanisticko-
krajinářská soutěž**

Vyhlašovatel	Město Krnov
Předmět soutěže	Návrh veřejných prostranství v okolí sportovišť při Smetanově okruhu a ulici Petrovické a zároveň otevření areálu sportovišť v co největší míře veřejnosti. V rámci řešeného území je nutné vytvořit logické pěší cesty a navrhnout podobu ulice

Petrovická a vyřešit parkování. Cílem soutěže je pro město Krnov najít partnera pro dlouhodobou spolupráci při vytváření kvalitního veřejného prostranství. Odhadované stavební náklady na realizaci jsou 35 mil. Kč bez DPH, bez přeložek sítí. Soutěž tyto předpokládané náklady ověří a bude sloužit jako indikátor pro jejich případnou aktualizaci.

NADSTAVBA PAVILONU F, ZŠ SLOVÁCKÁ, BŘECLAV

**Jednofázová projektová architektonická
soutěž**

Vyhlašovatel	Základní škola Břeclav Slováká 40, příspěvková organizace
Předmět soutěže	Zpracování architektonického návrhu nadstavby pavilonu F v areálu Základní školy Slováká v Břeclavi. Nadstavbovno bude jedno podlaží s učebnami a pochůzná zatravněná pobytová střecha. Součástí návrhu bude umístění osobního výtahu, zajišťujícího bezbariérový provoz. Stavba bude řešena jako energeticky úsporná, provozně propojena se stávající budovou pavilonu F v jeden celek. Návrh musí respektovat ekonomické možnosti vyhašovatele.

REVITALIZACE AREÁLU BÝVALÉHO CUKROVARU,
BŘECLAV

**Jednofázová otevřená ideová
architektonicko-urbanistická soutěž**

Vyhlašovatel	Město Břeclav
Předmět soutěže	Zpracování architektonicko-urbanistického návrhu na revitalizaci areálu bývalého cukrovaru v Břeclavi.

SPOLEČENSKÉ A KULTURNÍ CENTRUM V AREÁLU
ŠÍBALOVA STATKU, KAMENNÝ PŘÍVOZ

**Jednofázová otevřená projektová
architektonická soutěž**

Vyhlašovatel	Obec Kamenný Přívoz
Předmět soutěže	Návrh architektonického řešení Společenského a kulturního centra obce Kamenný Přívoz ve stávajících prostorech Šibalova statku.

ZÁSTAVBA BŘEZNICKÁ, ZLÍN

**Jednofázová otevřená anonymní
urbanistická soutěž**

Vyhlašovatel	Statutární město Zlín
Předmět soutěže	Zpracování urbanistického návrhu území v blízkosti centra Zlína, vymezeného ulicemi Březnická, Mostní, U Zimního stadionu a sportovní halou. Zadavatel předpokládá vznik polyfunkčního stavebního souboru, který bude přínosem centra města Zlína a vhodně doplní své okolí funkčně i prostorově. Do území bude nutno zakomponovat vybrané požadavky dopravní, mezi uvažovanými záměry jsou muzeum veteránů, cvičná sportovní hala, bydlení, komerce či objekt soudu, to vše s důrazem na kvalitu vytvořeného veřejného prostoru. Soutěž bude projektová v rozsahu návrhu urbanistické struktury řešeného území a ideová v rozsahu řešení širšího území.

DOSTAVBA HISTORICKÉHO CENTRA MĚSTA STARÝ
PLZENEC**Jednofázová otevřená architektonicko-
urbanistická soutěž**

Vyhlašovatel	Město Starý Plzenec
Předmět soutěže	Zpracování návrhu architektonicko-urbanistického řešení dostavby historického centra města Starý Plzenec.

MATEŘSKÁ ŠKOLA, SENIORSKÉ BYDLENÍ
A VEŘEJNÉ PROSTRANSTVÍ CENTRA OBCE
JEŘMANICE**Jednofázová projektová užší krajinářsko-
urbanisticko-architektonická soutěž
o návrh**

Vyhlašovatel	Obec Jeřmanice
Organizátor	Jakub Chuchlík
Předmět soutěže	Urbanisticko-architektonické a krajinářské řešení novostaveb mateřské školy, seniorského bydlení a veřejných prostranství centra obce Jeřmanice.
Porota	Helena Fiebigerová, Pavel Kleiner, Jitka Trevisan, Markéta Zdebská, Martin Frei, náhradníci Radovan Cop, David Pavlišta

TERMINÁL PRAHA VÝCHOD

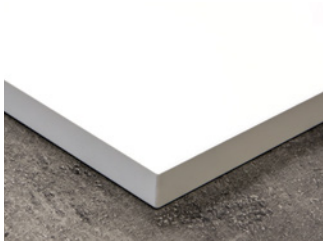
**Jednofázová otevřená anonymní
architektonicko-urbanistická soutěž
o návrh**

Vyhlašovatel	Správa železnic, státní organizace
Předmět soutěže	Zpracování architektonicko-urbanistického návrhu pro účely budoucí výstavby nového železničního terminálu Praha východ, který bude součástí prvního pilotního vysokorychlostního úseku v ČR. Terminál bude sloužit jako přestupní uzel mezi VRT Praha – Brno a VRT Praha – Hradec Králové a zároveň jako P+R bod pro dojíždění jak do Prahy, tak do Brna. Soutěž bude projektová v rozsahu návrhu budoucí podoby železničního terminálu a ideová v rozsahu řešení širšího území a případného doprovodného rozvoje širšího území.

INTERIÉROVÉ POVRCHY SOUČASNOSTI: HLUBOKÉ MATY BEZ OTISKŮ

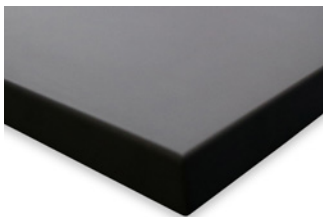
Matné povrchy patří k výrazným prvkům současných materiálů pro nábytkové a obkladové plochy. Předností těch neaktuálnější je jejich jedinečně sametový povrch, který zcela eliminuje odrazové světelné efekty, a díky novodobým technologiím a výrobnímu zpracování také nechtěné otisky prstů, a to i v případě těch nehlubších matů na trhu v tmavých dekorech. Díky tomu se násobí jejich estetický i užitný účinek v interiéru.

Odolný NANO povrch na laminátu i stříkaném laku

Nano laminát SOFTIXX

Zřejmě zatím nejdál v odolnosti materiálů nejen vůči otiskům prstů, ale i mechanickému opotřebení, vodě nebo teplotním výkyvům, jdou současné materiály s nanočásticemi na povrchu. K nejdolnější se přitom řadí vysokotlaký laminát SOFTIXX, jehož povrch je díky unikátní technologii výroby, využívající technologii tvrdění akrylových pryskyřic elektronovým paprskem, opatřen nanovrstvou, díky níž je bez pórů, neobyčejně homogenní a odolný. „Když jsme úplně poprvé testovali nano povrch materiálu SOFTIXX a nedokázal jej nějak zásadně poškodit, ani když jsme vyvinuli větší sílu hroty vidličky, byli jsme velmi mile překvapeni. Podkladový HPL laminát tuto extrémní mechanickou odolnost jen potvrdil. Na podzim loňského roku jsme se proto vydali cestou povrchů s nano povrchem ještě dál a vyzkoušeli nano lak na lakované stříkané povrchy,“ uvádí Martin Dusík, vedoucí obchodního oddělení společnosti Trachea, největšího českého výrobce nábytkových dveří a panelů.

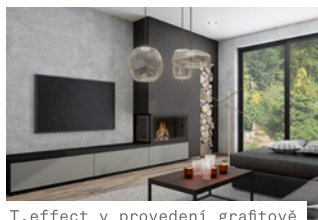

Lak s nano povrchem – T.lacq

Odolnost vůči otiskům prstů a mechanickému poškození je to, co dosud u lakovaného provedení interiérových prvků chybělo, takže je možné mluvit doslova o revoluční změně. „Novinkový lakovaný povrch T.lacq v hlubokém matu využívá nanotechnologie a přidává do své struktury další vrstvu vrchního nano laku o gramáži 150 g/m² hned ve čtyřech vrstvách. Jeho odolnost je navíc posílena pozitivní termoreakcí nanočástic na teplo a díky tomu je u tohoto povrchu možnost opravy drobných poškození pomocí tepla žehličky a vlhčené papírové utěrky,“ popisuje Martin Dusík ze společnosti Trachea. Zároveň jde o jeden z nehlubších matů na současném trhu, což mu dodává mimořádné estetické vlastnosti. „K nim se řadí mimo jiné možnost lakování hran i zadních stran, a to vše buď v odstínech RAL, s výběrem ze škály až dvou set odstínů, nebo transparentním lakem bez podkladové barevné vrstvy. Díky tomu mohou vzniknout dýhované, masivní či překližkové desky s plným zachováním přírodního dekoru,“ dodává Martin Dusík.

Hluboký mat laminát bez NANO

Hluboký mat, tentokrát už bez nanočástic, stále odolný vůči otiskům prstů, představuje také novinkový dekorativní povrch T.effect. „V případě T.effectu jde o laminovaný materiál na bázi dřeva – konstrukčně se jedná o MDF desku, na níž je oboustranně aplikován pryskyřicemi

T.effect v provedení grafitové šedá a prachové šedá

impregnovaný dekorační papír, který je z čelní strany povrchově ošetřený UV lakem v hlubokém matu,“ vysvětluje Martin Dusík z Trachey. Vedle vysoké odolnosti vůči otiskům prstů, které díky tomu žádným způsobem neruší výsledný design nábytkové či obkladové plochy, patří k estetickým přednostem povrchu T.effect také sametový vzhled, barevná stejnorodost a shodnost přední a zadní strany či identická barevnost ABS hran. Ty jsou navíc lepeny PUR lepidly, díky nimž je pro T.effect, stejně jako například pro zmíněný SOFTIXX, charakteristická designová subtilní ztracená spára, která současně odolává vodě i působení tepla do 100°C.

Antibakteriální akrylát s příměsí částic stříbrných iontů

Dalšími z odolných matných povrchů jsou pak akryláty. „Za vysokou odolností matné varianty akrylátového materiálu vůči uplívání otisků prstů stojí speciální povrchová úprava, díky které se na jeho povrchu žádné otisky prstů od suchých či mokřích rukou nezůstávají. Praktickým příkladem jsou akrylátová dveřka T.acrylic, která si tak za každých okolností zachovávají svůj elegantně matný vzhled,“ uvádí Martin Dusík.

Průřez akrylátovým povrchem T.acrylic

Díky moderním technologiím je navíc dostupná také varianta akrylátu s příměsí částic stříbrných iontů. „Příměs částic stříbrných iontů propůjčuje akrylátovému povrchu T.acrylic zvýšené antibakteriální vlastnosti, kdy stříbrné ionty při čištění akrylátového povrchu vlhkým hadříkem neviditelně reagují, a tím eliminují až 99,84% bakterií Zlatého stafylokoka – jedné z nejčastějších zdraví nebezpečných bakterií na světě,“ vysvětluje Martin Dusík. Dále je tento materiál netoxický, zdravotně nezávadný pro styk s potravinami, a další praktické vlastnosti mu přidávají i hrany lepené PUR technologií. Z těchto důvodů je akrylát T.acrylic zcela vhodný pro použití také na hygienu náročných potravinářských, zdravotnických a školských zařízeních.

Supermatné folie

Foliováný povrch v supermatu T.classic

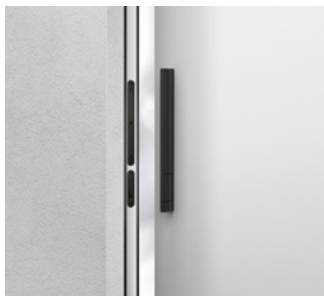
Matné varianty interiérových povrchů lze ovšem najít i mezi materiály, jako jsou například klasické folie T.classic. Z hlediska zanechávání otisků prstů nejsou sice zdaleka tak odolné jako předchozí zmíněné povrchy, ale na druhou stranu poskytují jeden z nejlepších poměrů mezi cenou a užitnou a estetickou hodnotou. Díky doslova statisícům možných provedení folií tak například umožňují vyjít vstříc současně markantnímu interiérovému trendu, kterým je vzájemná kombinace matů s prvky kamene či betonu, odstínů šedi a dřeva. Širokou škálou matů navíc nejnověji doplnily supermatné folie T.classic, jejichž pohledové vlastnosti dokazují, že i materiálová klasika může obstát jako designový solitér.

Matné lamino jako poslední možnost

Pro úplnost výčtu matných povrchů uvádíme i LTD lamino, které ale schopnost neuplívání otisků prstů téměř nenabízí. Jeho výhodou tak zůstává nízká cena a přijatelná mechanická odolnost. Více než na pohledové plochy je vhodný na konstrukce a korpusy nábytku.

REVOLUČNÍ OVLÁDÁNÍ DVEŘÍ

Ovládání otočných dveří bez kliky, zámku a elektroniky? Dříve jen stěží představitelné se stává realitou! Unikátní systém M&T magnetic fungující ryze na principu magnetické síly je spolehlivý, nabízí komfort otevírání dveří pomocí devíti originálních madel, nevyžaduje žádnou údržbu ani servis a navíc získal prestižní mezinárodní ocenění za design...

V jednoduchosti je dokonalost. Inovativní systém M&T magnetic funguje na principu magnetické síly, kdy je do dveřní zárubně zakomponována řada velmi silných magnetů, jejichž protikusem je blok z magnetické nerezové oceli zabudovaný ve dveřním křídle. Když se k sobě obě části přiblíží, dveře se plynule a téměř neslyšně dovřou, a to bez vysunutí jakéhokoli střílkového elementu.

Magnety se vzájemně míjejí, nedotýkají se. Sílu jejich vzájemného působení lze navíc snadno a intuitivně regulovat za pomoci imbusu, jehož pootočením se k sobě magnety přiblíží, nebo naopak oddálí, a tím se zvýší, nebo sníží síla jejich vzájemného působení.

Sílu působení magnetů lze regulovat za pomoci imbusu

Jelikož v systému nedochází k žádnému mechanickému kontaktu, je eliminováno opotřebení součástí, a tak i prodloužena životnost ovládání dveří. „Více než dvacet let se věnujeme výrobě kvalitních dveřních klik, které neustále zdokonalujeme. I přesto ale víme, že dveře s klikou a zámkem nejsou zcela bezporuchové, potřebují pravidelnou údržbu a později i servisní zásahy,“ říká Roman Ulich, konstruktér systému M&T magnetic a zároveň hlavní designér společnosti M&T, a dodává: „Proto jsme chtěli víc. Vyvinuli jsme systém inspirovaný jednoduchým otevíráním lednice, systém ovládání otočných dveří bez kliky, bez zámku, a tudíž bez údržby, servisu i bez závad – vyvinuli jsme Magnetic.“ Magnetické zavírání je určeno do polodrážkového i bezpolodrážkového dveřního kompletu, bez omezení zda jde o systém s obložkou či bezobložky.

Pro dokonalé sladění s interiérem

A protože magnetické zavírání nepotřebuje k ovládání kliku, pro systém Magnetic bylo speciálně navrženo devět minimalistických madel s propracovanou ergonomií. Všechny modely jsou navíc připraveny v různých povrchových úpravách: „Na našich výrobcích dokážeme nabídnout širokou škálu kovových odstínů, které dotváří důležitý detail a tím celkový dojem interiéru – od různých variant naturální mosazi až po speciální titanové povrchy v matných tmavých odstínech,“ uvádí Roman Ulich z M&T a dále vysvětluje: „Na ovládací madla nanášíme tvrdou kovovou vrstvu, nejedná se o nástřik ani nátěr v odstínu RAL. Například titanový povrch se na kování nanáší fyzikálním naprašováním plazmovým výbojem, které zaručuje dokonalé přilnutí rovnoměrně tenké vrstvy k podkladovému materiálu. Tím garantujeme vysokou kvalitu našich výrobků.“ Madla z masivní naturální mosazi se zase pouze mechanicky upraví a nechají se přirozeně stárnout. Budou tak postupně měnit svoji barvu a charakter, získávat patinu podle okolního prostředí a klimatických podmínek. „Jsme perfekcionista a záleží nám na detailech. Proto se vždy snažíme, aby naše produkty

Madlo KONZERVA 220 v povrchové úpravě titan černý mat, s vyplněným ovládacím prostorem

byly dokonale sladěné do posledního detailu, a to včetně zámku, ovládacích magnetů, pantů, nevyjímaje ani hlavičky montážních šroubů,“ dodává Roman Ulich.

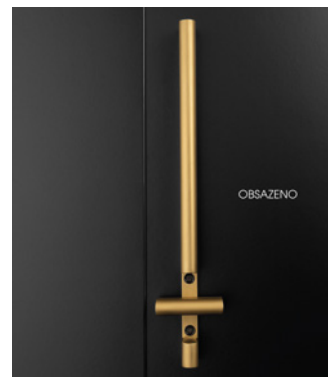
U vybraných modelů, jako například KONZERVA, UFF či JOO, je dokonce pomocí magnetických destiček vyplněn ovládací prostor madel identickým povrchem s dveřmi, čímž je dosaženo efektu částečně skrytého madla, kdy zůstává viditelná pouze jeho okrajová kontura a úchopná plocha.

Možnosti uzamykání

Ačkoliv dveřní křídlo dokonale uzavírá a v zárubni pevně drží pouze magnetická síla, občas nastávají situace, kdy je potřeba dveře bezpečně uzamknout, nebo zajistit proti nechtěnému otevření. I na to ale výrobce myslel! „Veškeré modely úchopných madel určených pro Magnetic jsme připravili i ve variantě s cylindrickým zamykáním nebo WC/koupebným zajištěním. To je dokonce u vybraných modelů rovnou zabudované do konstrukce madla,“ říká Roman Ulich z M&T. Příkladem modelu s integrovaným WC/koupebným zajištěním je madlo YES!, ve kterém se skrytý ovládací segment nachází ve spodní části a pro zamčení dveří s ním stačí otočit o 90°. To přináší dosud nepoznaný dojem, neboť zámek nenarušuje designovou čistotu dveřního křídla.

Madlo YES! v povrchové úpravě titan mosaz mat, s integrovaným WC/koupebným zámkem

Inovativní řešení systému M&T magnetic bylo potvrzeno udělením národního patentu a svým nadčasovým designem a kvalitou zpracování si v kombinaci s madly YES! a KONZERVA 220 vysloužil prestižní mezinárodní ocenění Red Dot Design Award pro rok 2020.

STŘEŠNÍ A FASÁDNÍ SYSTÉMY

Pro jedinečnou architekturu.

Střešní a fasádní prvky PREFA se řadí mezi hi-tec materiály moderní architektury. Vyznačují se nízkou váhou, odolností, bezúdržbovostí, mimořádnou kvalitou a tvárností. Umožňují vytvářet futuristický design moderních střech a fasád. Kromě dokonalého optického vzhledu nabízí řadu praktických výhod v oblasti zpracování. Díky svým vlastnostem jsou vhodné nejen pro moderní architekturu, ale i pro rekonstrukce.

100% hliník! Záruka 40 let!

produkt: PREFA falcovaný šindel
barva: přírodní hliník
objekt: sportovní hala Dolní Břežany
architekt: Atelier SPORADICAL
realizace: KLIPS s.r.o.

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ děkuje

všem partnerům České ceny za architekturu za podporu.

Generální partner

Generální mediální partner

Hlavní partneři

Hlavní mediální partner

Záštity

Partneři

wiesner hager concept

Real-Treuhand
Raiffeisen Immobilien

GRAPHISOFT
ARCHICAD

viega

ELITE BATH
+ KITCHEN

bulthaup
praha

GAGGENAU

SOVING

Semmelrock
stein+design®

HELUZ

trigema

M&T
manufacture 1997

mmcité

MARSH

TRACHEA
for ARCHITECTS

VMZINC

RAKO

JK
ARCHITEKTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

České dráhy

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

Kraj Vysočina

Zlínský kraj

KRÁLOVÉHRADECKÝ
KRAJ

PLZEŇSKÝ KRAJ

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

Hubertus
PIVOVAR KÁCOV

1857
Moser
KARLSBAD

NESPRESSO

KONFES
KONGRESOVÁ TECHNIKA

FORUM
KARLÍN

MATTONI 1873
SOURCES AND TASTES OF EUROPE

Děkujeme za spolupráci

ČESKÁ CENTRA
CZECH CENTRES

NM
NÁRODNÍ
TECHNICKÉ
MUZEUM

NM
NÁRODNÍ TECHNICKÉ MUZEUM
Centrum stavitelského dědictví Plasy

Spolkový
dům Slavonice

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA
IPR
PRAHA

Centrum architektury
a městského plánování

Mediální partneři

ASB
architektura
stavby
bydlení

ASB-portal.cz
odborný stavební portál

ERA21

INTRO

ARCHITECT+

STAVBA

StavbaWEB

ESTAV.cz

EARCH.

VĚŘEJNÁ
SPRÁVA

WWW
SK ARCHINFO

dolcevitá

AKUSTIKA

PROSTOROVÁ, STAVEBNÍ, PRŮMYSLOVÁ

ELEKTROAKUSTIKA
AUDIOVIZUÁLNÍ TECHNIKA

KONZULTACE
ZPRACOVÁNÍ STUDIÍ
MĚŘENÍ
DODÁVKY
MONTÁŽE

SONING Praha s.r.o.
Pod Hájkem 406/1a, 180 00 Praha 8

T +420 257 190 539
soning@soning.cz
www.soning.cz

www.soning.cz

Procházení 3D prostorem a vizualizace.
BIM synchronizace s programy Archicad,
Autodesk Revit, Rhinoceros a SketchUp Pro.
Bezkonkurenční poměr cena/výkon!

www.twinmotion.cz

SUMMIT

SDRUŽENÍ
SAR
PRO ARCHITEKTURU
A ROZVOJ

ARCHITEKTURY A ROZVOJE

s ministry Dostálovou a Zaorálkem

24. září 2020
v Obecním domě

Moderátorka: **Michala Hergetová**

ŽIVÝ PŘENOS 24. září od 9:00 NA WWW.ARCH-ROZVOJ.CZ

PROGRAM

9:00 – 11:00

- **BLOK 1 – Panelová diskuse politiků a odborníků o stavebním rozvoji s potvrzenou účastí ministryně pro místní rozvoj Kláry Dostálové**

Témata:

- Jaký bude mít koronavirová krize vliv na poptávku, ceny nemovitostí a další stavební rozvoj Prahy a ČR?
- Bude nový stavební zákon pro Prahu výhrou, nebo pohromou?
- Měli by developpeři přispívat do fondu veřejných investic a magistrát a městské části financovat veřejnou infrastrukturu a vybavenost?

12:00 – 14:00

- **BLOK 2 – Panelová diskuse o moderní architektuře a památkové péči s potvrzenou účastí ministra kultury Lubomíra Zaorálka**

Témata:

- Jak je na tom současná česká architektura a co dál?
- Jaký je stav památkové péče v ČR a mělo by UNESCO rozhodovat co, kde a jak se bude v Praze stavět?
- Plánovaná národní koncertní budova v Praze - kdy bude vyhlášena architektonická soutěž a pomůže stavbu financovat stát?

Přehled vystupujících a další informace najdete na www.arch-rozvoj.cz